

Anna Helamaa, Sini Kotilainen & Ville Lahtinen (toim.)

OMANNÄKÖISTÄ ASUMISTA

Visioita kehitysvammaisten asumiseen

Tampereen teknillinen yliopisto. Arkkitehtuurin laitos.
Asuntosuunnittelu. Julkaisu 13.

Tampereen teknillinen yliopisto. Arkkitehtuurin laitos.
Asuntosuunnittelu. Julkaisu 13

Tampere University of Technology. School of Architecture.
Housing Design. Publication 13

Anna Helamaa, Sini Kotilainen & Ville Lahtinen (toim.)

OMANNÄKÖISTÄ ASUMISTA

Visioita kehitysvammaisten asumiseen

Tampereen teknillinen yliopisto
Arkkitehtuurin laitos
Asuntosuunnittelu

Tampere, 2014

Tampereen teknillinen yliopisto
Arkkitehtuurin laitos
Asuntosuunnittelu
Julkaisu 13

Anna Helamaa, Sini Kotilainen & Ville Lahtinen (toim.)

OMANNÄKÖISTÄ ASUMISTA
Visioita kehitysvammaisten asumiseen

Tampere, 2014

Ulkoasu ja taitto: Ville Lahtinen

Kuvat ja kuvien tekijänoikeudet:

kansikuva Ville Reima

s. 9, 11 Maanmittauslaitos, 27.2.2014,
http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata_lisenssi_versio1_20120501

s. 10 Seinäjoen kaupunki

s. 15–16 Anna Helamaa

s. 18–19 Virpi Väisänen

s. 74–75 Fu Hiu Yin

s. 126–127 Ilari Viljanen

Muut kuvat mainittujen tekijöiden

Paino: Tammerprint Oy, Tampere

ISBN 978-952-15-3253-5 (sid.)

ISBN 978-952-15-3254-2 (PDF)

ISSN-L 2242-4598

ISSN 2242-4598

ara Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

LAHTI

 ESKOO
Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

SEINÄJOKI

Carea
Kymenlaakson sairaanhoito- ja
sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

TURKU

 KTO kehitysvamma-alan
tuki- ja osaamiskeskus
VARSINAIS-SUOMEN ERITYISHUOLTOPIIRI

 TAMPERE

SISÄLTÖ

Anna Helamaa

JOHDANTO 7

KOHTAAMISEEN KANNUSTAVAT KORTTELIT. 19

Anna Papinsaari

PUUKUJA. 21

Janni Heikkilä

RYKELMÄ 29

Reetta Lassila

PIHALLA 35

Virpi Väisänen

SIK-SAK. 43

Kalle Tuomola

HUUSHOLLI 49

Zuzana Paclova

SMALL TOWN IN BIG CITY. 55

Benjamin Vu

FLOW OF PEDESTRIAN MOVEMENT 61

Ville Reima

RUOSTEEN KUKKA 67

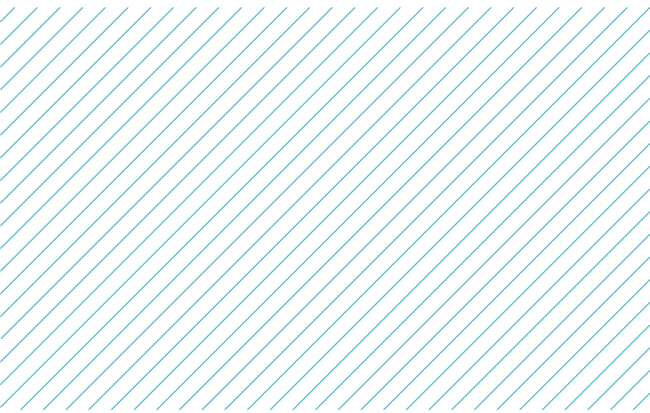
TUOREET TALOTYYPIT 75

Laura Nikkinen

KOTILOITUA. 77

Fu Hiu Yin

INTERLOCKING COMMUNITY 85

Rebecca Aldinger
THE BLOCK 91

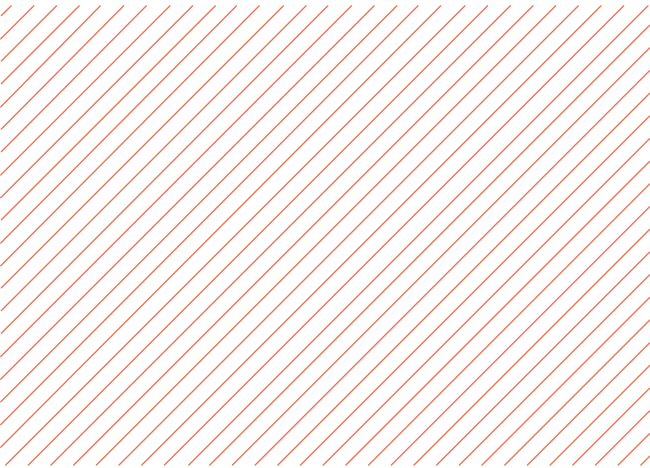
Julien Lengefeld
FOR ALL & SUNDRY 97

Povilas Svedas
IN THE ROUND 103

Elisabeth Piront
CONNECT 109

Andrea Fernández Ramírez
INTEGRATION DWELLING 115

Milla Rusanen
SOLMU 121

YKSILÖLLISIÄ ASUNTOJA 127

Tatu Rauhala
(PU)U-TALOKORTTELIT 129

Roe-Bose Hazel Diabaig
REACH 137

Paul Texereau
VOLCANO 143

Ilari Viljanen
HAITARI 151

Tommi Teronen
TETRISH 157

Kasmir Jolma
DIY 163

Anna Helamaa

JOHDANTO

Kehitysvammaisten laitosasuminen on tarkoitus lakkauttaa Suomessa vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteet laitospaikkoja korvaaville asumisratkaisuille ovat korkealla: entistä yksilöllisempiä ratkaisuja, itsenäisempää asumista ja pienempiä yksiköitä. Toistaiseksi rakentaminen on kuitenkin keskittynyt 15-paikkaisiin, keskenään valittavan samankaltaisiin ja laitospiirteitä niin tilaratkaisuissa kuin toimintatavoissakin sisältäviin ryhmäkoteihin (Mietola, Teittinen & Vesala 2013). Näille vaihtoehtoisten ratkaisujen kehittämiseksi alkaa olla kiireellistä tarvetta, sillä Suomessa kehitys laitoksista kohti lähiyhteisöön sijoitettavaa asumista on ollut hitaampaa kuin muissa Pohjoismaissa (emt.).

Minkälaisia ovat asunnot ja asuinympäristöt, jotka mahdollistavat yksilöllisemmän ja itsenäisemmän asumisen erityistä tukea tarvitseville? Minkälaisia tilaratkaisuja ja palvelumalleja tarvitaan,

jotta kotona asuminen tavanomaisilla asuinalueilla olisi mahdollista kaikille toimintakyvystä riippumatta? Kysymykset ovat erittäin ajankohtaisia niin Suomessa kuin kansainvälisestikin, eivätkä ainoastaan kehitysvammaisten henkilöiden vaan myös ikääntymisen myötä toimintakykyään menettävien osalta.

Käsillä oleva kirja tarjoaa ajankohtaisen katsauksen yksilöllisemmän asumisen mahdollisuuksista sekä visioita erityistä tukea tarvitsevien asuntojen ja asuinympäristöjen kehittämiseen. Kyseessä on Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtuurin laitoksella suunnittelukurssina toteutetun KEHASU – kehitysvammaisten uusien asumisratkaisujen suunnittelu -hankkeen yhteenveto. Kirja on koottu kurssilla laadituista opiskelijatöistä. Hankkeen toinen osa, KEHUTUT – kehitysvammaisten uusien asumisratkaisujen tutkimus, on arkkitehtiylöppilas Ida Väänäsen opinnäytetyönään

tekemä selvitys Kehitysvammaisten asuminen – ratkaisumalleja asukaslähtöiseen asunosuunnitteluun, joka on luettavissa omana raporttinaan.

Hanke toteutettiin yhteistyössä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAN, Lahden, Seinäjoen, Tampereen ja Turun kaupunkien sekä CAREA-kuntayhtymän, Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän ja Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän kanssa. Asiantuntijana hankkeessa toimi Kehitysvammaliitto. Hankekokonaisuus liittyy ARAN koordinoimaan Arjen keskiössä -hankkeeseen, jossa tavoitteena on löytää uudenlaisia tapoja järjestää erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden asumista ja elämää lähiyhteisöissä. KEHASU- ja KEHUTUT-hankkeiden ohjausryhmään kuuluivat puheenjohtajana kehittämisarkkitehti Sampo Vallius ARASTA, erityisasiantuntijana Saara Nyysölä ARASTA, koulutus ja vaikuttaminen -yksikön johtaja Susanna Hintsala Kehitysvammaliitosta, kehittämispäällikkö Johannes Malmi tvT-Asunnot Oy:stä, asemakaava-arkkitehti Martti Norja Seinäjoen kaupungilta, projektkoordinaattori Jonna Salomaa Lahden kaupungilta, asuntojohtaja Auli Heinävä ja suunnittelupäällikkö Päivi Mattila Tampereen kaupungilta sekä professori Markku Hedman tTy:ltä. Syksyllä 2013 toteutetun suunnittelukurssin harjoitustöitä ohjasivat arkkitehdit Anna Helamaa, Petri Kontukoski, Sini Kotilainen, Jari Mäkimartti ja Jyrki Tarpio.

Kohti asuntoverkostoja

Suunnittelutehtävän tavoitteena oli kehittää nykyistä asukaslähtöisempiä ja joustavampia asuntoratkaisuja erityisesti kehitysvammaisten henkilöiden tarpeisiin. Tavoitteena oli luonnostella

ratkaisuja asuntoverkosto-ajatteluun pohjautuvaan asumiseen. Asuntoverkosto on nykyiseen laitos- ja ryhmäkotiasumiseen verrattuna hajautetumpi asumismalli, jossa asunnot – olivat ne sitten yksittäisiä asuntoja, muutaman asunnon ryppäitä tai pieniä ryhmäkoteja – sijaitsevat muun asuntokannan seassa siten, ettei alueellisia keskittymiä synny. Asuntoverkoston asunnot liittyvät toisiinsa palveluntuotannon, vapaaehtoistoiminnan tai epävirallisten sosiaalisten verkostojen kautta (Hintsala & Mietola 2013). Keskeistä ajattelussa on siten myös palvelujen erottaminen asumisesta ja niiden tuominen asukkaan luo yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tavoitteena on erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden asuminen mahdollisimman itsenäisesti ja yksilöllisesti tavanomaisilla asuinalueilla, siellä missä kaikki muutkin asuvat.

Asuntoverkostoajattelu asettaa uusia vaatimuksia asunosuunnittelulle: asuinympäristöjen olisi sovelluttava yhä erilaisempiin asumistarpeisiin. Tarvitaan entistä monipuolisempia ja joustavampia asuntoratkaisuja, kokonaisvaltaisesti esteetöntä rakentamista sekä kohtaamisiin kannustavia yhteisiä ja julkisia tiloja. Asuntoverkosto on yksittäistä korttelia laajempi kokonaisuus, joten lähiympäristön palvelut ja toimintamahdollisuudet ovat avainasemassa. Tavoitteilla on suora kosketuspinta yleiseen elämäntapojen ja asumistarpeiden erilaistumiseen.

Suunnittelutehtävässä näitä kysymyksiä ratkottiin neljällä eri tontilla neljässä eri kaupungissa: Tampereella, Turussa, Seinäjoella ja Lahdessa. Tehtävänä oli suunnitella asuinkortteli, joka tarjoaa asuntoja erilaisten ihmisten erilaisiin tarpeisiin: vaikeammin vammaisille, itsenäisempään asumiseen kykeneville kuin myös ihmisille, joilla ei ole erityistarpeita. Asuntojen lisäksi kortteleihin tuli suunnitella yhteistoimintaan tai palveluille soveltuvia tiloja eli

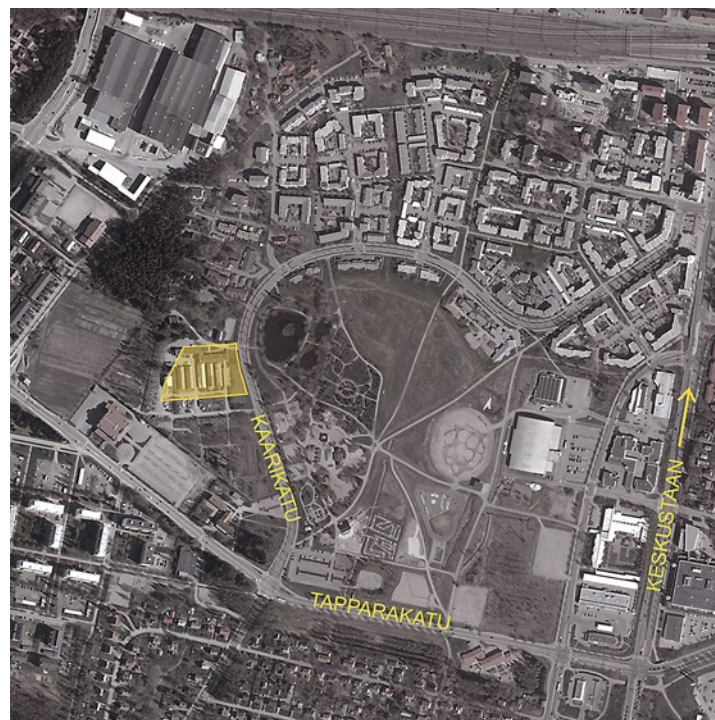
jonkinlainen toiminnan ja kohtaamisten ydin, jota tehtävänannossa nimitettiin ankkuripaikaksi. Opiskelijat saivat itse määrittellä tämän ankkuripaikan luonteen, laajuuden ja sen keskeisen toiminnan.

Asuntosuunnittelijalle varsin tavallinen tilanne on se, ettei tulevia asukkaita ole tiedossa – näin oli myös tässä suunnittelutehtävässä. Asukaslähtöisyyttä lähestyttiin kuvitteellisten asukkaiden kautta. Tehtävänannossa kuvattiin viisi erilaista asukasta tai asutokuntaa yksilöllisine asumistoiveineen, harrastuksineen sekä mahdollisine erityistarpeineen tai liikkumisapuvälineineen. Tehtävänä kurssin ensimmäisessä vaiheessa oli eläytyä näiden kuvitteellisten ihmisten asumistarpeisiin ja löytää niihin tilallisia ratkaisuja.

Suunnittelualueet sijaitsivat Lahdessa, Seinäjoella, Tampereella ja Turussa. Yhteistä muuten erilaisille suunnittelualueille oli sijainti hyvien palveluiden ja liikenneyhteyksien äärellä, mikä onkin perusedellytys toimiville asutoverkostoille. Tehtävä oli kaikilla alueilla sama, joskin erilaiset ympäristökontekstit toivat suunnitteluun hieman eri painotuksia. Suunnittelussa oli mahdollista perustellusta syystä poiketa voimassa olevasta asemakaavasta, ja moni näin tekikin.

Lahden suunnittelualue sijaitsee Asemantaustan alueella, noin kahden kilometrin päässä keskustasta. Nykyinen kaupungin puutarhan alue rakentuu lähitulevaisuudessa asuinalueeksi. Paikan historian puutarha-alueena toivotaan näkyvän uuden asuinalueen identiteetissä ja rakennuksissa. Vieressä sijaitsee perhepuisto, joka tarjoaa monipuolisesti virkistysmahdollisuuksia.

Seinäjoen suunnittelutontti sijaitsee Pohjan kaupunginosassa lähellä rautatieasemaa ja kaupungin keskustaa. Pientalovaltainen alue on rakentumassa tiiviimmäksi, ja yhteyttä keskustaan parantaa tulevaisuudessa kevyen liikenteen silta radan yli. Suunnittelutontin

Lahden suunnittelualue

Seinäjoen suunnittelualue

naapurissa sijaitsee koulu. Erityisryhmille sopivien asuntojen lisäksi alueella on tarvetta erityisesti perheasunnoille.

Härmälänranta, jossa suunnittelutontti sijaitsee, on parhaillaan kehittyvä asuinalue Tampereen ja Pirkkalan rajalla. Entisen lentokonehtaan alueelle rakentuu asuntoja, työpaikkoja ja palveluja. Alue rajautuu Pyhäjärveen. Alueelta on erinomaiset julkisen liikenteen yhteydet sekä Tampereen että Pirkkalan keskustaan. Suunnittelutontille tavoiteltiin tehokasta ja kaupunkimaista rakentamista, jossa eri talotyytit sekoittuvat.

Turun suunnittelualue sijaitsee Luolavuoren kaupunginosassa. Vieressä on kolme historiallisesti arvokasta 1940-luvulla rakennettua puista asuinrakennusta. Tontti rajautuu etelässä omakotialueeseen ja lännessä Saga-seniorikeskukseen. Peruspalvelut sijaitsevat lähellä, ja julkiset liikenneyhteydet ovat hyvät. Vilkasliikenteinen Kaskentie tuo haasteita suunnittelulle.

Ratkaisuista

Kurssilla syntyneet luonnossuunnitelmat ovat ennakkoluulottomia ehdotuksia kehitysvammaisten asumisen ratkaisuista. Yhteistä suunnitelmille on erityisasumisen ja muun asumisen raja-aitojen kyseenalaistaminen sekä pyrkimys eri asukasryhmien integraatioon. Suunnitelmissa aihetta on käsitelty monessa mittakaavassa: niin korttelin, yksittäistenrakennusten kuin myös asuntojen tasolla. Seuraavassa suunnitelmat on ryhmitelty näiden mittakaavatasojen mukaan.

Tampereen suunnittelualue

Turun suunnittelualue

Kohtaamiseen kannustavat korttelit

Ensimmäinen kategoria esittelee nimensä mukaisesti suunnitelmia, joissa päähuomio on korttelitason ratkaisuisissa. Piha ja erilaiset asumista tukevat yhteiset ja julkiset tilat ovat keskeisessä roolissa. Lähtökohtana monessa suunnitelmassa on erilaisten talotyyppien ja erilaisten asuntojen sijoittaminen samaan kortteliin. Erityisasuminen sijoittuu näin osaksi korttelikokonaisuutta ilman, että se jotenkin leimallisesti erottuisi muusta asumisesta. Ryhmäkoti voidaan sijoittaa osaksi muuta rakennusta, kuten Kalle Tuomolan suunnitelmassa, jossa ryhmäkodin asukkaat käyttävät samaa sisäänkäyntiä ja porashuonetta kuin kaikki muutkin. Janni Heikkilä ja Virpi Väisänen sijoittavat suunnitelmissaan ryhmäkodin omaan erilliseen siipeen, mutta kuitenkin keskeisesti korttelin aktiviteettipisteisiin nähden ja arkkitehtonisesti saumattomaksi osaksi kokonaisuutta.

Yksityisyysasteeltaan erilaisten ulkotilojen luominen on ollut isossa roolissa. Esimerkiksi Anna Papinsaaren, Ville Reiman ja Janni Heikkilän suunnitelmissa Seinäjoen tontille syntyy rikkaita pihatilojen sarjoja, joissa käyttäjä voi valita yksityisyyteen vetäytymisen ja sosiaalisen osallistuminen välillä. Samankaltaista sarjalisuutta toteuttaa Tampereen tontilla Benjamin Vun suunnitelma, jossa hieman eri tasoille nostetut pihat synnyttävät yksityisempiä ja julkisempia tiloja. Pihatilan ja siihen luontevasti liittyvien saunojen, varastojen, kesäkeittiöiden ynnä muiden yhteistilojen huolellinen suunnittelu voi toimia olemassa olevia ja uusia rakennuksia ja asukkaita yhdistävänä elementtinä, kuten Reetta Lassilan suunnitelmassa Turkuun, jossa vanhat rakennukset ovat tärkeä identiteettitekijä tontilla. Zuzana Paclovan suunnitelma puolestaan kehittää Turun tonttia pikkukaupunkimaiseen ja melko urbaaniin suuntaan.

Suunnitelmassa kerrostalojen pienet yhteistilat rytmittävät pääraitia, joka johtaa ankkuripisteenä toimivaan yhteistaloon.

Sosiaaliseen kanssakäymiseen kannustavat huolella artikuloidujen ulkotilojen lisäksi erilaiset yhteiset ja julkiset tilat. Tyypillisiä yhteistiloja suunnitelmissa ovat saunat, verstaat sekä monitoimi- ja juhlatilat. Uudenlaisia tilatyyppejä ovat esimerkiksi Anna Papinsaaren suunnitelmassa ”aputoimistot”, jotka toimivat eräänlaisena talonmiehen, asukasisännöitsijän tai tukihenkilön työpisteinä. Yhteistilat voidaan sijoittaa keskeisesti korttelin sydämeen, jolloin ne ovat tasapuolisesti asukkaiden nähtävissä ja saavutettavissa. Hieman julkisempi luonne syntyy, kun yhteistilat sijoitetaan julkisen tilan rajapintaan, esimerkiksi korttelin sisäänkäynnin yhteyteen kadun varrelle.

Tuoreet talotyypit

Suomalaisessa asuntorakentamisessa ovat eri talotyyppijä tai asumisen lisäksi muita toimintoja yhdistelevät ratkaisut melko harvinaisia. Kuitenkin juuri erilaisilla hybridiratkaisuilla ja eri tyyppijä yhdistelevillä vaihtoehdoilla voitaisiin luoda nykyistä monipuolisempia asuinympäristöjä. Lisäksi erilaisten yksityisen ja julkisen rajapinnassa olevien työ-, asukas- ja palvelutilojen tuominen osaksi asuinympäristöjä saattaa synnyttää yhteisöllisyyttä, lisätä turvallisuuden tunnetta ja siten tukea itsenäistä asumista.

Tuoreet talotyypit -kategorian suunnitelmat keskittyvät monipuolisten talotyyppien kehittelyyn. Ratkaisuisissa on sijoitettu saman katon alle varsin erityyppisiä asuntoja. Myös ryhmäkodit tai asuntoryhmät on ratkaistu osana muuta asumista, kuten esimerkiksi

Rebecca Aldingerin työssä, jossa pienten asuntojen ja niihin liittyvien yhteistilojen ryhmä sijoittuu useampaan kerrokseen. Asunto-ryhmän asunnot ovat keskenään hieman erilaisia, mikä tuo kaivatua yksilöllisyyttä myös tämäntyyppiseen ryhmäasumiseen. Laura Nikkisen työssä kehitetään uudenlaista pientalon ja kerrostalon piirteitä yhdistelevää talotyyppistöä. Tavoitteena on asuntojen välille tuotujen monikäyttöisten tilojen ja siviuasuntojen avulla luoda joustavuutta asumiseen. Monikäyttötilan yksi käyttö voisi olla henkilökohtaisen avustajan tilana, mikä saattaisi mahdollistaa myös jatkuvaa apua tarvitsevien itsenäisen asumisen.

Yhteiset tilat ovat keskeisessä roolissa esimerkiksi Elisabeth Pironin suunnitelmassa, jossa porrashuoneiden läheisyyteen sijoitetut yhteistilat laajentavat asuntoja tilallisesti ja toiminnallisesti ja tuovat ilmettä julkisivuarkkitehtuuriin. Yhteistilat sitovat yhteen rakennusmassoja myös Andrea Fernández Ramírezin suunnitelmassa Seinäjoelle. Milla Rusanen käsittelee yhteistiloja astetta julkisemmin: tilat sijoittuvat maantasokerrokseen ja ovat osin myös talon ulkopuolisten käytettävissä. Fu Hiu Yinin suunnitelma puolestaan perustuu muutaman asunnon jakamille pienimuotoisille yhteistiloille, mikä tekee tiloista luonteeltaan hieman yksityisempiä. Keskeistä yksityisen ja yhteisen tilan suhteessa on ns. pehmeiden siirtymien mahdollisuus. Erilaiset puskuritilat yksityisen ja julkisen välillä tekevät siirtymistä vaihteittaisia ja mahdollistavat yksityisyyden säätelyn, mikä saattaa madaltaa kynnystä lähteä kotoa. Julien Lengefeldin suunnitelmassa puskuritilan muodostavat pienet jaetut terassit, joiden kautta kuljetaan yksityisiin asuntoihin. Hieman toisenlainen puskuritila syntyy Laura Nikkisen suunnitelmassa, jossa asuntojen ovet avautuvat pieneen etupihamaiseen syvennykseen. Parhaimmillaan tällaiset välitilat saattavat madaltaa kynnystä

Anna-Leena Viita (vasemmalla) kertoo arkkitehtipiskelijöille mielipiteitään siitä, millainen on hyvä koti. Eriyöryhmien asumisuuteen otetaan tekevissä tiimissä on sekä suomalaisia että ulkomaalaisia opiskelijoita Hanna Linnamäki tukkasi toiset englanniksi ja australialais-kansalaisen Hazel Rose-Bose kirjoitti kynä suuhun asiasta paperilla. kuva: katu.fi

"Talossa pitää olla hissi ja pihassa puita sekä pensaita"

Seinäjokelainen Anna-Leena Viita antoi arkkitehtipiskelijöille vinkkejä hyvän kodin suunnitteluun

SMOKKA VALOKUOKKI

SEINÄJOE Yhteisämmä kello 10 Anna-Leena Viitaa jännotti vaitavasi.

– Onnoksi ei tarvitse sanoa mitään englanniksi, kun puhueni ruokaa, hän huokaisi ja astui Ajalla kirjaston Jukka-salissa.

Sillä häntä odotti kansainvälinen arkkitehtipiskelijäryhmä, joka harjoittuvuutensa suunnittelee tuottua asumista kehitysvammaisille.

– Hyvä koti on rauhallinen. Tärkeää on, että talon pihalla on peustamaton. Siinä pitää kasvaa puita ja kasveja pensaita, Viita muistutti.

Jo 11 vuotta hän on asunut asu-

mispalveluskeskityksen talossa Seinäjoen keskustassa.

– Se on unelmakoti. Minulla on keittiö, olohuone, makuuhuone ja kylppäri. Kaikki puulattia ja laipset ovat lämpöä.

Tampereen teknillisessä yliopistossa opiskelivat tulevat arkkitehdit kuusitietävät tarkkaavina Viidan kommentteja ja kynäit mukaan he kirjoittivat ylös hänen ideoitaan.

– Hissi pitää kerrostalossa ehdottomasti olla. Sitä ei saa unohtaa, Viita korosti.

Naisen vinkit ovat opiskelijöille tarpeen.

– Asumissuunnitelmien on ol-

tava valmiina joukkoon puolesta välineä, opiskelijäryhmän vetäjä, arkkitehti Petri Kontokoski mainitsi.

Asemakaava-arkkitehti Martti Norja kertoi, että erityisryhmille soveltuvia asuntoja suunnitellaan Pohjan.

– Pohjan koulun vieressä on iso rakentamaton alue, joka on tarkoitettu kaavoittua asumiskäyttöön.

Määrä hänen mukaansa on, että kehitysvammaisille suunniteltiin tuetta asumiseen ajatetaan niin sanotun tavallisen arvoilman joukkoon.

– Opiskelijöiden tekemistä

suunnitelmista tulemma varmaani saamaan paljon osuvaita ja ideoita siihen, millaista kotia erityisryhmille tulevaisuudessa rakennetaan.

Vammaispalvelujohtaja Minna Taipaleen mukaan kaiken taustalla on viime vuonna käynnistynyt Arjen keuhkossa haaste.

– Sen tavoitteena on purkaa kehitysvammaisten laitosasumisen asemaan vuonna 2020 mennessä.

Hankkeen toteuttajina ovat Kehitysvammaliitto ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.

Seinäjoki on yksi niistä nel-

jästä pöytäkirjapöytä, jossa hankkeen tavoitteita toteutetaan.

Hankkeessa kuusien asunto- ja sosiaalitoimen edustajat sekä kaavoittajat työskentelevät yhdessä. Tulokset annetaan ja heidän lähytyötoiminta ovat myös keskeisesti mukana suunnittelutyössä.

Monet kyselyt osoittavat, että kehitysvammaisten ihmisten toiveina korostuu mahdollistaminen tavallisen asumisen tavallista asumisalaella.

Tämä asia nousi esille myös seinäjokelaisen kehitysvammaisen ja arkkitehtipiskelijöiden tapauskäsittelyssä.

– Mosen toiveena on asunto talossa, jossa asuu lähiä ihmisiä, Laura Huusala kommentoi keskustelussa.

Selästä asumista haavee myös Jenni Hiltunen.

– Siinä puhdas asunto pa-

si olla. Kämpä, jossa on keittiö ja olohuone. Hyvä olo-

so joka ohjasi astui lähe-

niin, että sain tarvittaessa na apua.

Säksäläinen Rebecca Aldgerin mielestä on suuri ilo la mukana mielenkiintoisessa hankkeessa.

– Surullista vain on se, että ymmärrä suomea.

Sanomalehti Ilkan artikkeli kurssilla järjestetyistä Seinäjoen työpajasta. (Ilkka, 25.9.2013)

lähteä kotoa ja osallistua – vaikka vain passiivisesti seuraamalla – yhteisiin tapahtumiin ja kaupunkielämään.

Huomionarvoista suunnitelmien yhteistiloissa on, että ne ovat tarkoitettu kaikkien asukkaiden, ja välillä myös ulkopuolisten, käyttöön, ei ainoastaan erityistarpeita omaaville henkilöille.

Laitosmaisuteen helposti yhdistyvien käytävien välttäminen johti kurssilla pistetalojen ja muiden vertikaaliyhteyteen perustuvien talotyyppien kehittelyyn, etenkin Lahden puistomaisella tontilla, kuten Povilas Svedasin ja Julien Lengefeldin töissä.

Yksilöllisiä asuntoja

Kolmanteen ryhmään kuuluvissa töissä kehitellään uusia ratkaisuja erityisesti asuntotasolla. Keskeistä on joustavien, yksilöllisyyttä ja monipuolisuutta lisäävien ratkaisujen etsintä. Asukaslähtöisyys ja yksilöllisten asumisratkaisujen luominen on keskeinen haaste niin kehitysvammaisten kuin muidenkin asukasryhmien osalta. Haastetta asukaslähtöisyyteen tuo se, että asunnon ensimmäinen asukas ei ole sen ainoa käyttäjä, ja seuraavilla asukkailla on todennäköisesti hieman erilaisia tarpeita. Miten suunnitella yksilöllisiä ja pitkäikäisiä asuntoja, kun toiveet ja tarpeet saattavat poiketa toisistaan paljonkin?

Hazel Diabaig Roe-Bosen suunnitelmassa yksilöllisyyttä ja valinnanmahdollisuuksia pyritään lisäämään tarjoamalla vaihtoehtoisia pohjaratkaisuja saman asuntotyypin sisällä. Yksinkertaisen vaihtoehtoja lisäävän ratkaisun esittää Ville Reiman suunnitelma, jossa eteistila-kylpyhuone-sauna-varastovyöhykkeelle voidaan luoda eri tarpeisiin sopivia vaihtoehtoja. Joustavuutta lisää niin

rakennus- kuin asuntotasolla ratkaisu, jossa asuntojen tilajako voi vaihdella rakennuksen elinkaaren aikana. Tällaisen ratkaisun esittää Paul Texereau, jonka suunnitelmassa asuntojen ydinosan väleihin sijoittuvat makuuhuoneet voidaan liittää kumpaan tahansa ydinosaan. Samankaltaista vaihtoehtoisuutta tarjoaa Tatu Rauhalan suunnitelma, jossa on mahdollista toteuttaa hyvin erilaisia asuntovaihtoehtoja – perheasunnosta kimppekämppään ja pienasuntoihin – samojen seinien sisään. Monipuolinen asuntopaketti tarjoaa hyvän lähtökohdan yksilöllisyydelle. Useiden erilaisten asuntotyyppien toteuttaminen samaan kokonaisuuteen luo pohjaa erilaisten asukkaiden ja perhekuntien asumiselle.

Itse tekemiseen ja asuntojen personointiin kannustaa Kasmir Jolman työ, jossa asunnot ovat tilallisesti jaettavissa siirtoseinien avulla. Tavoitteena on tilallinen jousto päivittäin vaihtuvien tilanteiden mukaan: toisinaan tarvitaan isoa avaraa tilaa. Suunnitelmassa myös julkisivussa on asukkaiden itse ”tuunattavia” vyöhykkeitä.

Yksin- ja kaksinasuville sopivien pienasuntojen tilallisen laadun kehittämiseen paneudutaan esimerkiksi Ilari Viljasen suunnitelmassa, jossa asunto muodostuu kahdesta materiaalein ja massallisesti erotetusta osasta. Tavoitteena on selkeä tilallinen jako toimintavyöhykkeeseen ja oleskeluvyöhykkeeseen myös pienissä asunnoissa. Asunnon sisäänkäynnin tunnistettavuus ja personoituavuus on osa suunnitelmaa. Tilallisia ominaisuuksia kehittää myös Fu Hiu Yin, jonka suunnitelmassa pienetkin asunnot avautuvat kahteen ja jopa kolmeen ilmansuuntaan.

Suunnitelmat sisältävät erilaisia asuntoryhmä- ja ryhmäkotiratkaisuja yhteistiloineen. Ryhmäkodit ovat kuitenkin nykyisin tyyppillisiä 15-paikkaisia ryhmäkoteja pienempiä, ääriesimerkinä kahden hengen ryhmäkoti Anna Papinsaaren suunnitelmassa.

Turun työpajassa 24.9.2013 keskusteltiin asumistoiveista.

Suunnitelmien ryhmäkodit poikkeavat totutusta myös tiloiltaan ja varustukseltaan, sillä ajatuksena on ollut tarjota tiettyjä tiloja, kuten saunoja, koko rakennuksen tai korttelin käyttöön ja siten sekoittaa eri käyttäjäryhmiä. Itsenäisen ja ryhmäasumisen välimaastoon sijoittuu Tommi Terosen suunnitelman asuntoryhmät, joissa vaihtoehtoisilla sisäänkäynneillä luodaan joustoa tilankäyttöön. Reetta Lassila tuo osaksi korttelia ”starttikodin”, itsenäistä asumista harjoitteleville tarkoitetun neljän pienasunnon rivitalon, jossa asukkailla on lisäksi pieni yhteistila.

Suunnitelmissa on paljon käyttökelpoisia pienen mittakaavan ratkaisuja, kuten pyörätuolikäyttäjän korkeudelle tuodut kukkapenkit Elisabeth Pirontin työssä. Samoin varastojen sijoittaminen asuntojen sisäänkäyntien yhteyteen on pieni oivallus, joka helpottaisi monen arkea.

Erityiset ja tavalliset asumistarpeet

Mitkä asumistarpeista oikeastaan ovat erityisiä ja mitkä varsin tavallisia? Asunnosta avautuvat näkymät, toimiva keittiö ja muut varsin arkiset asiat ovat tärkeitä monelle. Samoin harrastusten ja yksilöllisten elämäntapojen mukanaan tuomat tilatarpeet määrittävät yhtä lailla kehitysvammaisten kuin muidenkin asumistoiveita. Tietyistä erityistarpeista huolimatta saattavat niin sanotut tavalliset tarpeet olla määräävämpiä ja tärkeämpiä asuntoa valittaessa. Toisaalta monet erityistarpeista seuranneet tilaratkaisut, kuten tila-vaatimukset tai puskurivyöhykkeet yksityisen ja julkisen välillä, osoittautuvat varsin käyttökelpoisiksi ja hyväiksi ratkaisuisiksi missä tahansa asumisessa.

Rakennetun ympäristön esteettömyyttä edellytetään jo laissa. Fyysinen esteettömyys – joka sekään ei silti ole aina itsestäänselvyys – on pitkälle ohjeistettua ja tunnettua. Se on siten ehkä helpommin ratkaistavissa kuin esteettömyyden muut ulottuvuudet, jotka ovat vaikeammin yksilöitävissä tai mitattavissa. Ympäristön ymmärrettävyys, käytettävyys, luettavuus ja kokemuksellisuus ovat tärkeitä kaikille, mutta erityisesti henkilöille, joilla on orientaatio- tai hahmotusvaikeuksia. Kokonaisvaltainen esteettömyys liittyy kiinteästi ympäristön turvallisuuteen.

Työpajoissa tarkasteltiin arkkitehtiot opiskelijoiden luonnoksia asunnoista. Kuva Turun työpajasta 24.9.2013.

Toiminnallisuuden lisäksi on arkkitehtuurilla keskeinen rooli kodikkuuden luomisessa ja laitosmaisuu- den välttämässä. Suunnitelmissa onkin pyritty pois erityisasumisen tunnistettavuudesta ja leimallisesta palvelutaloarkkitehtuurista. Ulkoarkkitehtuurilla voi viestiä sallivuudesta, kuten suunnitelmat osoittavat. Se voi helpottaa ympäristön hahmotettavuutta ja luoda turvallisuuden tunnetta. On mukavaa, kun oman asunnon ikkunan tai parvekkeen tunnistaa jo kaukaa.

Jatkokehitettävää

Uudet ratkaisut eivät aina ole sellaisenaan toteutettavissa. Toisaalta opiskelijatöinä tehdyt suunnitelmat eivät ole täysin virheettömiä. Kehittämistyötä siis tarvitaan edelleen. Eri ryhmien ja toimintojen sekoittaminen ei välttämättä ole ongelmatonta eri viranomais- määräysten valossa. Asunto- ja asuntolarakentamista säätelevät jo lähtökohtaisesti hieman eri määräykset. Miten esimerkiksi paloturvallisuutta koskevia rakentamismääräyksiä sovelletaan, kun rakennuksessa asuu ihmisiä, joiden liikuntakyky on rajoittunut tai jotka tarvitsevat muuten runsaasti apua?

Tilaratkaisut kytkeytyvät tiiviisti palvelujen ja tuen järjestämisen tapaan. Yksilöllinen asuminen edellyttää yksilöllistä tukea. Tärkeitä kehittämiskohtia ovatkin tilaratkaisujen ohella palveluntuottamisen tavat. Myös tilojen rahoitus- ja hallinnointikysymyksissä riittää kehitettävää. Miten ne ratkaistaan esimerkiksi silloin, kun asuntoryhmä tai ryhmäkoti sijaitsee osana muuta asumista ja yhteistilat ovat osin kaikkien käytössä? Entä onko tulevaisuudessa mahdollista järjestää vaikeavammaiselle avustajan tila oman asunnon yhteyteen tai läheisyyteen?

Kurssi yhteistyö- ja oppimisprosessina

Suunnittelukurssi tarjosi alustan monipuoliselle yhteistyölle. Luennoilla kuultiin niin asukkaita kuin erityisryhmien asumisen parissa työskenteleviä. Ekskursioilla pääsimme vierailemaan monenlaisissa erityisasumisen kohteissa ja kuulemaan arjen kokemuksia.

Korvaamattoman tärkeitä olivat myös neljässä suunnittelun kohteena olleessa kunnassa järjestetyt työpajat. Niissä opiskelijat ja paikalliset asukkaat pääsivät saman pöydän ääreen keskustelemaan alustavista luonnoksista ja ylipäätään asumistoiveista ja tulevaisuuden haaveista. Suunnittelukurssille osallistui yhteensä yli 50 maisterivaiheen arkkitehtiopiskelijaa, joista lähes puolet ulkomaalaisia tutkinto- tai vaihto-opiskelijoita. Kansainvälinen näkökulma toi esiin sen, että aihe on erittäin ajankohtainen myös laajemmin kuin vain Suomessa.

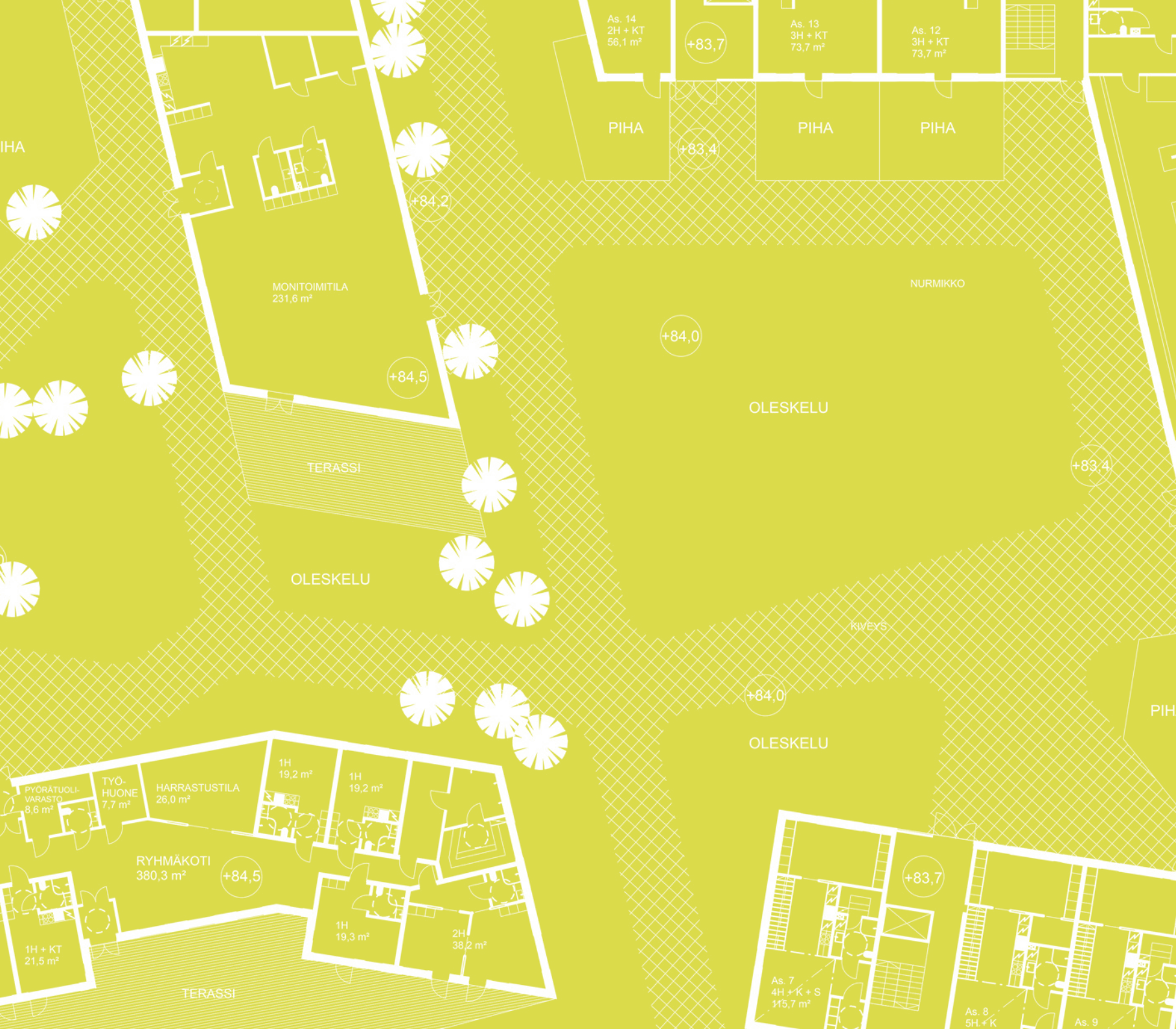
Suunnitelmien tavoitteena on konkretisoida ja visualisoida niitä tavoitteita, joita kehitysvammaisten asumiselle valtakunnallisesti on asetettu. Toivottavasti tässä esiteltävät suunnitelmat toimivat osaltaan keskustelun avaajina ja johtavat entistä monipuolisempiin ja elämyksellisempiin asuinympäristöihin, joista löytyy yksilöllisiä asumisen ratkaisuja meille kaikille – toimintakyvystä riippumatta.

Lähteet

Hintsala, Susanna & Mietola, Reetta, 2013, ”Vain me ja tavallinen kerrostalo”. Yhteiskehittelyllä uusia asumisen ratkaisuja. Asumisen rahoitus ja kehittämiskeskuksen raportteja 6/2013.

Mietola, Reetta; Teittinen Antti & Vesala, Hannu T. 2013, Kehitysvammaisten ihmisten asumisen tulevaisuus. Kansainvälisiä esimerkkejä ja vertailu Suomeen. Ympäristöministeriö, Suomen Ympäristö 3/2013.

PIHA

+83,7

As. 13
3H + KT
73,7 m²

As. 12
3H + KT
73,7 m²

PIHA

PIHA

+83,4

MONITOIMITILA
231,6 m²

+84,2

+84,5

TERASSI

OLESKELU

+84,0

NURMIKKO

OLESKELU

+83,4

KIVEYS

+84,0

OLESKELU

PIH

PYÖRÄTUOLI-
VARASTO
8,6 m²

TYÖ-
HUONE
7,7 m²

HARRASTUSTILA
26,0 m²

1H
19,2 m²

1H
19,2 m²

RYHMÄKOTI
380,3 m²

+84,5

1H + KT
21,5 m²

1H
19,3 m²

2H
38,2 m²

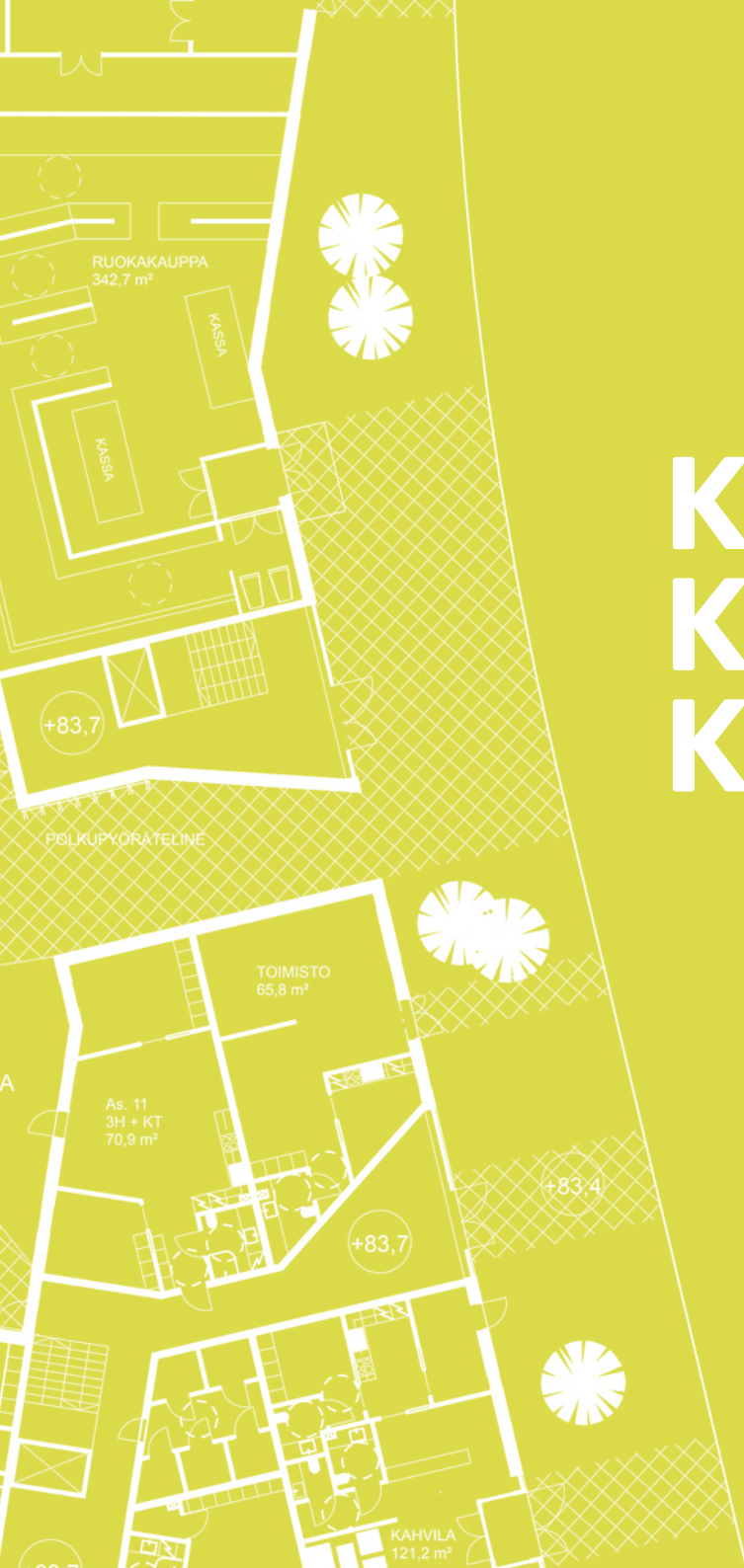
TERASSI

+83,7

As. 7
4H + K + S
115,7 m²

As. 8
5H + K

As. 9

KOHTAAMISEEN KANNUSTAVAT KORTTELIT

Anna Papinsaari

PUUKUJA

Seinäjäki

Konseptin muodostumiseen on vaikuttanut sekä alueen ominaisuudet että kehitysvammaisten erityistarpeet. Erityistarpeet on pyritty huomioimaan ilman laitosmaista lähestymistapaa, minkä vuoksi suunnitelma

muistuttaa tavallista, kotoista asuinalueita. Kantavana ajatuksena on yhdistää tontti ympäröivään viherverkostoon luomalla tontille puistoväylä, jonka varrella on julkisia palveluita.

Julkista puistoväylää rajaavat kolme asuinkorttelia ovat vinksautettuja toisiinsa nähden, jotta väylän katunäkymä olisi mielenkiintoinen ja toisi mieleen vanhan kylänraitin. Puistoväylää rajaavat talot ovat matalia ja rintamamiestalotyylisiä. Jokaisen korttelin sisälle muodostuu oma, suljetumpi korttelipiha. Pysäköinnin sijoittaminen korttelien ulkopuolelle rauhoittaa korttelipihat jalankululle. Julkiset palvelut on sijoitettu helposti lähestyttäväksi maantasokerrokseen, ja niistä suurin osa sijaitsee ankkuripaikan (place of anchorage) yhteydessä. Julkisten palveluiden lisäksi suunnitellualueella on korttelikohtaisia yhteis- ja palvelevia tiloja.

Aluesuunnitelma ja ensimmäinen kerros, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Toisiaan muistuttavat korttelit integroivat kehitysvammaiset muiden ihmisten kanssa. Kortteli 1 sisältää eniten tukitoimintoja ja vaikeasti vammaisten ryhmäkodit. Kulku ryhmäkoteihin ja tavallisiin asuntoihin tapahtuu saman porrashuoneen kautta, jolloin myös vaikeasti kehitysvammaiset voivat tuntea olevansa osa yhteisöä. Maantason julkiset palvelut vaihtelevat korttelikohtaisesti; korttelissa 1 ne ovat ruokala ja kahvila. Luhtikäytävät sisältyvät yksiiöitä, jotka soveltuvat lievästi kehitysvammaisille, opiskelijoille ja ikääntyneille. Näihin rakennuksiin on sijoitettu aputoimintoja, joihin on helppo mennä keskustelemaan tai pyytämään apua. Tontin eteläpuoliset rakennukset sisältävät tilavia, kaksikerroksisia perheasuntoja, ja julkisen puistoväylän varrella olevat rivitalot kaksikerroksisia, muuntojoustavia asuntoja.

Kortteli 1, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

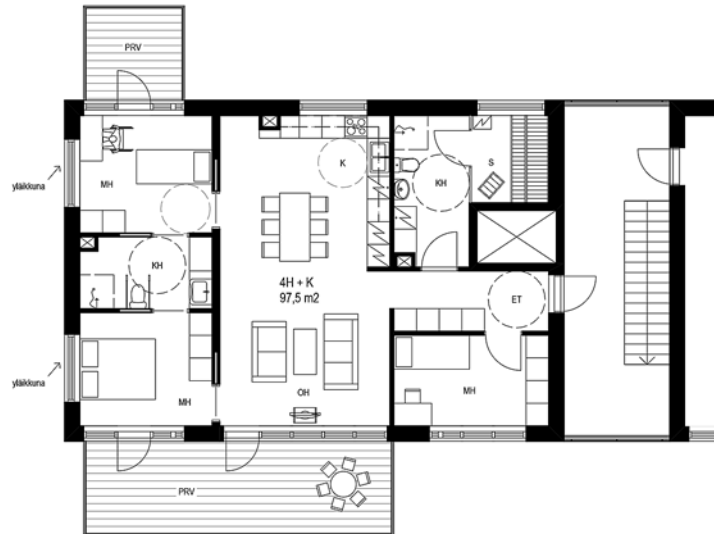
Rakennukset ovat 1–4-kerroksisia, harjakattoisia, ja niiden rakenteena ja pintamateriaalina on käytetty puuta. Julkisivuväriytyksen ruskean eri sävyt ovat neutraaleja. Ankkuripaikkaa ympäröivien talojen päätyjulkisivut ovat muiden rakennusten julkisivuväriytyksestä poikkeavia, jotta palvelurakennukset tunnistaisi helpommin. Parvekkeet ovat pääosin lasitettuja.

Leikkaus ja julkisivu länteen, 1:400

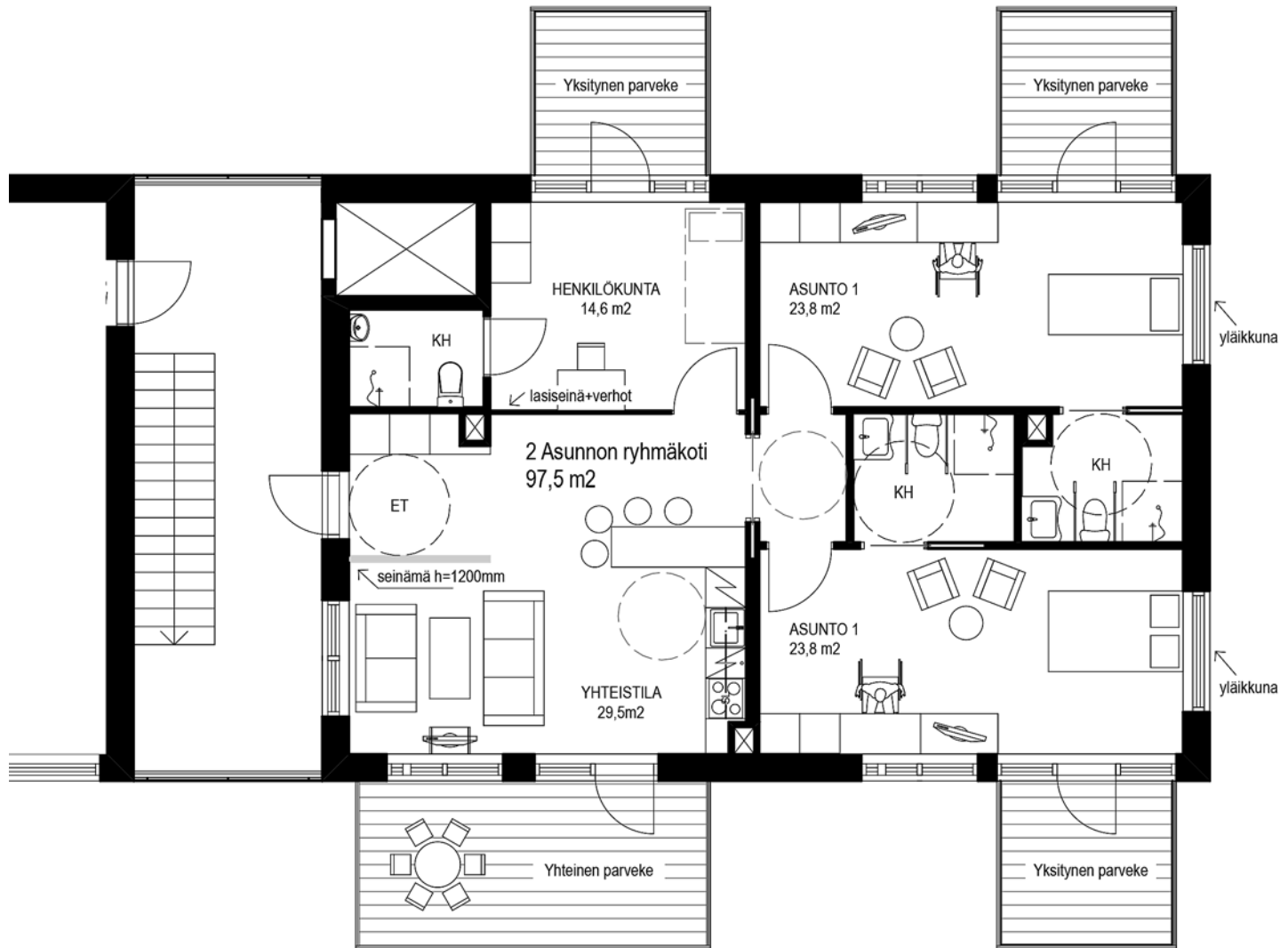
／ 4 ／ 8 ／ 12 ／ 16 ／ 20 ／ m

Alueen erikokoiset asunnot ovat esteettömiä ja hyvin soveltuvia kaikille. Osa asunnoista on myös muuntojoustavia, jolloin asukas voi valita esim. saunan ja erillisen vaatehuoneen välillä. Lähes jokaisen asunnon ulkotila on suunnattu sisäpihoille päin parhaiden näkymien takaamiseksi. Tämä palvelee etenkin sosiaalisesti rajoittuneita kehitysvammaisia ja henkilöitä, jotka eivät kykene poistumaan asunnostaan yksin.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Kahden asunnon ryhmäkoti, 1:100

1 / 2 / 3 / 4 / 5 / m

Metsäsaunan pohjapiirros, 1:100

1 2 3 4 5 / m

Janni Heikkilä

RYKELMÄ

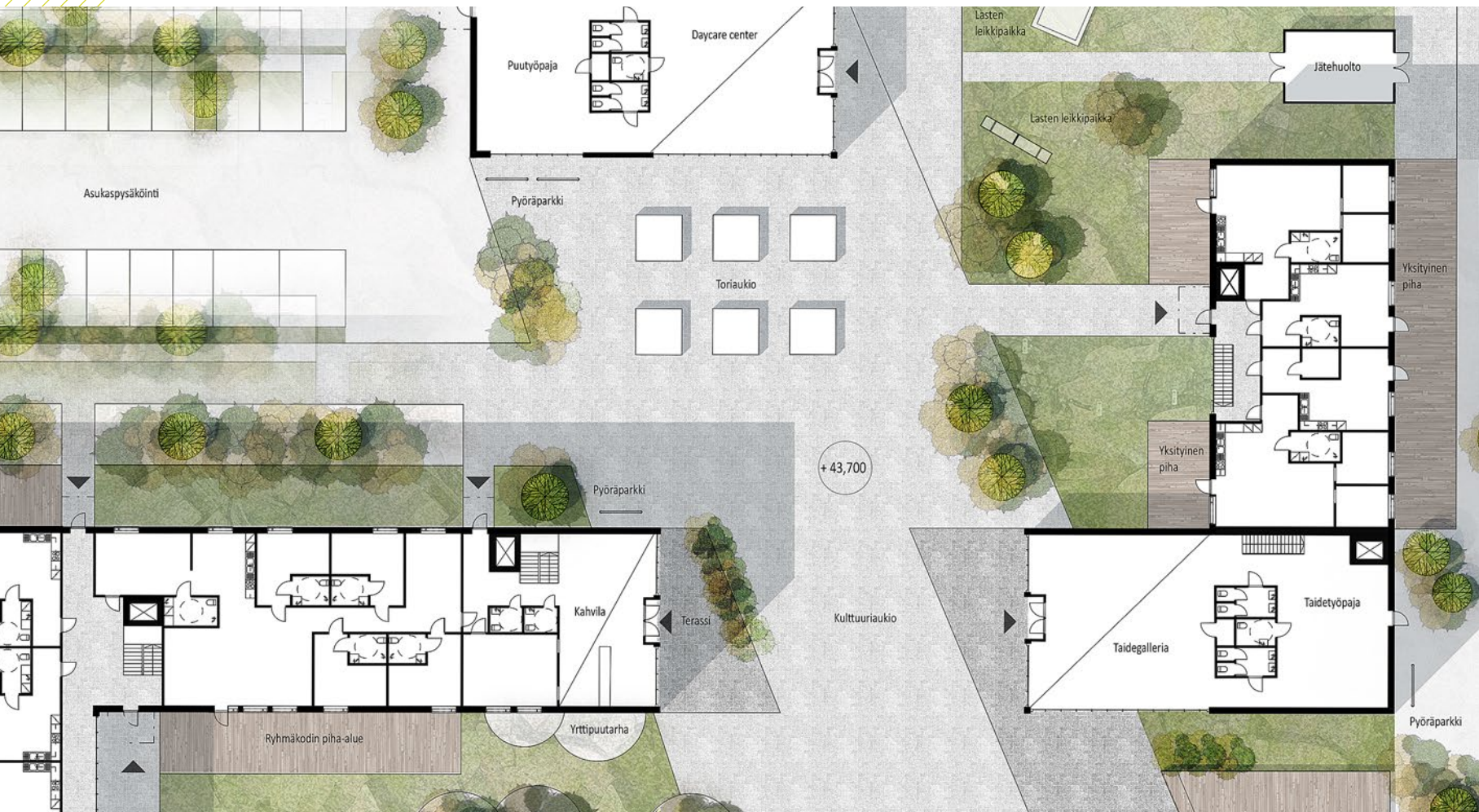
Seinäjäki

Suunnitelmassa Rykelmä asumiseen yhdistyy erilaisia julkisia tiloja, jotka palvelevat sekä alueen uusia asukkaita että ulkopuolisia kävijöitä. Jokaiselle asukkaalle on suunniteltu asuintilaa, joka toimii osana suurempaa yhteisöä. Tavoite on, että kaikki voivat osallistua oman mieltymyksensä mukaan iästä, sukupuolesta tai muista tekijöistä riippumatta.

Suunnitelmassa on pohdittu paljon liikumista yksityisen ja julkisen tilan välillä sekä miten näitä eri tiloja käytetään ja jäsennetään. Tilaohjelmassa on pyritty asettamaan eriasteiset yksityiset ja julkiset toiminnot siirtymävaiheineen siten, että saavutettaisiin mahdollisimman yhteisöllinen asuin- ja oleskeluympäristö.

Ote pihasuunnitelmasta, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Talomassat huomioivat muoto-
kielellään ympäristössä olevaa
rakentamista ja mittakaavaa,
mutta tuovat kuitenkin alueelle
kaupunkimaista kortteliraken-
tamista. Rakennusmassat ovat
korkeintaan neljän kerroksen
korkeisia harjakattoisia raken-
nuksia, joiden julkisivut ovat
puuverhoiltuja. Julkiset tilat
ovat kuitenkin huomattavasti
avoimempia, viherkattoisia
massoja.

Leikkaus länteen ja julkisivut etelään ja pohjoiseen, 1:600

6 / 12 / 18 / 24 / 30 / m

Asumisen eri muodot sijoittuvat rakennusmassojen ulkoreunoille. Asuntoja ei suunnitella kehitysasteen perusteella vaan jokaisen yksilön henkilökohtaisten tarpeiden mukaan. Näin ollen erilaiset asumisyksiköt eivät näennäisesti erotu toisistaan. Kaikki asunnot on suunniteltu esteettömyysvaatimusten mukaisesti. Ulkopuolisen avun tarpeessa olevat henkilöt saavat apua esimerkiksi suunnitelmaan kuuluvasta päiväkeskuksesta. Suuremman avun tarpeessa olevat henkilöt voivat asua neljän hengen ryhmäkodissa, joka on sijoitettu keskeiselle paikalle suunnittelualueella. Ryhmäkodin identiteetti ei kuitenkaan poikkea muusta rakentamisesta, joten kodin asukkaat ovat yhdenveroisia alueen asukkaita. Ajatuksena on, että kaikki saisivat oman kykynsä mukaan elää mahdollisimman itsenäistä arkea.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Reetta Lassila

PIHALLA

Turku

Lähtökohtana on ollut luoda kehitysvammaisille ihmisille turvallinen ympäristö sopeutua tavallisen naapuruston elämään ja luoda ihmissuhteita tavallisena yhteiskunnan asukkaana. Tämä on toteutettu jakamalla tontti kolmeen osaan. Reunoille jää kaksi yksityisemmän asumisen osaa, jotka ympäröivät keskelle muodostuvaa yhteispihaa. Pihan tarkoituksena on mahdollistaa

turvallinen liikkuminen ja naapuruston asukkaiden joukkoon sopeutuminen normaalein kanssakäymisen keinoin. Tontin yhteistilat sijaitsevat yhteispihalla, jossa niistä muodostuu toiminnallisia kokonaisuuksia. Suunnitelma sisältää pääasiassa kenelle tahansa tarkoitettua kerros- ja rivitaloasumista mutta myös kehitysvammaisille ensimuuttajille suunnatun rivitalon: Starttikodin.

KASKENTIE

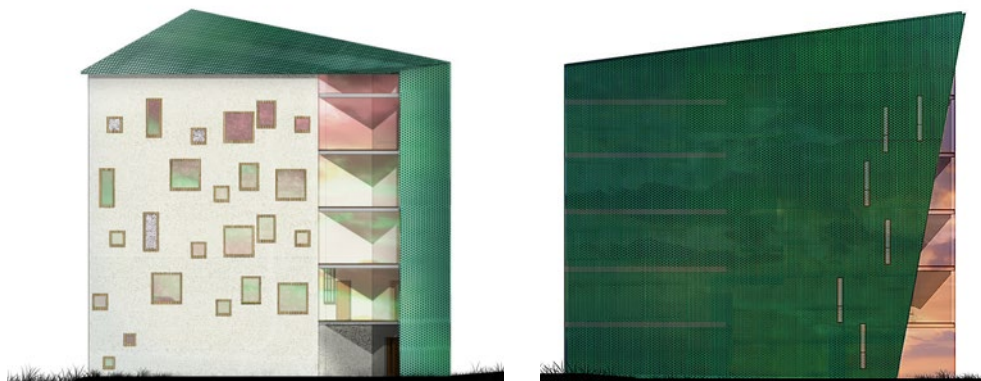
TAKAMAANTIE

Asemapiirros, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Tontin kerrostalot sijaitsevat olemassa olevien puutalojen väliin jäävissä aukoissa Kas-kentien varrella. Ne kehystävät näkymiä tieltä tontille ja samalla sulkevat tien melua ulkopuolelle. Kerrostalot muodostavat vanhojen puutalojen kanssa kontrastisen parin. Niitä yhdistävät vaihtelevat ikkunakorot. Rivitaloilla tontille on tuotu myös tiivistä ja matalaa asumista. Rakennukset rajaavat sylimäisiä sisäpihako-konaisuuksia, joiden ulkopuoli jatkaa olemassa olevaa vihreää teemaa ja hillitysti aukotettua pintaa, kun taas sisäpihan puoli on suuriaukkoista vaaleaa pintaa.

Kerrostalon, yhteispihan rakennusten ja rivitalojen julkisivut, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

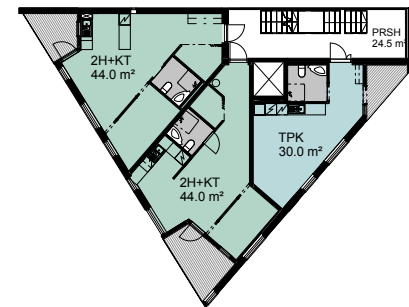
Yhteispiha on suunnitelman keskeinen kohtaamis- ja virkistysalue. Kaikki yhteistilat sijaitsevat pihalla, mikä kannustaa nousemaan sohvalta television äärestä, oppimaan olemaan ulkona luontevas-ti ja tapaamaan naapureita. Yhteispihan rakennusmassat luovat viisi pientä, eriluonteista toiminnallista pihayksikköä, jotka muuttuvat julkisista yksityisemmiksi lähestyttäessä tontin länsipäätä. Eriluonteiset paikat tarjoavat erilaisille ihmisille mahdollisuuden osallistua pihan toimintaan oman sosiaalisuuden ja tunnetilan mukaan.

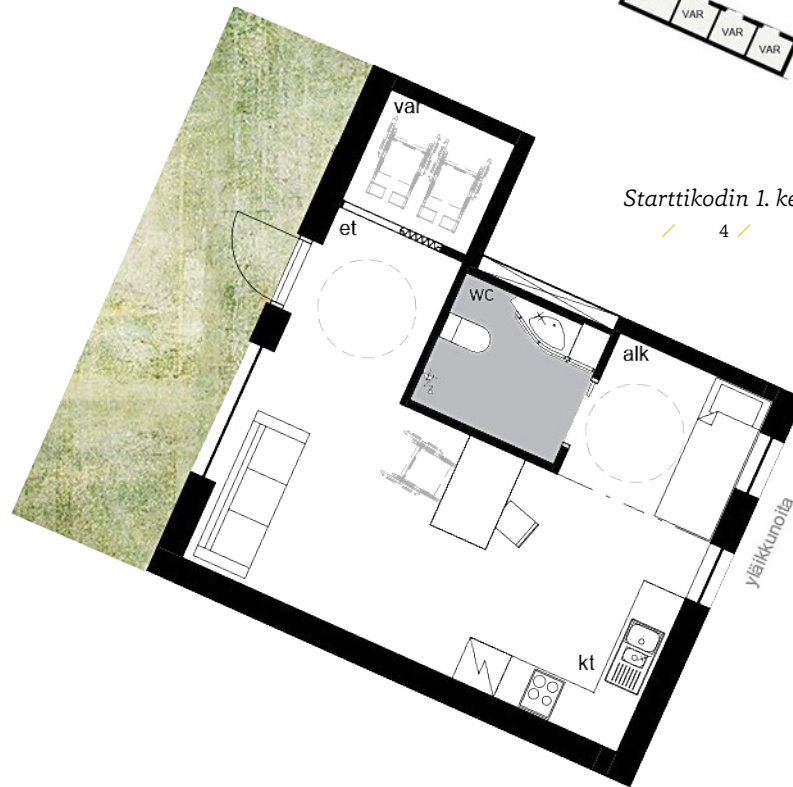

Suurin osa asunnoista on yksioita ja kaksioita. Niitä ei ole osoitettu erikseen kehitysvammaisille vaan tarkoituksena on, että tontin asunnot toimivat kaikille. Asunnoissa on sisään-tulon läheisyydessä taiteovella varustettu varastotila, joka mahdollistaa pyörätuolin tai apuvälineen varastoimisen sisään tultaessa.

Starttikoti on suunniteltu kehitysvammaisille nuorille, jotka muuttavat ensimmäistä kertaa omaan asuntoon, ja vaikeammin vammaisille henkilöille, jotka muuttavat esimerkiksi ryhmäkodista omilleen. Koti on tarkoitettu sopeuttamista ja harjoittelua varten, ettei tarvitse siirtyä suoraan tavalliseen vuokra-asuntoon. Se on yhteisöllinen neljän asunnon pihapiiri, jossa on lisäksi yhteistila ja toimisto. Toimistosta löytää aina jonkun, joka on paikalla antamassa neuvoa arjen opetteluun. Asunnoissa on pyritty välttämään suoraa eteläaurinkoa orientoinnin helpottamiseksi.

Starttiyksion pohjapiirros, 1:100

1 / 2 / 3 / 4 / 5 / m

Starttikodin 1. kerroksen pohjapiirros, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Virpi Väisänen

SIK-SAK

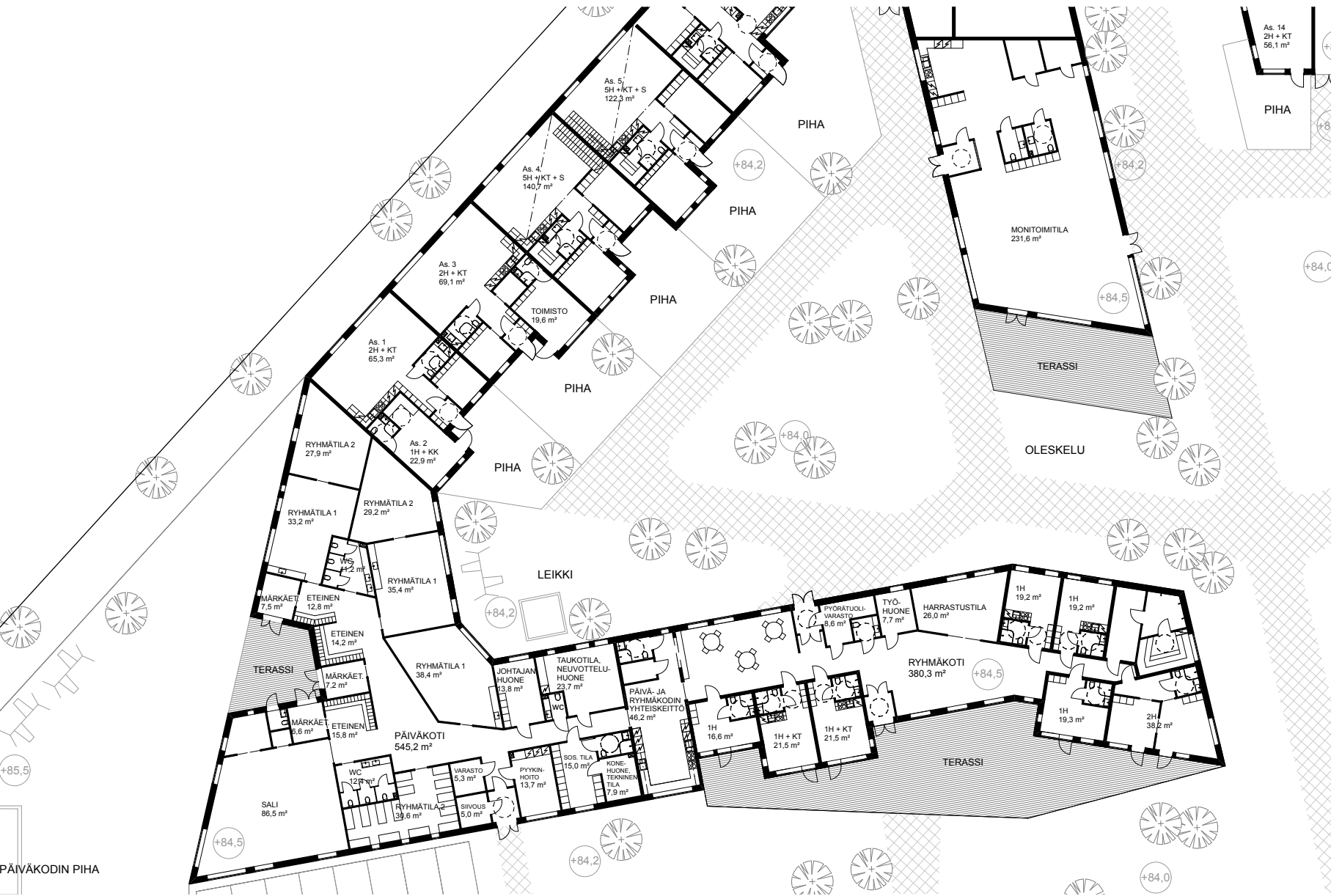
Lahti

Suunnitelma koostuu kahdesta rakennustyyppiltään erilaisesta massasta, joiden mutkitteleva kattomuoto tekee massoista monimuotoiset ja ilmeikkäät. Idän puolella Kaarikatua pitkin kulkee korkeampi kerrostalo. Korkeus takaa mahdollisimman monelle hienot näkymät. Massa laskee etelään päin seitsemästä kerroksesta neljään avaten sisäpihaa auringon valolle. Korkeus laskee länteen päin kohti ihmisen mittakaavaa luoden tunnelmasta rauhallisemman. Typologialtaan matalampi puoli on rivitalomaista.

Pääosin tämä matalampi puoli on yksikerroksista, mutta tilat ovat korkeita. Rakennukset on asetettu rajaamaan koko tonttia muodostaen sisälleen rauhallisen sisäpihan. Se jakautuu kahteen osaan. Idän puoli on aktiivisempi ja julkisempi, kun taas lännen puoli on rauhallisempi yksityisine pihoineen. Massojen seinälinjat eivät kulje täysin teiden suuntaisesti, vaan tekevät pieniä sisäänvetoja kohti tontin keskustaa. Tämä auttaa liikettä ohjautumaan rakennuksen luo ja kohti sisäpihaa.

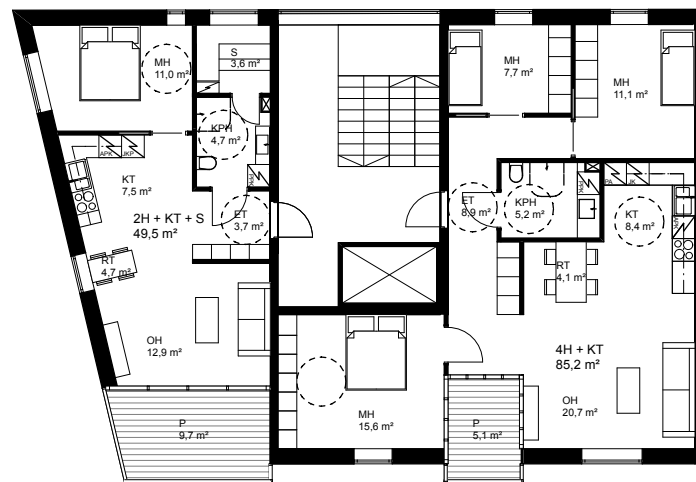
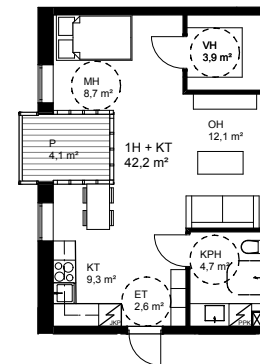
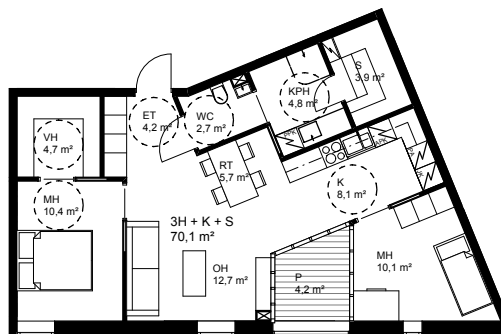

Ote aluesuunnitelmasta, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Asunnot ovat suunniteltu sopimaan kaikille, mutta erityisesti kehitysvammaisille. Niitä on erikokoisia kompakteista yksiöistä suuriin perheasuntoihin. Ne ovat tilavia, jotta liikuntaesteisenkin on helppo kulkea kotonaan. Jokaisessa kerroksessa on asuntojen yhteydessä varastotilaa, johon pyörätuolin voi jättää ulkoa tullessaan. Varastoja on lisää kellarissa. Useissa asunnoissa on vaatehuone, jota voi tarvittaessa käyttää myös pyörätuolien varastoimiseen. Vaihtoehtoisesti sen tilalla voi joissakin asunnoissa olla sauna. Rivitaloasuinnoissa sisäpihan puolen huonetta voi käyttää eri tavoin. Se voi olla erillinen yksiö, jossa on pieni keittiö ja kylpyhuone. Sitä voi käyttää myös toimistona, jossa on oma kylpyhuone. Vaihtoehtoisesti sen voi säilyttää osana muuta asuntoa.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

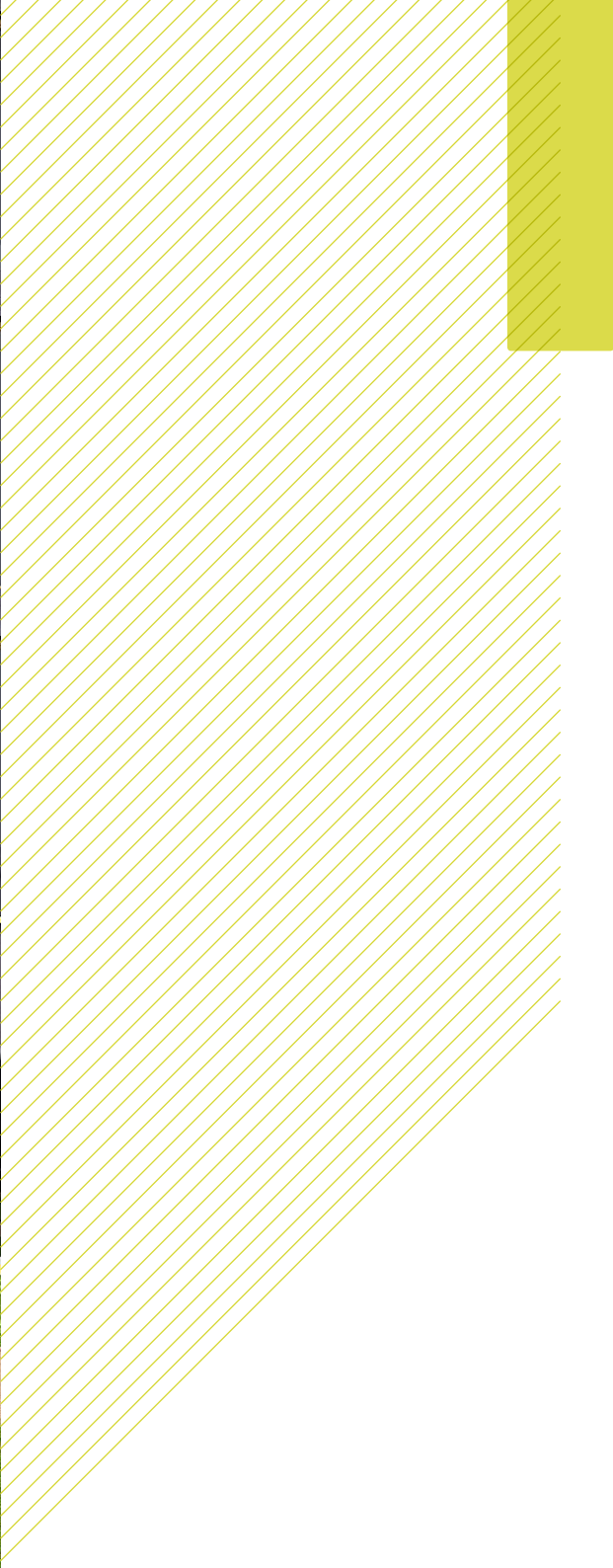
Korkeassa rakennuksessa on useampi kaksikerroksinen asunto. Kaksikerroksisuus luo mielenkiintoista tilallisuutta. Kattomuoto mahdollistaa myös korkeat tilat, mikä tekee asuntojen luonteesta ja tunnelmasta eläväisemmän. Julkisivujen ikkunamaailma on melko rauhallinen kattomuodon ollessa mutkitteleva. Katujen puoleiset sivut ovat tasaisia, mutta sisäpihan puolella pinnoissa on sisäänvetoja ja ulostuonteja luoden sisäpihasta monimuotoisemman.

Julkisivu etelään ja itään, 1:600

6 / 12 / 18 / 24 / 30 / m

Kalle Tuomola

HUUSHOLLI

Seinäjoki

Tärkeintä kehitysvammaisille on oman kodin tuntu. Kaikkien keskustelujen ja luentojen vahvimpana ja ainoana yhteisenä tekijänä on ollut oma lukko ovessa. Myös erityisryhmille suunnitellussa tulee ottaa huomioon kodin yksityisyys ja tunne siitä, että hallitsee omaa asuinympäristöään.

Suunnitteluratkaisuissa tulee ottaa huomioon osallistava lähestyminen asunto-

tuotantoon. Ei ole tarkoituksenmukaista suunnitella ratkaisuja, joissa kaikki päivityspalvelut ovat saman katon alla tai palvelut tuodaan asukkaan luokse. Oleellista on osallistaa asukkaat osaksi yhteiskuntaamme. Tähän tavoitteeseen päästään sijoittamalla asunnot taajamien läheisyyteen ja hyvien kulkuyhteyksien varrelle.

Suunnitelmassa Huusholli kahdeksan kapeaa massaa nivoutuvat julkisen puiston ympärille. Rakennukset mutkittelevat kahdessa rivissä ja välitilat sitovat ne yhteen luoden aina kahden pitkän massan väliin hieman intiimimmän yhteispiha-alueen. Alueen keskelle on sijoitettu yhteen tasoon julkisempi toimintakeskus, joka palvelee myös muita lähialueen asukkaita. Toimintakeskuksessa on tilat erilaisille harrastustoiminnoille ja lounasravintola. Toimintakeskus palvelee myös kehitysvammaisia, jotka pystyvät asumaan itsenäisesti Pohjan alueella sijaitsevilla satelliittiasunnoissa. Kokonaisuuteen on sijoitettu myös muutamia liiketiloja.

Aluesuunnitelma, 1:800

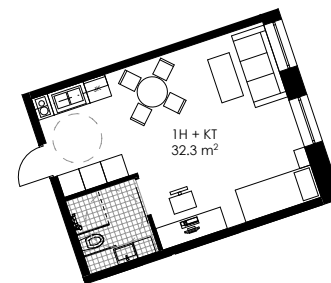
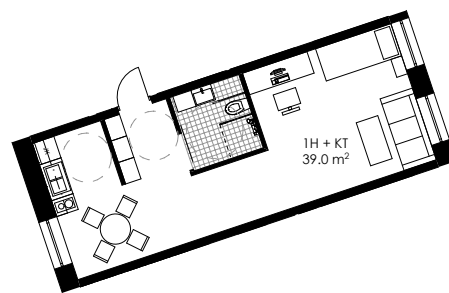
8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Ote toisen kerroksen pohjapiirroksesta, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Suurin osa asuntokannasta rakennuskokonaisuudessa on yksioita. Asuntoja ei ole erikseen eritelty kehitysvammaisten ja tavanomaisen asuntotuotannon välillä. Yksioiden pinta-ala on keskimäärin 37 m². Asuntoon mahtuu tilava kylpyhuone, eteinen, keittiö ja avoin huone. Toimintakeskuksen yläpuolisiin kerroksiin on sijoitettu muutama kolmen yksion ryhmäkoti, johon vaikeimmin vammaiset henkilöt voivat muuttaa asumaan. Muutoin asunnot ovat tavallista asuntotuotantoa väljempää. Täten asuntoihin pystyy muuttamaan perhe, jossa yksi lapsista tarvitsee pyörätuolia liikkumiseen.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

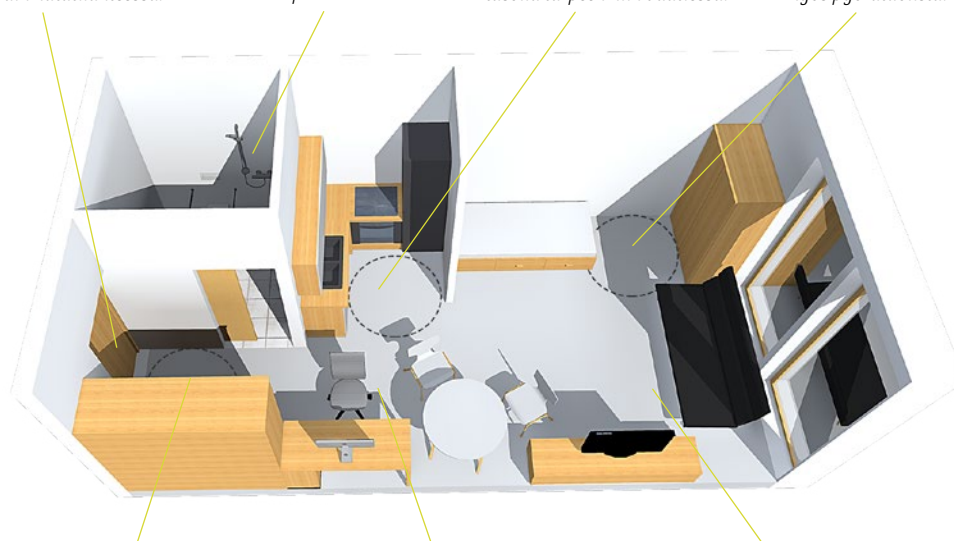
2 4 6 8 10 m

Omalla lukolla varustettu ovi, josta pääsee sisään vain hätätilanteessa.

Kylpyhuone toteutetaan asukkaan henkilökohtaisen tarpeiden mukaan.

Keittiö varustetaan turvallisilla keittiölaiteilla ja motorisoidulla tasolla tarpeen niin vaatiessa.

Riittävästi säilytystilaa, joka on saavutettavissa myös pyörätuolista.

Tilava eteinen, jossa pukeutuminen ja riisuuntuminen on helppoa myös pyörätuolissa.

Työskentelypiste, jossa voidaan hoitaa päivittäiset pankkiasiat ja esimerkiksi työnhaku avustajan kanssa.

Mahdollisuus viettää aikaa ystävien kanssa omassa kodissa.

Perspektiivikuva asunnosta ja toiminnoista

Suunnitelma Huusholli luo yhtenäisen selkeän maamerkin Pohjan alueelle Seinäjoelle luoden linkin kehitysvammaisten ja muun yhteiskunnan välille. Yksinkertainen sään kuluttama lehtikuusilaudoituus ja viherkatot tekevät alueesta helposti lähestyttävän ja kaikkien seinäjokelaisten yhteisen.

Julkisivut ja leikkaus, 1:600

6 / 12 / 18 / 24 / 30 / m

Zuzana Paclova

SMALL TOWN IN BIG CITY

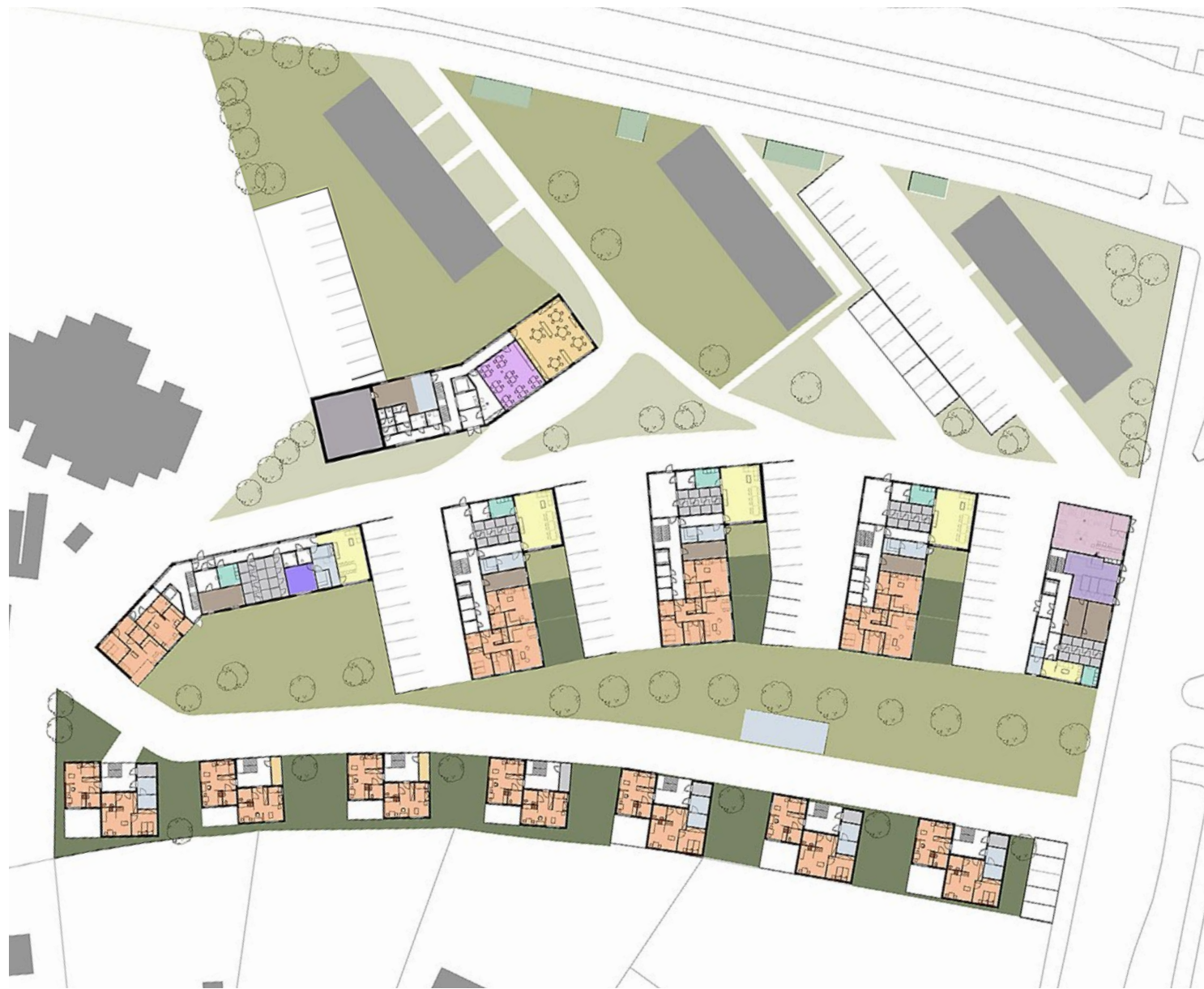
Turku

Suunnitelmassa luodaan tontille useita erityyppisiä asuntoja. Rakennusten väliin muodostuu katutilaa ja yksityisyysasteeltaan erilaisia vehreitä pihatiloja, niin yksityisiä pihvoja kuin yhteisiä puutarhoja. Pihakatu kutsuu ihmisiä peremmälle, ohi ravintolan ja kohti toimintakeskusta. Toimintakeskus toimii korttelin kohtaamispaikkana. Muita keskeisiä kohtaamispaikkoja ovat

yhteispuutarhat ja pihasauna.

Tontilla kohtaa rakentamisen kaksi erimittakaavaa. Kerrostalot toistavat lähiympäristön kerrostalomittakaavaa, kun taas eteläosan pientalot pyrkivät sopeutumaan läheiseen pientaloalueeseen. Kulkureitit tontin halki noudattelevat löyhästi nykyisiä tonttia halkovia polkuja.

Aluesuunnitelma ja ensimmäinen kerros, 1:800

／ 8 ／ 16 ／ 24 ／ 32 ／ 40 ／ m

Tontin länsireunalle sijoittuu kolmikerroksinen senioritalo. Sivukäytävällinen talo tarjoaa pieniä asuntoja yksin ja kaksin asuville. Kaikki asunnot suuntautuvat etelään. Pohjoisen puolelle jäävä käytävä toimii kohtaamispaikkana, ja sieltä on hyvä näköyhteydet pihakadulle. Etelän puolelle jää yhteispuutarha, joka on tarkoitettu kaikkien asukkaiden käyttöön. Rakennuksen yhteistilat avautuvat sekä kadulle että puutarhaan.

Ote aluesuunnitelmasta, 1:300

3 / 6 / 9 / 12 / 15 / m

Tontin etelälaidan pienkerrostalojen asunnot on suunniteltu siten, että ne sopisivat mahdollisimman monenlaiseen asumiseen, myös kehitysvammaisille. Vaikka asunnot ovat pieniä, ne on toiminnallisesti jaettu päivä- ja yövyöhykkeeseen. Tilaa voi rajata siirtoseinillä ja liukuovilla. Pienille yhden ja kahden hengen asunnoille on useita vaihtoehtoisia pohjaratkaisuja. Asunnoilla on etelään suuntautuvat yksityiset terassit ja pohjoiseen avautuvat yhteisterassit. Neljä asuntoa jakaa yhteisen saunan, työhuoneen tai varaston.

Asuntopohjia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Tontin keskelle sijoittuu neljä kerrostaloa. Kussakin on neljä asuntoa joka kerroksessa, maantaso on varattu yhteisille tiloille. Joka kerroksessa on lisäksi pieni yhteisparveke ja varasto vaikkapa pyörätuolin säilytystä varten. Takamaan tien varteen sijoittuvassa kerrostalossa on yhteistilan sijaan pieni ravintola, joka toivottaa kävijät tervetulleiksi kortteliin. Ruuan lisäksi se voi tarjota työtä tai harjoittelumahdollisuuksia myös korttelin kehitysvammaille.

Julkisivut, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Benjamin Vu

FLOW OF PEDESTRIAN MOVEMENT

Tampere

Veden äärelle ja hyvien ulkoiluyhteyksien varrelle sijoittuva suunnittelutontti tarjoaa mahdollisuuksia aktiiviseen elämäntapaan. Yhteisöllisyyteen tähtäävän ja asukasryhmiltään sekoittuneen asuinkorttelin suunnittelussa keskeisiä tekijöitä ovat luontevat yhteydet niin luonnonympäristöön kuin sosiaalisiin aktiviteetteihin. Näin voidaan luoda turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä.

Erilaisten, eri lähtökohdista tulevien ihmisten tuominen yhteen synnyttää monipuolisuutta ja auttaa ymmärtämään erilaisuutta. Suunnitelma, joka on laadittu erityisesti tukea tarvitsevia asukasryhmiä ajatellen, näkee tontin liikkumisen ja aktiivisen elämän paikkana, jossa ihmiset kohtaavat ja joka linkittää lähialueita yhteen.

Härmälänrannan alueelle on syntymässä lukuisia keskeisiä ankkuripaikkoja: ranta, laituri, englantilainen puutarha ja keskusaukio. Hahmottelemalla luontevia kevyen liikenteen reittejä näiden aktiviteettipisteiden välille syntyy suunnitelman keskeinen teema: soljuvat jalankulkuyhteydet (flow of pedestrian movement).

Piha ja ensimmäinen kerros, 1:800

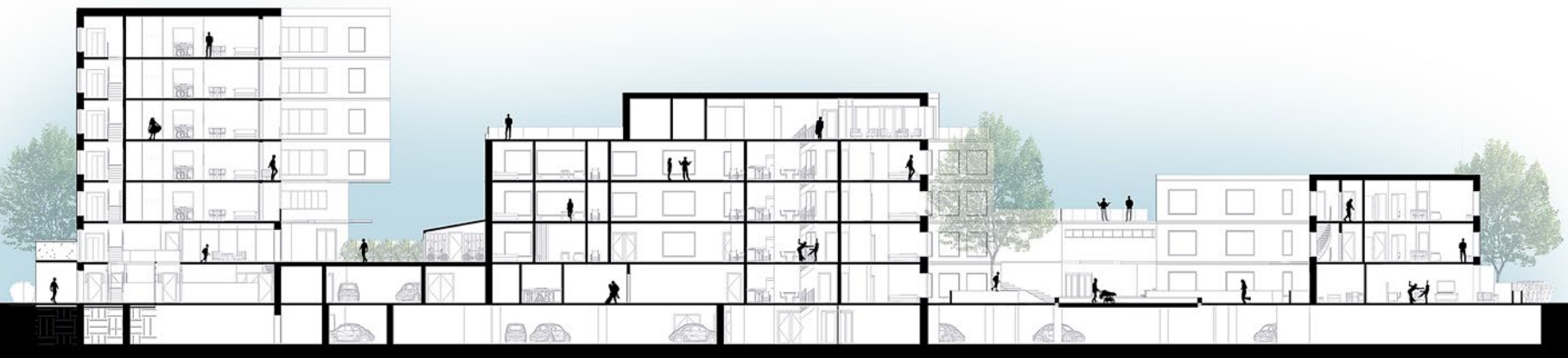
8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Rakennukset on suunniteltu näitä jalankulkuyhteyksiä kunnioittaen, jotta asukkailla olisi mahdollisimman helppo yhteys lähiympäristöön. Ajatuksena on tehdä erityistä tukea tarvitsevien integroituminen osaksi lähiyhteisöä mahdollisimman helpoksi.

Pihakansi ja toinen kerros, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Leikkaus ja julkisivu itään, 1:600

6 / 12 / 18 / 24 / 30 / m

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Ville Reima

RUOSTEEN KUKKA

Seinäjoki

Suunnitelman lähtökohtina on liittää uudiskortteli Pohjan alueen kevyen liikenteen verkostoon ja luoda tontille julkinen läpikulku koululle ja päiväkotiin sekä edelleen

Kyrönjokea ympäröivään puistoverkostoon. Tarkoitus on suuren mittakaavan yhteyksillä kannustaa spontaaneihin kohtaamisiin ihmisten ja ihmisryhmien välillä.

Korttelitason ratkaisussa pääideana on liittää kortteli mittakaavaltaan ympäröivään luhti- ja rivitalorakenteeseen. Rakennukset seisovat tontilla vapaasti ja antavat tilaa tontin läpäisevälle raitille, jonka varrelle sijoittuu puolijulkisia, sosiaalista sekoittumista suosivia toimintoja. Kaakkoiskulman torialue toimii matkojen välietappina tai päätepisteenä. Autoliikenne on rajoitettu rakennusten pohjoissivuille. Rakennukset ovat suhteellisen yksinkertaisia luhtitaloja. Kaikki asunnot aukeavat etelään, ja suurimmista asunnoista näkee kolmeen ilmansuuntaan. Pohjoispuolen portaikot ja kerrostasojille nostetut irtaimistovarastot muodostavat eteläsivujen parveketornien kanssa julkisivuja jäsentävät vertikaalit.

Asuntotasolla ehdotus ei eriytä tuettua asumista tavallisesta. Kaikki asunnot ovat esteettömiä ja muokattavissa asukkaiden henkilökohtaisten tarpeiden mukaan. Eteiseen liittyvä varastotila on mahdollista muuttaa kaikissa asunnoissa asuntosuunaksi, mikäli varastotilalle ei ole tarvetta. Invalidiliiton mitoitussuosituksen tuoma väljyys on pyritty tuomaan avoimiin oleskelutiloihin, jolloin asunnon väljyyttä on mahdollista säädellä kalustuksella.

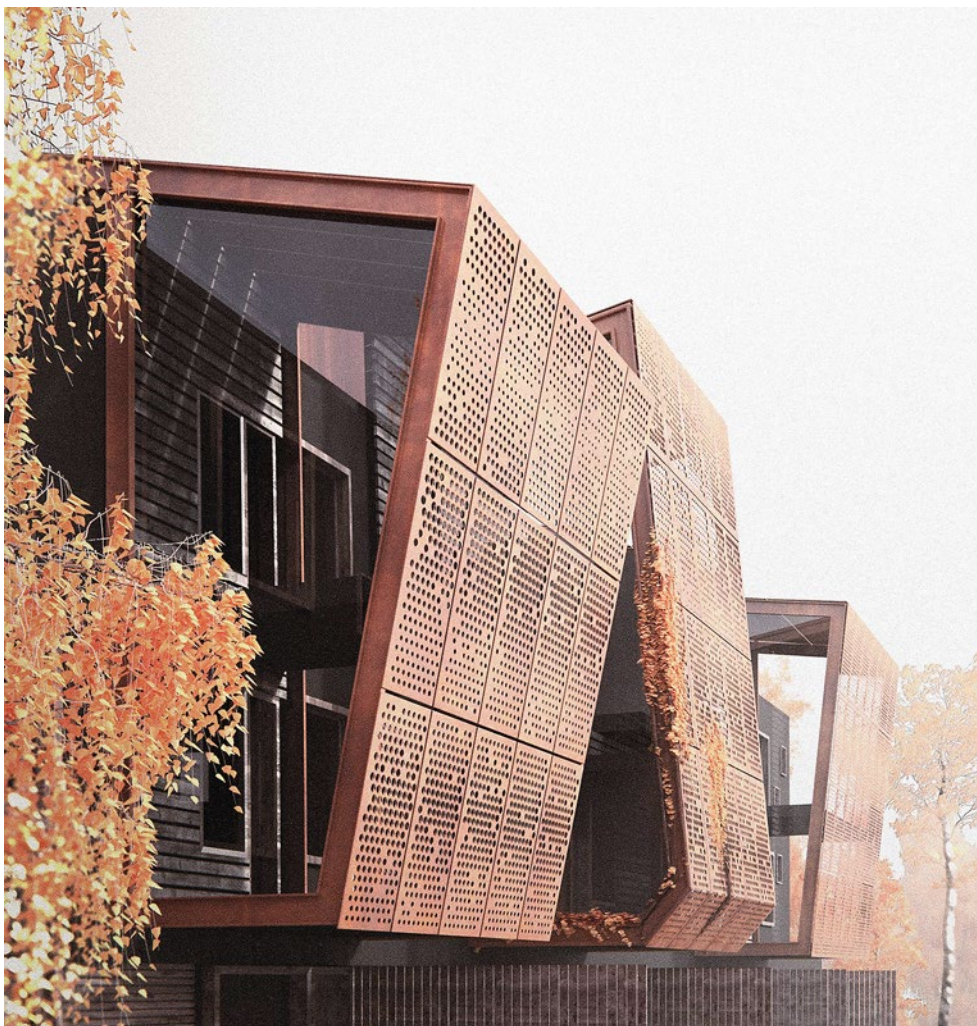

Ote pihasuunnitelmasta, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

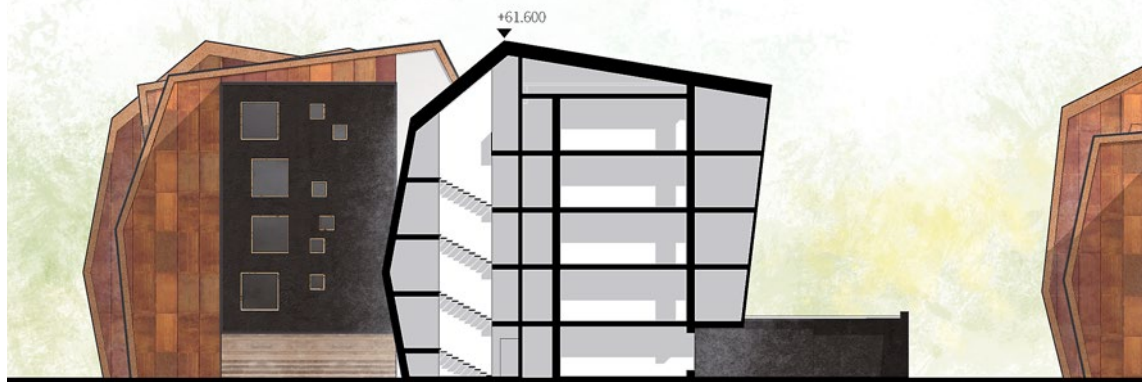

Parvekkeiden eteläsivun perforoitu metalliverhous suojaa kuumimman kesän paahteelta ja toimii yksityisyysuojana useimpien parvekkeiden avautuessa julkisiin ulkotiloihin. Rei'itys on tihein ja suuriaukkoisin katselukorkeudella ja harvenee välipohjiin päin luoden julkisivuun elävää vaihtelua. Taustamassan aukotus koostuu tärkeimpiä asuintiloja avaavista suurista ikkunoista ja makuuhuoneiden pienemmistä, 800 × 800 -kokoisista neliöistä. Pienet ikkunat sijoittuvat pääosin katonrajaan ylävaloa antamaan ja lähelle lattiaa, lasten katselukorkeudelle.

Perspektiivikuva parvekkeista

Tumma, rapattu yleisilme ja vapaa ikkunasommittelu luovat rauhallisen taustan vapaamuotoisille parveketorneille, joiden teräsverhous kiertyy rakennusten katolle verhoten yhteisaunat ja katon tekniset tilat ja sieltä edelleen pohjoisjulkisivun porrashuoneet, irtaimistovarastot sekä luhdin poistumistieportaat. Ratkaisun tarkoitus on luoda alueelle oma, vahva identiteetti, kuitenkin säilyttäen yhteys Pohjan alueen mittakaavaan ja sen vehreään ympäristöön.

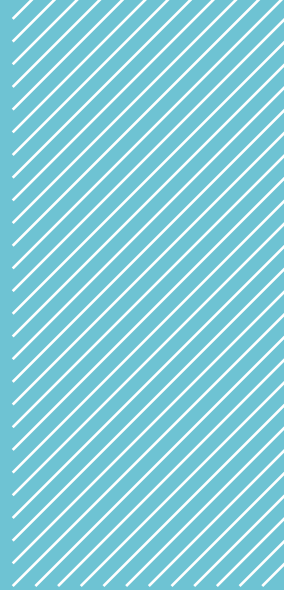
Julkisivu etelään ja leikkaus, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

TUOREET TALOTYYPIT

Laura Nikkinen

KOTILOITUA

Turku

Suunnitelman lähtökohtina ovat alueen hengen säilyttäminen niin agrikulttuurisen historiansa, perinnemaisema-arvojensa kuin idyllisen puukerrostaloarkkitehtuurinsa osalta, alueen viihtyisyyden lisääminen, liikennemeluongelman torjuminen, nykyisten käyttäjien tapojen, reitistöjen ja puutaiden huomioiminen sekä kylämäisen, intiimimmän ja yhteisöllisemmän asuinalueen muotoutuminen. Suunnitelma pyrkii muodostamaan tasapuolisen, sekoittuneen, kannustavan ja mahdollistavan asuin- ja toimintaympäristön.

Aluetta kokoaa ja rauhoittaa tontin rajoilla kulkeva muuriaihe, joka koostuu pienistä

harraste-, liiketila- ja varastorakennuksista, katetuista sisäänkäynneistä sekä ikivihreitä kuusiainoista, jotka vaimentavat melua läpi vuoden. Harraste- ja liiketilarakennukset pyrkivät tukemaan kehitysvammaisten yrittäjyyttä ja harrastustoimintaa. Tontin keskelle muodostuu uutta ja vanhaa puolta yhdistävä niitty, joka vaihtelevine puutarha- ja viljelyalueineen, yhteisöllisine toimintoinneen ja julkisine polkuineen, jatkaa laajempaa puistoaluetta sekä pyrkii kannustamaan ihmisiä kohtaamaan toisiaan ja touhuamaan yhdessä.

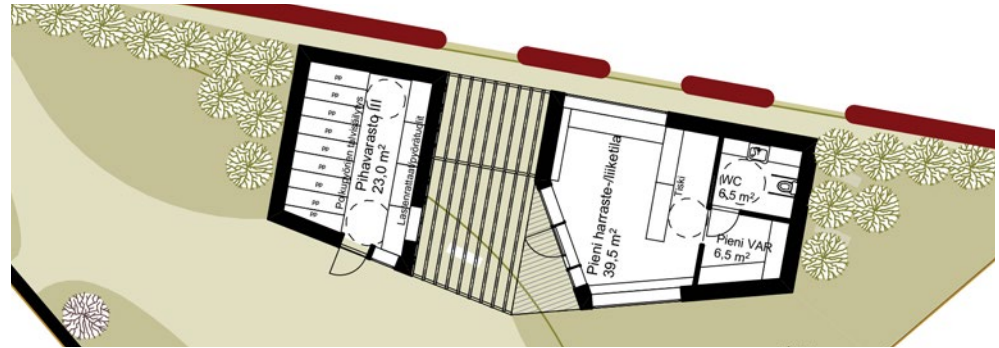

Aluesuunnitelma, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

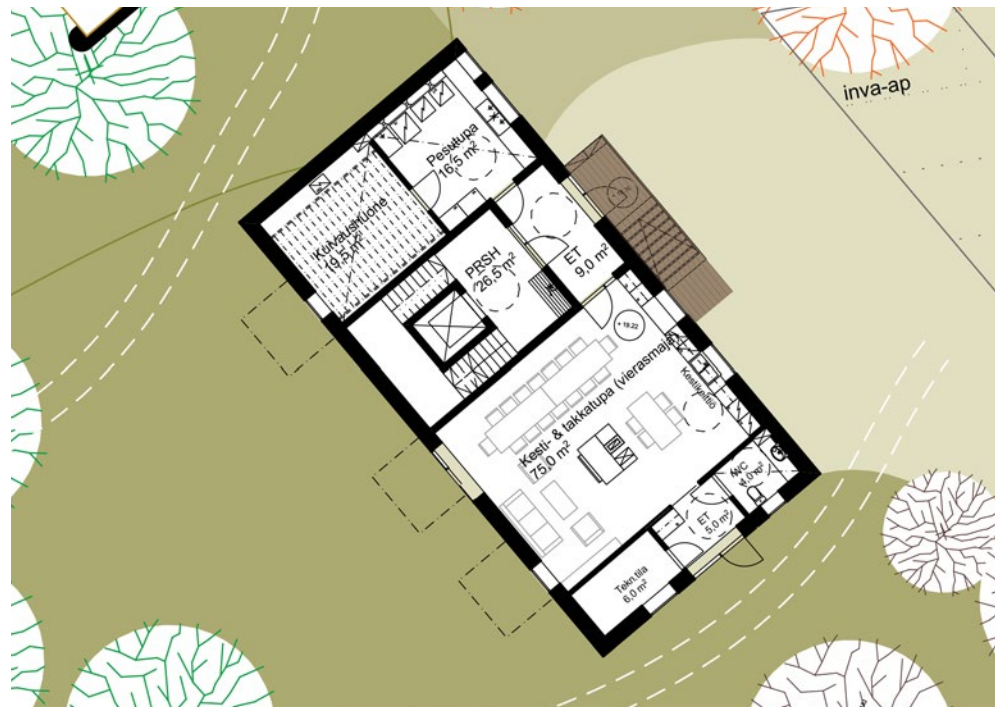

Kortteiden pihapiirit kouroutuvat irti keskeisniitystä. Kehämäiset puoliyksityiset tai -julkiset korttelit liittävät vanhan rakennuskannan kiinteäksi osaksi kokonaisuutta. Alueen pääsisäänkäynnin yhteyteen sijoittuu aktiivinen toimintakortteli, johon kytkeytyy kehitysvammaisten päiväkeskus erilaisine harrastetiloineen, yhteisöasumista tukeva kimppekämppä sekä ankkuripaikka, joka toimii alueen yhteisenä olohuoneena ja kokoontumispaikkana. Muutoin korttelit koostuvat asuin- ja piharakennuksista sekä yhteisistä sauna- ja kestituparakennuksista.

Liiketila Kaskentien varressa, 1:250

2,5 / 5 / 7,5 / 10 / 12,5 / m

Kesti- ja takkatupa, 1:250

2,5 / 5 / 7,5 / 10 / 12,5 / m

Länsikorttelin ensimmäisen kerroksen pohjapiirros, 1:250
 / 2,5 / 5 / 7,5 / 10 / 12,5 / m

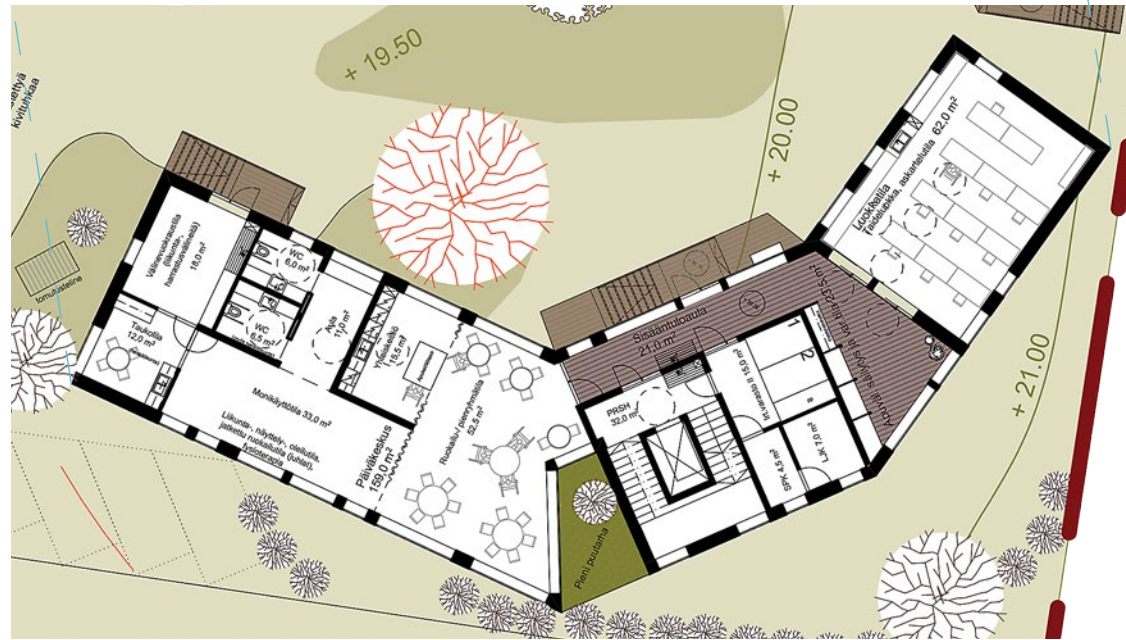
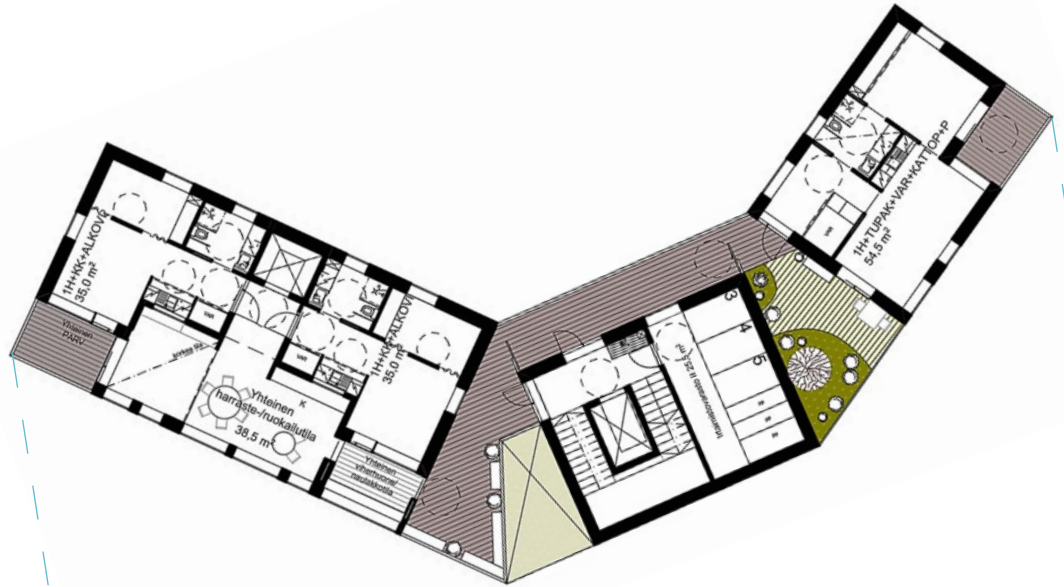
Rakennusmassat muodostuvat eräänlaiseksi omakoti- ja pienkerrostalon välimuodoksi. Rakennukset niksahtelevat irti toisistaan ja asettuvat kaarimaiseen linjaan. Rakennuksia yhdistää luhtikäytävä, joka laajentuu taitekohdissa terasseiksi, varastoiksi tai kattopuutarhoiksi sekä mahdollistaa muun muassa liikunta- ja terapiavälineiden kiinnittämisen. Asumiskorttelien kerrokset tarjoavat erilaisia toimintoja: alimpaan kerrokseen sijoittuu avustajan työhuone, toiseen kerrokseen kahden asunnon yhteinen harrastetila ja kolmanteen kerrokseen korttelin yhteissauna vilvoittelupuutarhoineen.

Länsikorttelin toisen kerroksen pohjapiirros, 1:250

2,5 / 5 / 7,5 / 10 / 12,5 / m

Asumiskonseptin keskeisin tavoite on luoda sekoittuva ja tasapuolinen asumisympäristö, jonka jokainen asunto on muutettavissa erityisasunnoksi. Tällöin alue muodostuisi organisesti, ilman osoittelevaa erityisasuntojen sijoittelua. Poikkeuksena ovat paljon tukeva tarvitsevien asunnot, jotka sijoittuvat avustajien työhuoneiden läheisyyteen. Muita asuntotyyppejä ovat yhteisen harrastetilan jakavat asunnot, jaettava-asunto (toimii joko kahtena erillisenä tai yhtenä suurempana asuntona), perheasunto (irrotettavissa oleva siipi), kytköasunto (yhdistettävissä viereiseen asuntoon tai irrallinen yksiö) ja kimppekämpälä (neljästä asunnosta ja yhteistiloista koostuva yhteisöllisyyttä tarjoava asumismuoto). Kaikki asunnot jakautuvat puoliyksityiseen (toiminnalliseen) ja yksityiseen (rauhaisaan) tilaan, joita voidaan rajata liukuovin tai verhoihin. Eteistilojen yhteyteen liittyy varastotila, joka toimii esimerkiksi ulkopyörätuolin säilyttämistilana.

Päiväkeskus (1. krs) ja kimppekämpä (2. krs), 1:300

3 / 6 / 9 / 12 / 15 / m

Rakennusten ulkoarkkitehtuuri pyrkii mukautumaan olemassa olevien rakennusten olemukseen. Yhteiskäyttöön ja kehitysvammaisten aktiivitoimintaan tarkoitettavat tilat erottuvat vain runsaamman aukotuksensa osalta, mikä heijastaa sisätilojen julkisempaa roolia. Rakennuksien julkisivut ovat materiaaliltaan joko käsittelemätöntä (varastorakennukset eli sekundääritilat) tai kuultokäsiteltyä puuverhousta (primääritilat). Katteena käytetty vaaleanharmaa betonikattotiili jatkaa harmahtavan julkisivumateriaalin sävyä ja rytmiä.

Julkisivu kaakkoon ja leikkaus koilliseen, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Fu Hiu Yin

INTERLOCKING COMMUNITY

Tampere

Suunnitelman tavoitteena on monella tasolla yhteen kietoutunut asuinyhteisö. Yhteisö rakentuu kolmessa eri mittakaavassa. Ensimmäisellä tasolla kaksi tai kolme asuntoa muodostavat tiiviimmän pienyhteisön ja jakavat pienen yhteistilan. Seuraava taso muodostuu kun kaksi tällaista pienyhteisöä jakavat kerroskohtaisen yhteistilan, jolla voi olla eri käyttötarkoituksia eri kerroksissa: TV-huone, yhteiskeittiö, pelihuone, tietokonehuone tai kattosauna. Kolmas yhteisön taso syntyy maantasokerroksessa, jossa isompi kokoontumistila, palvelutila ja puutyöversas muodostavat keskeisen yhteistoiminnan

ankkuripaikan korttelin kaikille asukkaille. Näiden yhteistilojen ohella maantasossa on myös liiketilaa ja ravintola, jotka houkuttelevat kortteliin myös ulkopuolisia käyttäjiä. Valmetinkadun risteykseen muodostuu julkinen aukiotila, jossa voidaan toisinaan järjestää erilaisia tapahtumia ja toripäiviä. Julkisen aukion ja viherpuhan lisäksi korttelissa on yksityisiä pihoja seitsemälle maantasosan asunnolle. Näiden lisäksi jokaisen rakennusmassan katolla on kattopuutarha, joten kaikille asukkailla on pääsy suhteellisen yksityiseen viherulkotilaan.

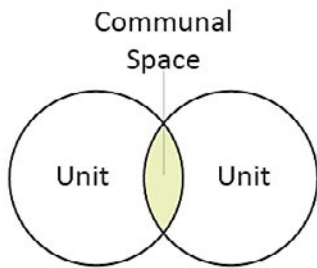

Massallisesti ratkaisu on pilkottu pienehköihin neliönmuotoisiin paloihin, jotka on suunnattu auringon ja näkymien mukaan. Niinpä jokainen massa on toisiinsa nähden hieman eri kulmassa valoisuuden maksimoimiseksi. Tontilla on yhteensä viisi rakennusmassaa, joista keskimäinen on suunniteltu ryhmäkodiksi enemmän tukea tarvitseville. Orientoitavuuden helpottamiseksi ryhmäkodissa on puujulkisivut, kun muissa massoissa on tiilijulkisivut vaalean ja tumman harmaasta tiilestä.

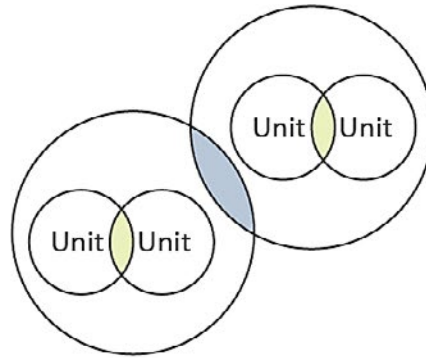

Aluesuunnitelma, 1:800

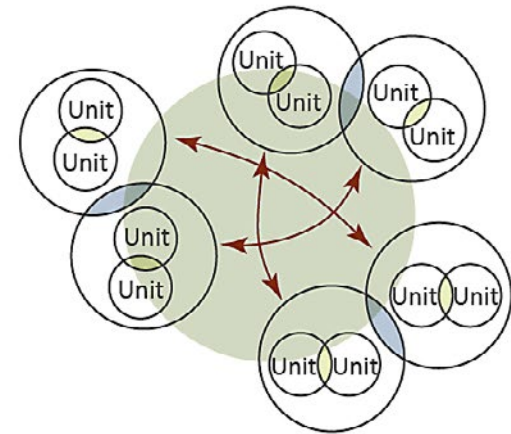
8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

1st hierarchy

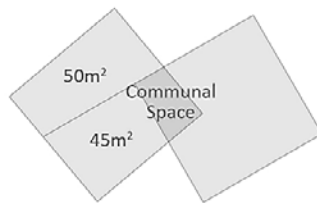
2nd hierarchy

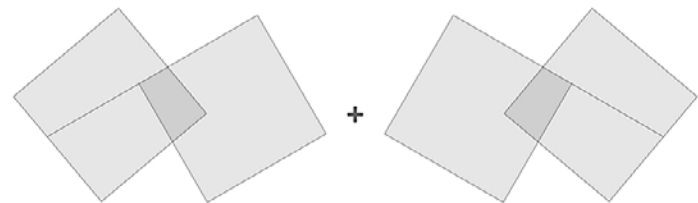
3rd hierarchy

Fit to human scale to form smaller community

The tilted angle is defined by the sunlight movement and the sizes of the units

Two small communities form a larger community
When two larger communities join, they are rotated to face the sunpath

Monet kehitysvammaiset ihmiset tarvitsevat tukea arjessa. Avustajaa saatetaan tarvita kotitöissä tai paperiasioiden hoitamisessa. Suunnitelmassa luodaan asuntojen sisäänkäynnin yhteyteen siirtymätila, jossa asukas ja avustaja voivat kohdata ilman, että asunnon yksityisyys kärsii. Siirtymätila toimii eräänlaisena porttina lähiyhteisöön.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Osassa asunnoissa on siirto-seiniä lisäämässä tilallista joustavuutta. Yhden ja kahden hengen asunnoissa käytetään kaapistoja rajaamaan tilaa oleskelu- ja makuutiloiksi. Siirtymätila asuntojen sisäänkäynnin yhteydessä on mahdollista sulkea taiteovella. Kahden makuuhuoneen asunnossa toinen makuuhuone on avattavissa olohuoneeseen liukuovilla. Tämä mahdollistaa esimerkiksi vuoteeseen sidotun perheenjäsenen osallistumisen perhe-elämään. Lisäksi keittiö ja ruokailutila ovat yhteydessä parvekkeeseen, mikä mahdollistaa ruokailun parvekkeella raikkaassa ulkoilmassa.

Leikkaus ja julkisivu

Rebecca Aldinger

THE BLOCK

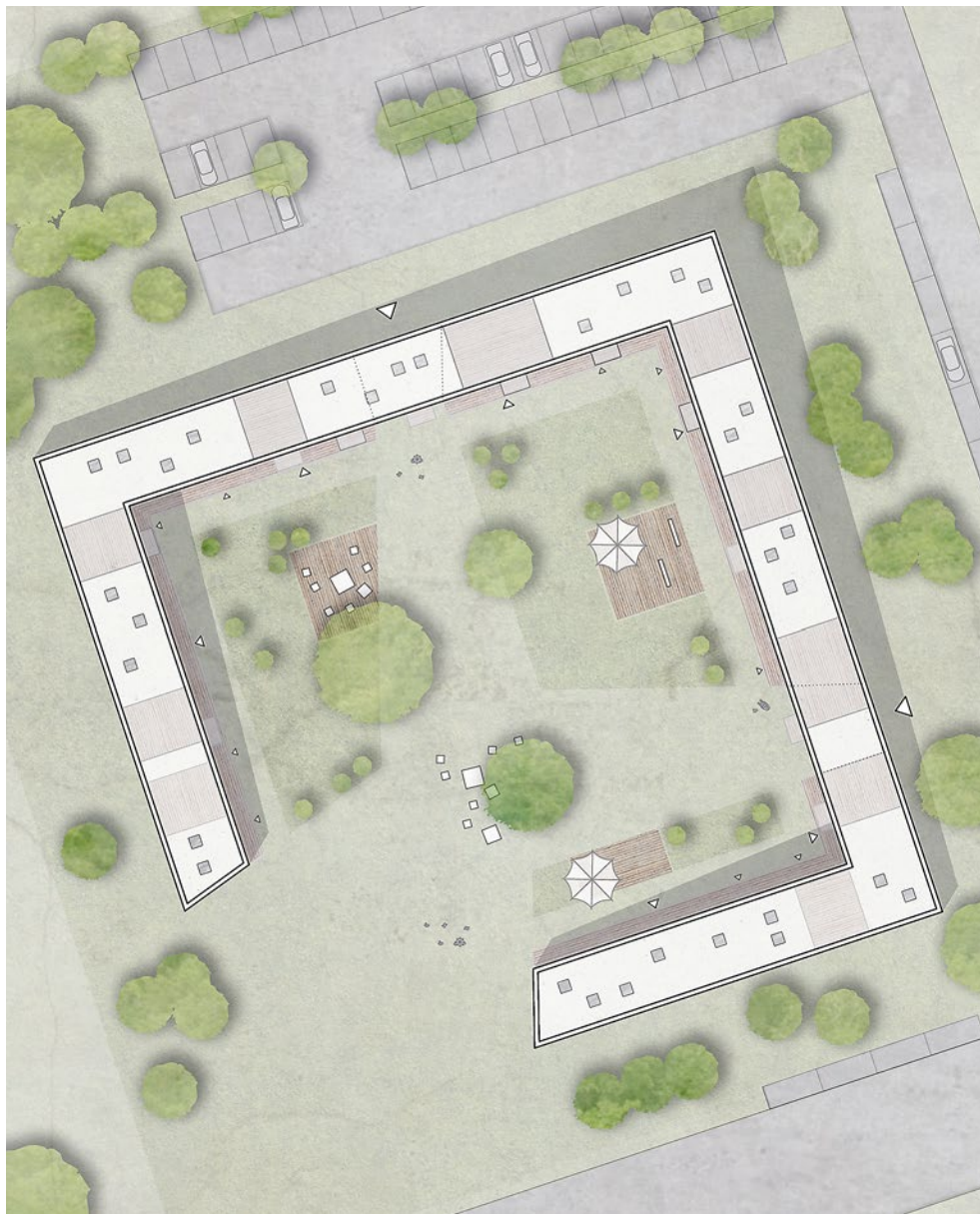
Seinäjoki

Rakennuksen muoto perustuu auringonvalon maksimaaliseen hyödyntämiseen. Rakennus kasvaa etelän kaksikerroksisesta massasta pohjoisen seitsemään kerrokseen. Rakennusmassa on eteläkulmastaan auki päästääkseen mahdollisimman paljon auringonvaloa sisäpihalle ja luodakseen julkisemman tilan koko naapuruston käyttöön.

Suunnitelman joustavuus ja monimuotoisuus syntyy sen mahdollistamien erilaisen, asukaslähtöisten käyttötapojen kautta. Yhteinen piha toimii kaikkien korttelin asukkaiden, ja jopa laajemman naapuruston, kohtaamispaikkana luoden yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Kaikki sisäänkäynnit on sijoitettu pihan puolelle. Korttelin eteläosaan on suunniteltu julkisempia toimintoja kuten kirjasto tai kahvila. Enemmän tukea tarvitsevien asukkaiden asuntoryhmä on sijoitettu itäosaan, ja sillä on toinen sisäänkäynti myös kadun puolelta. Korttelin lounaiskulmaan sijoittuu kaksi kaksikerroksista rivitaloasuntoa omilla sisäänkäynneillä. Ylimmissä kerroksissa on lisäksi kaksi kaksikerroksista asuntoa. Kaikkiin asuntoihin kuljetaan luonnonvaloa saavien porrashuoneiden kautta. Asuntojen koot vaihtelevat riippuen niiden sijainnista.

Aluesuunnitelma, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Tuetumpi asuminen käsittää yhdeksän erilaista asuntoa, joista kuusi on yhden hengen ja kolme kahden hengen käyttöön. Joka kerrokseen on sijoitettu yhteistiloja, ja lisäksi asukkaiden käytössä on yhteinen kattoterassi.

Otteet kerroksien pohjapiirroksista: tuettu asuminen, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Kaikki huoneistot on suunniteltu pyörätuolikäyttöön esteettömiksi, jotta ne soveltuisivat mahdollisimman monelle erilaiselle käyttäjälle. Parvekkeet, jotka suuntaavat aina pihan puolelle, kasvattavat asunnon kokoa. Ylimmän kerroksen asunnoilla on yksityiset kattoterassit, jotka piiloutuvat rakennusmassaan. Kaikki ikkunoiden alareuna on 40 cm lattiapinnasta, jotta asunnoista mahdollistetaan näkymät myös istumakorkeudelta. Asunnoissa on mahdollista muuttaa vaatehuone saunaksi tai päinvastoin, asukkaiden tarpeiden mukaisesti. Isommissa asunnoissa huoneet on pääsääntöisesti mitoitettu väljiksi, mikä mahdollistaa monenlaisen omaehtoisen käytön.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Muuten yhtenäinen massa on puhkottu muutamilla isoilla yhteisillä terasseilla. Terassit liittyvät porrashuoneisiin ja aputiloihin, tai niiden yhteyteen on koottu yhteiskäyttötiloja.

Julkisivut ja leikkaukset kaakkoon ja lounaaseen, 1:600

6 / 12 / 18 / 24 / 30 / m

Julien Lengefeld

FOR ALL & SUNDRY

Lahti

Tämä projekti pyrkii yhdistämään erilaisia ihmisiä ja hylkäämään rakentamisen laitospäiset ominaisuudet. Tontille on sijoitettu neljä rakennusta, jotka jakavat yhteisen, sosiaaliset kohtaamiset mahdollistavan pihan. Nurmialueet tarjoavat puoliyksityistä tilaa kokoontumisille ja liikuntaharrastuksille. Sisäänkäynti kaikkiin rakennuksiin on pihan

kautta. Ulkotiloja täydentää tontin itäpuolen puisto, jossa on leikkikenttiä ja muita aktiviteetteja. Piha-alueet on suunniteltu avoimiksi, jotta yhteys puistoon olisi mahdollisimman luonteva. Tavoitteena on kannustaa kanssakäymiseen yli tonttirajojen. Pysäköinti on sijoitettu pääosin maan alle. Osa paikoista on katutasossa.

Aluesuunnitelma, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

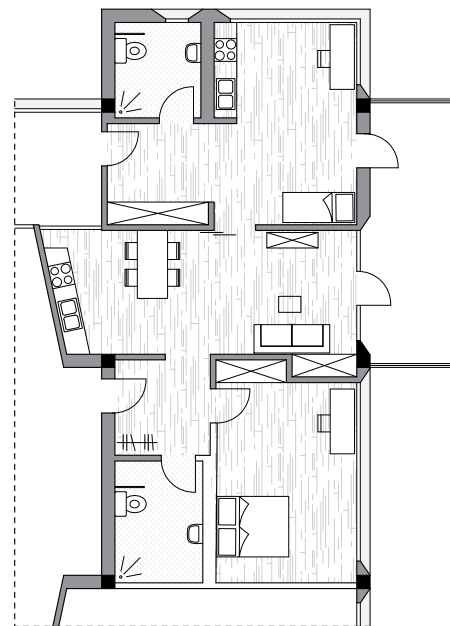
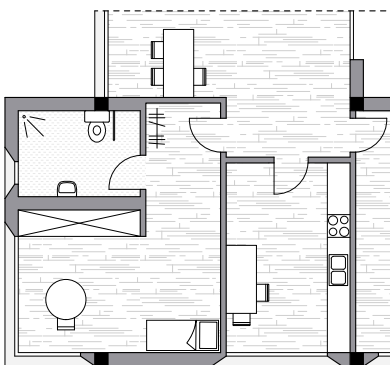
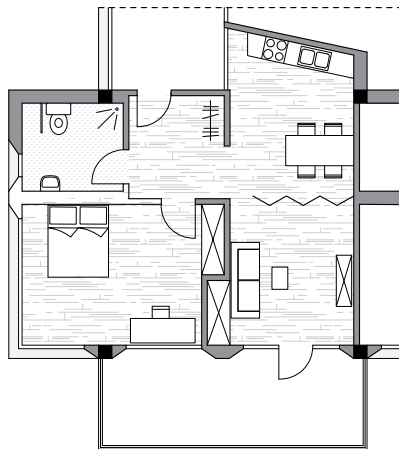
Jokaisen rakennuksen maantasokerroksessa on varasto- ja teknisten tilojen lisäksi liiketäi työtilaa. Ylemmissä kerroksissa on asuntoja. Rakennusten keskelle jää porrashuone, jonka ympärille erilaiset asuinkerrokset kiertyvät. Suunnitelman erityispiirre on se, että kerrokset kiertyvät 90° suhteessa edelliseen kerrokseen. Näin luodaan tarpeellisia terasseja ja saadaan julkisivuun vaihtelevuutta. Kierron ansiosta yksikään asunto ei avaudu suoraan pohjoiseen.

Neljännän ja viidennen kerroksen pohjapiirrokset, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Kaikki neljä rakennusta perustuvat samaan konseptiin, jonka taustalla on ajatus joustavasta asumisesta. Säännönmukaiseen ruudukkoon perustuva tilanjako mahdollistaa useita erilaisia pohjavaihtoehtoja. Suunnitelmassa on yhteensä 16 erilaista ja erikokoista asuntoa. Niitä voidaan tarvittaessa muuttaa pienin muutoksin. Kaikki asunnot on suunniteltu pyörätuolikäyttäjille esteettömiksi. Tarkoitus on, että itsenäisesti asuvat kehitysvammaiset voivat asua samassa kerroksessa ja samalla lailla kuin kaikki muutkin.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Julkisivu ja leikkaus, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Povilas Svedas

IN THE ROUND

Lahti

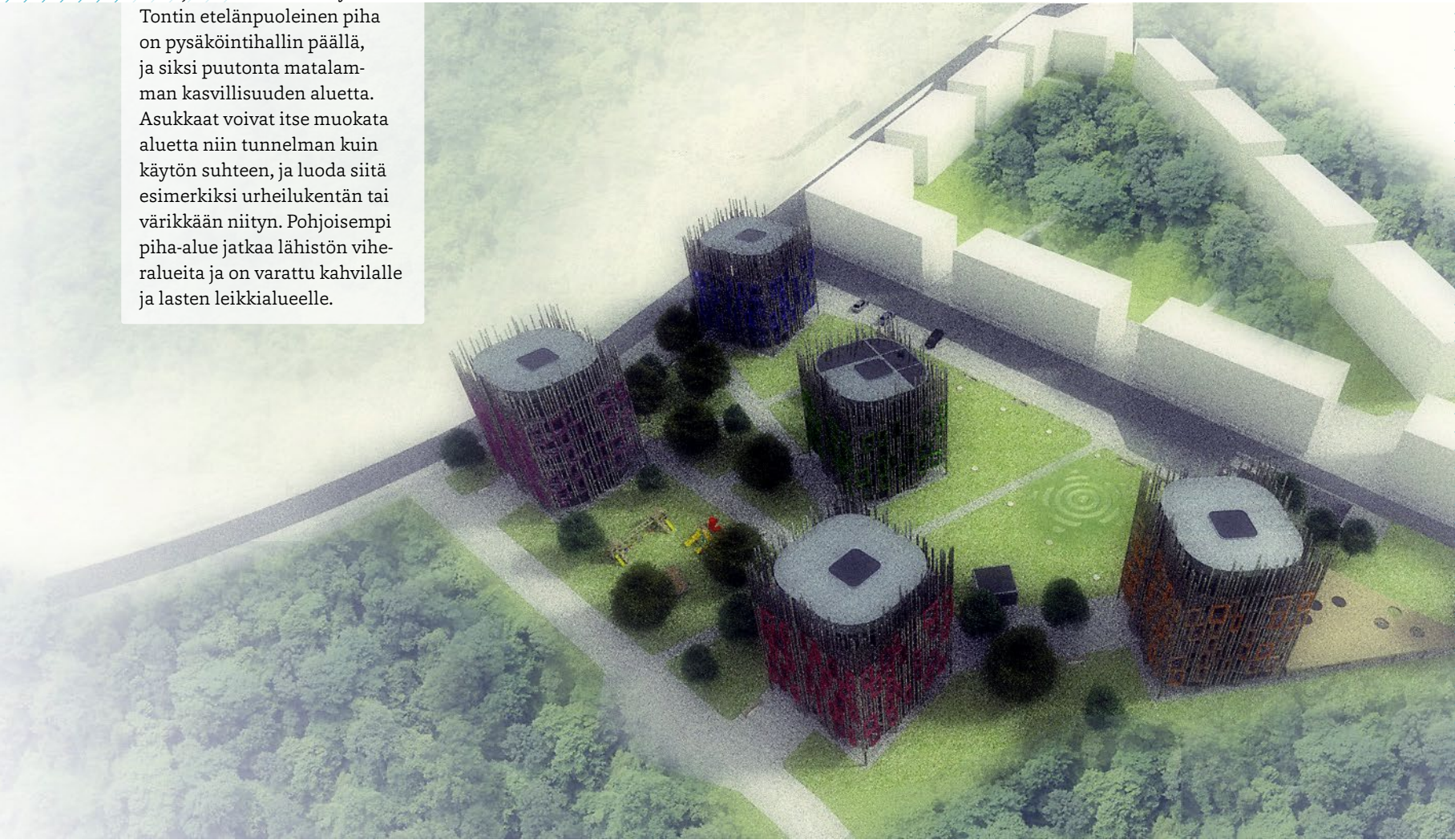
Toteutettuihin kehitysvammaisten asumisratkaisuihin tutustuessa kävi ilmi, että valtaosa niistä koostuu yhdestä suuresta tai muutamasta pienemmästä yhteen liitetystä yksiköstä, mikä synnyttää hyvin laitosmaisen tunnelman. Suunnitelma pyrkii välttämään tämän jakamalla rakennettavan pinta-alan viiteen kohtuulliseksi mitoitettuun kerrostaloon.

Rakennusten perusratkaisun inspiraationa toimi pyörätuolin pyörähdysympyrä.

Asunnot on järjestetty rakennusmassoihin keskeisesti sijoitetun liikennevyöhykkeen ympärille. Ratkaisu säästää tilaa ja poistaa kokonaan pitkien käytävien tarpeen. Samalla se helpottaa orientoitumista ja vähentää liikkumistarvetta. Perusratkaisu tarjoaa myös asunnoille mahdollisuuden avariin näkymiin. Jokainen asunto avautuu vähintään kahteen ilmansuuntaan, mikä tarkoittaa, ettei yksikään asunto jää ilman suoraa auringonvaloa.

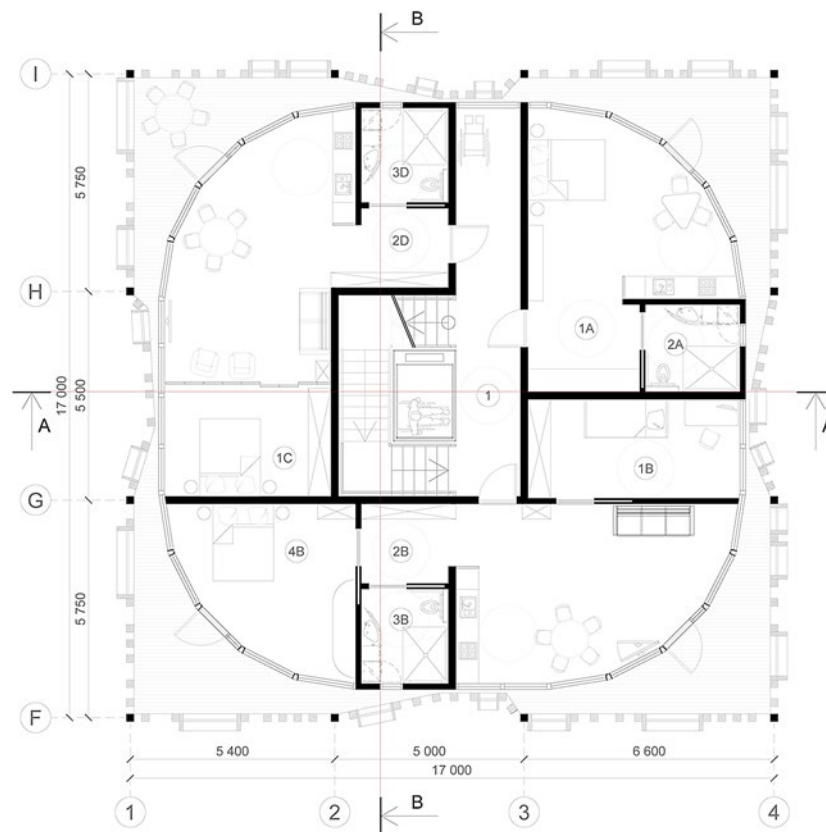

Tontti on jaettu kahteen vyöhykkeeseen läheiseen puistoon johtavalla kulkuväylällä. Tontin eteläpuoleinen piha on pysäköintihallin päällä, ja siksi puutonta matalamman kasvillisuuden aluetta. Asukkaat voivat itse muokata aluetta niin tunnelman kuin käytön suhteen, ja luoda siitä esimerkiksi urheilukentän tai värikkään niityn. Pohjoisempi piha-alue jatkaa lähistön viheralueita ja on varattu kahvilalle ja lasten leikkialueelle.

Perspektiivikuva alueesta

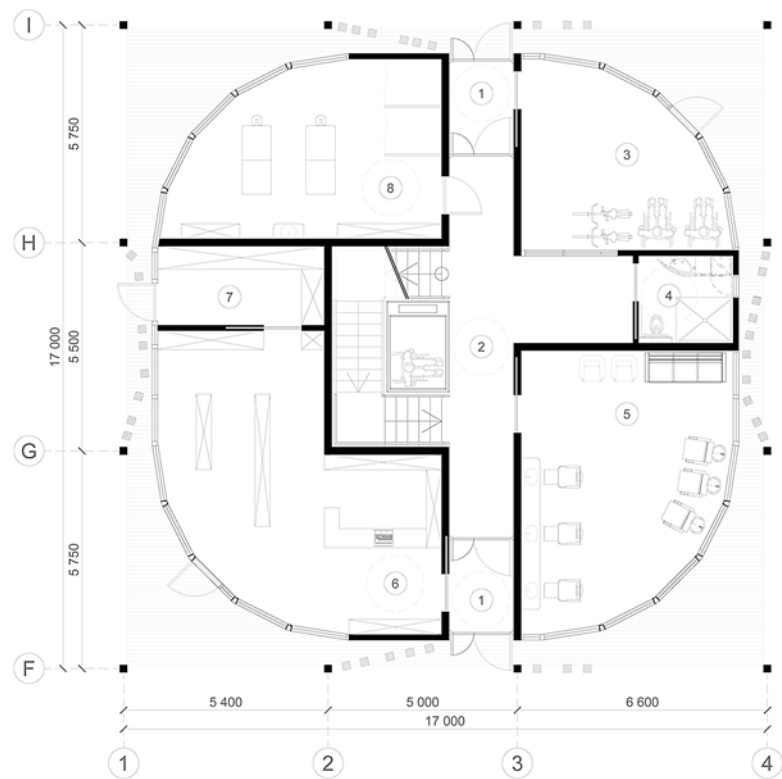
Suunnitelma sisältää neljä eri asuntotyyppiä pienistä ja keskikokoisista yhden tai kahden hengen asunnoista suuriin perheasuntoihin. Osa asunnoista on suunniteltu erityisesti perheille, joilla on kehitysvammainen lapsi. Niissä erillinen sivuasunto voidaan yhdistää huoneistoon tai jakaa omaksi asunnoksi. Ajatuksena on ollut tarjota riittävästi tilaa lapsiperheelle, ja lapsen aikuistuttua tarjota mahdollisuus asua itsenäisesti kuitenkin säilyttäen läheiset suhteet perheeseen.

Pohjapiirros asuinkerroksesta, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Jokaisella rakennuksella on selkeä toiminnallinen jaottele. Kellari, maantasokerros ja kattokerros on varattu julkiselle toiminnalle, tarjoten laajan valikoiman palveluita kuten saunoja, liiketiloja, yhteisen elokuvasalini, itsepalvelukahvilan sekä liikunta- ja virkistystiloja. Julkisten tilojen sijoittelu rohkaisee asukkaita vierailemaan eri rakennuksissa ja tapaamaan naapureitaan, mikä auttaa kehitysvammaisia sulautumaan osaksi lähiyhteisöä. Asunnot sijaitsevat välikerroksissa.

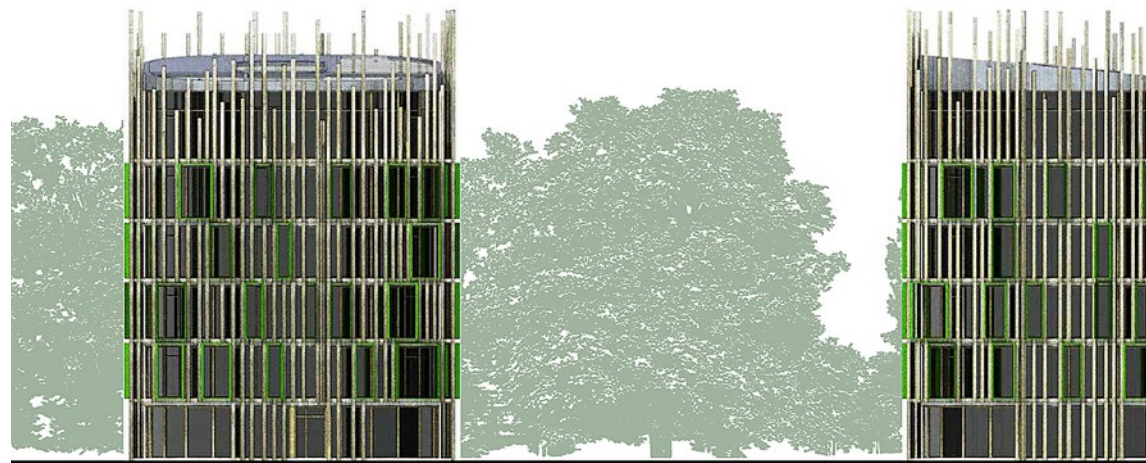

Pohjapiirros palvelukerroksesta, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Kaupunkikuvallisen funktion lisäksi julkisivut toimivat kantavana rakenteena, näkösuojana ja suunnistusapuna. Eri rakennusten eriväriset aukkojen kehykset voivat toimia orientaation tukena erityisesti kehitysvammaisille henkilöille. Arkkitehtoninen ilmaisu tulkitsee uudelleen vanhojen suomalaisten puutalojen julkisivuja.

Leikkaus ja julkisivut, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Elisabeth Piront

CONNECT

Tampere

Rakennusten massoittelua ja sijoittautumista ohjaa valonsaanti sekä lähiympäristön kaupunkirakenne. Härmälänrannan pohjoisosassa avautuu ja hajautuu kohti järveä, kun taas eteläosa luonteeltaan on suljettumpaa ja asuntovaltaista. Suunnitelmassa tontti jakautuu tätä mukaillen kahteen osaan:

pohjoisosan julkisempaan kivettyyn pihatalaan ja etelän asukkaiden käyttöön tarkoitettuun suljettumpaan ja vehreämpään pihaan. Jakoa tukee kaksi erilaista rakennusmassaa, u-muotoinen matalampi kerrostalo ja pohjoisreunaan sijoittuva pistetalo.

Matalamman kerrostalon katutasoon sijoittuu julkisia tiloja ja lisäksi kaksikerroksisia perheasuntoja, joilla on omat sisäänkäynnit. Asuntojen yksityisyys turvataan sijoittamalla makuuhuoneet pääosin toiseen kerrokseen. Pohjoisimpaan osaan, eriluonteisten pihojen rajapintaan, sijoittuu palvelutiloja, kuten terveyspalveluita ja harrastetiloja.

Puolijulkinen aukio, jossa on penkkejä lepoa varten.

Korotetut istutuslaatikot sopivat myös pyörätuolin käyttäjille.

Varjoisa nurmialue

Puut ja kasvillisuus jakavat pihan osiin.

Puoliyksityinen tapaamispaikka kulkureitin kohtauspisteessä

Leikkipaikka

Pihasuunnitelma ja ensimmäinen kerros, 1:800

/ 8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

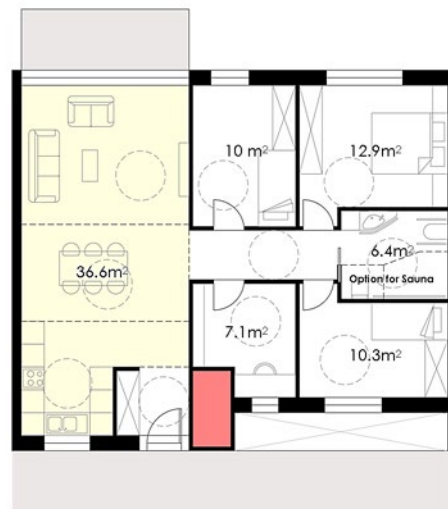
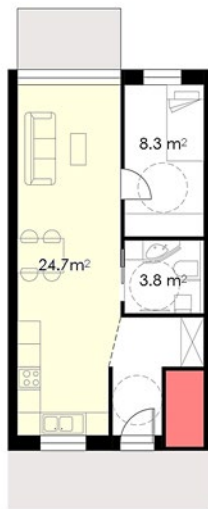
Tavoitteenani oli luoda asuntoja, jotka saavat päivänvaloa kahdesta suunnasta. Sivukäytävä mahdollistaa tämän ja samalla melko tehokkaan porrassyötön. Rakennuksessa on viisi porrashuonetta, joihin ylemmissä kerroksissa liittyy lasisia yhteistilabokseja. Pistetalo poikkeaa hieman muusta rakentamisesta. Porrashuoneeseen liittyvät terassit toimivat asukkaiden yhteistiloina sekä luovat julkisivuun kaksikerroksisia aukkoja. Asunnot kiertyvät keskeisen porrashuoneen ympärille ja avautuvat kahteen suuntaan.

Ote kolmannen kerroksen pohjapiirroksesta, 1:400

0 / 4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Jokaiseen asuntoon liittyy varastotila, joka on käytettävissä sekä asunnon että käytävän puolelta. Varasto on suunniteltu erityisesti kehitysvammaisten tarpeita ajatellen, ja siellä voi säilyttää vaikkapa pyörätuolia, polkupyörää tai lastenrattaita. Riittävän valoisuuden turvaamiseksi asuntojen tilasuunnittelu on melko avointa. Osa asuinhuoneista sijoittuu sivukäytävän puolelle. Niiden ja käytävän väliin on jätetty aukko, jotta huoneiden yksityisyys säilyy. Sivukäytävälön pohjoisosassa, palvelutilojen yläpuolisissa kerroksissa on asuntoja enemmän apua arjessaan tarvitseville. Näitä on kolmea tyyppiä: pienasuntoja yksinasuville, kimppakämppiä kaveruksille ja lisäksi asuntoja, joihin liittyy avustajan tai hoitajan huone.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Lasiset yhteistilaboksit toimivat asukkaiden kohtaamispaikkoina ja yhdistävät rakennuksen eri osat toisiinsa. Yhteistilat, kuten kirjasto, elokuvateatteri, kokoontumistila, sauna ja rentoutumistila ovat kaikkien talon asukkaiden käytössä. Osa yhteistiloista on kaksikerroksisia ja siten hyvin valoisia. Kaikkien lasiboksien katolla on yhteissaunat sekä niihin liittyvät kattoterassit.

Julkisivu itään ja leikkaus

Andrea Fernández Ramírez

INTEGRATION DWELLING

Seinäjoki

Suunnitelman perusideana on massan asteittainen muuntuminen kadunvarren matalasta rakentamisesta kohti korkeampaa ja väljempää rakentamista tontin puustoisessa pohjoisreunassa. Myös rakentamisen julkisuusaste muuttuu vaiheittain kadunvarren julkisemmasta tilasta kohti yksityisempää ja rauhallisempaa tontin pohjoisosaa.

Puurakentaminen luo alueelle lämpimän tunnelman. Pusia asuinrakennuksia yhdistää lasisemmat yhteis- ja palvelutiloja sisältävät massat, jotka samalla rajaavat pihatiloja. Erityistarpeita omaaville sopivia asuntoja löytyy eri puolilta korttelia. Kaikki asunnot suuntaavat etelään, sisään kuljetaan massojen pohjoispuolen käytäviä pitkin. Kadun varrelle sijoittuvissa rakennuksissa on julkisempia tiloja myös muiden kuin korttelin asukkaiden käyttöön. Tontin pohjoislaidan metsikön reunalle, kaikkein rauhallisimpaan kohtaan sijoittuu asukkaiden käyttöön varattu saunarakennus.

Aluesuunnitelma, 1:800

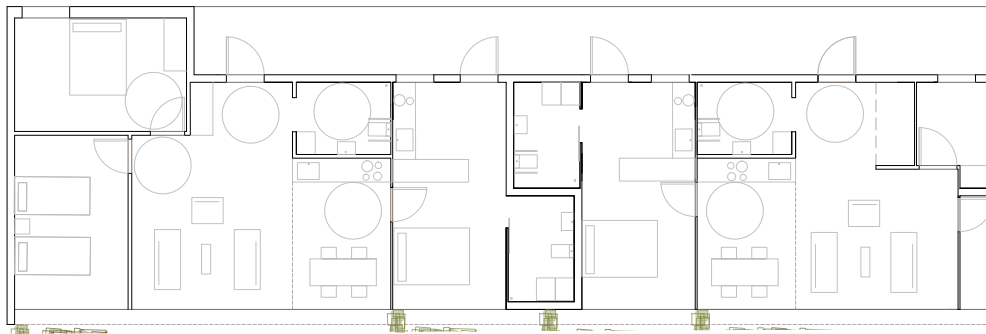
8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Ote aluesuunnitelmasta, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Asunnot painottuvat pienehköihin yhdelle hengelle sopiviin asuntoihin. Myös isompia asuntoja on asukasrakenteen sekoittuneisuuden turvaamiseksi. Pienasuntoja voidaan jakaa kiintokalusteiden ja väliseinien sijoittelulla useammalla eri tavalla. Näin luodaan erilaisia vaihtoehtoja. Runsaat yhteistilat, samoin kuin suojaisat piha-alueet tarjoavat mahdollisuuksia sosiaalisille kohtaamisille.

Asunnon pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Julkisivu etelään ja leikkaus, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Milla Rusanen

SOLMU

Tampere

Rakennus sijaitsee alueella, joka on vasta kehittymässä. Tulevaisuudessa ympäristö muodostanee tiiviin kaupunkirakenteen ja rakennuksen viereiselle tontille tulee palveluiden ja urheilumahdollisuuksien keskittymä. Rakennusmassa on jaettu ensimmäisen kerroksen julkisiin ja puolijulkisiin toimintoihin, joiden päälle asumiseen varatut tornit sijoittuvat. Asuminen ja julkiset toiminnot erottuvat toisistaan poikkeavan koordinaatiston takia. Rakennus muodostaa

umpikorttelin, jonka sisälle jää suojaisa sisäpiha. Tontti on kapea, jolloin suljetusta umpikorttelista voisi tulla liian hämärä ja ahdas. Tämän takia rakennuksen sivut avautuvat niin, että kaikista asunnoista on esteetön näköala joko sisäpihalle tai kadulle tai molempiin. Asuminen jakautuu kolmeen rakennukseen, joilla kullakin on oma korostusväri, jolloin asukkaan on helppo löytää oma porrashuoneensa kadulta saavuttaessa.

Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee sekä taloyhtiön asukkaiden käyttöön varatut tilat että päivätoimintakeskus ja muutamia liiketiloja. Kaikkiin tiloihin voidaan siirtyä sisäpihan poikki, mutta esimerkiksi päivätoimintakeskuksen sisäänkäynnit ovat sekä kadun että pihan puolella. Myös juhlatilaa on taloyhtiön ulkopuolistenkin henkilöiden mahdollista käyttää. Sisäpiha jakautuu kahteen osaan niin, että eteläinen osa on varattu julkisemmille toiminnoille ja pohjoinen sisäpiha talon asukkaille. Sisäpiha on yhdessä tasossa, jolloin pyörätuolilla tai muilla apuvälineillä liikkuminen on helppoa. Erilainen väri- ja materiaali-maailma myös helpottaa suunnistamista ja kertoo asukkaalle kummalla pihalla hän on. Myös suurin osa parvekkeista aukeaa sisäpihalle, jolloin asukkailla on mahdollisuus seurata, mitä sisäpihalla tapahtuu.

Pihasuunnitelma ja ensimmäinen kerros, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Ensimmäisen kerroksen yhteistilojen katon päälle jää tilaa asuntojen pihoille, joiden lisäksi istutuslaatikot mahdollistavat pienimuotoisen kaupunkiviljelyn parvekkeilla.

Toinen kerros ja asuntojen pihat, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Leikkaus ja julkisivu länteen, 1:600

/ 6 / 12 / 18 / 24 / 30 / m

Asuntojen suunnittelussa on kiinnitetty erityisesti huomiota esteettömyyteen niin, että asunnot palvelisivat mahdollisimman monenlaisia ihmisiä. Etenkin eteistiloissa liikkuminen on tehty helpoksi jättämällä oven eteen tilaa ja siirtämällä eteiskaapit syvemmälle asuntoon. Monessa asunnossa ulko-oven vieressä sijaitseva tila voi toimia joko vaatehuoneena tai pyörätuolin tai muiden apuvälineiden sijoituspaikkana. Myös osa makuuhuoneista on mitoitettu niin, että pyörätuolilla mahtuu molemmille puolille sänkyä. Osaan isoimmista asunnoista voidaan yhdistää sivuasunto eteistilan kautta, jos perheen vanhukselle tai vammaiselle lapselle halutaan oma asunto muun perheen asunnon yhteyteen. Joustovaraa lisää myös osasta asuntoja löytyvä tila, joka voidaan muuttaa työtilaksi, makuutilaksi tai muuhun tarkoitukseen asukkaan toiveiden mukaan.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

YKSILÖLLISIÄ ASUNTOJA

Tatu Rauhala

(PU)U-TALO- KORTTELIT

Turku

Suunnittelualue sijaitsee parin kilometrin päässä Turun keskustasta alueella, jossa sijaitsee paljon erilaisia rakennuksia. Suunnitelma hakee mittakaavaltaan ja rakenteeltaan mallia alueen sodan jälkeen rakennetusta puutalokannasta. Matalina ja pitkinä massoina nämä rakennukset muodostavat alueelle miellyttävää mittakaavaa

ja vihreää asumisen ympäristöä. Myös suunnittelutontilla sijaitsevat rakennukset edustavat tätä sodanjälkeistä puurakentamista. Suunnitelman lähtökohtana onkin täydentää olemassa olevat rakennukset kokonaiseksi korttelialueeksi tulkitsemalla modernilla tavalla sodanjälkeistä puurakentamista.

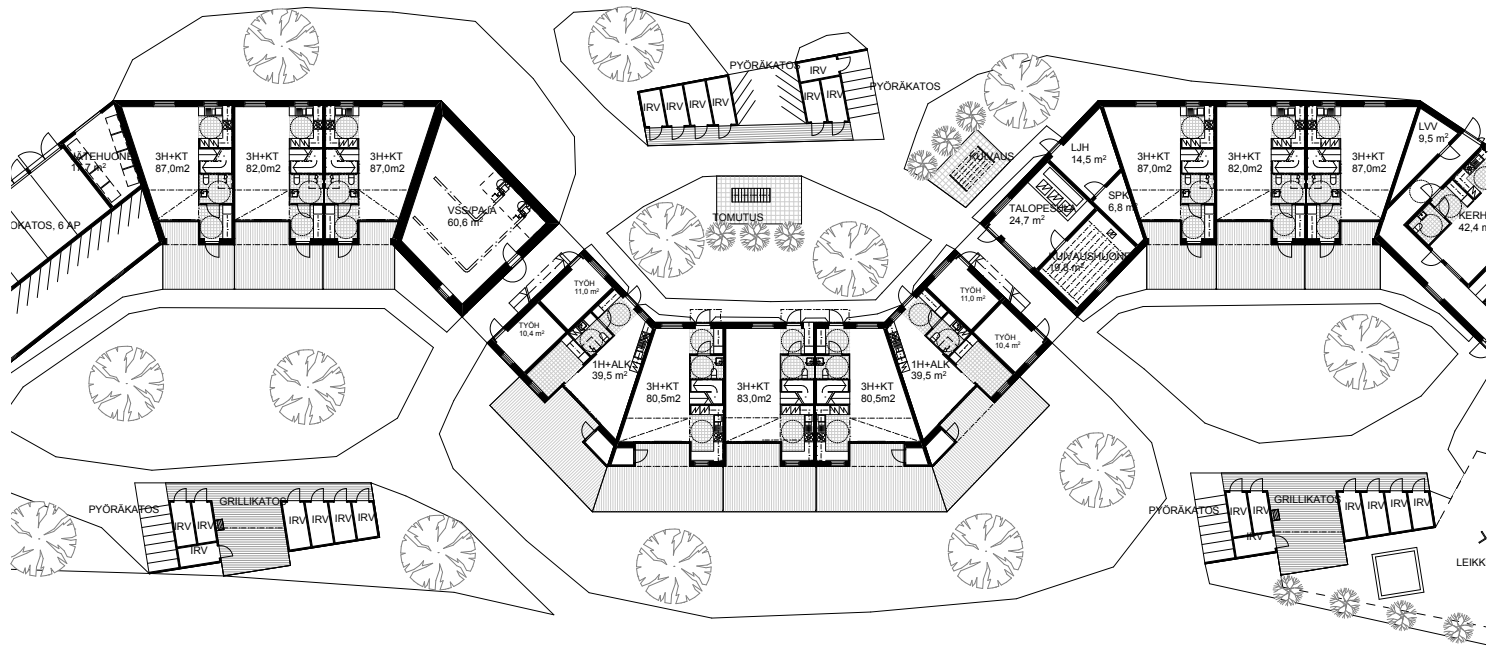

Vilkas Kaskentie muodostaa selvästi julkisimman suunnan tontille. Massoitte- luvilla suunnitelmassa on pyritty muodostamaan Kaskentielle selkeä julkisivu ja suo- jautumaan samalla liikenteen melulta. Takamaantien risteys ja pieni olemassa oleva liikekiinteistö muodostavat puolestaan ikään kuin portin vieriselle pientaloalueelle, jonka suuntaan on pyritty jättämään piha- ja puistovyöhyke. Suunnitelmassa on lisäksi haluttu säilyttää alueen poikki kulkeva kävelyreitti, jotta asukkaiden ja muun naapuruston välinen vuorovaikutus vahvistuisi. Rakennusten pääjulkisivumateriaalina on käsittelemätön puu. Hillityn väritymät rakennukset muodostavat kontrastin ympäröivälle vihreälle luonnolle.

Julkisivut Kaskentielle, pohjoiseen ja länteen, 1:400

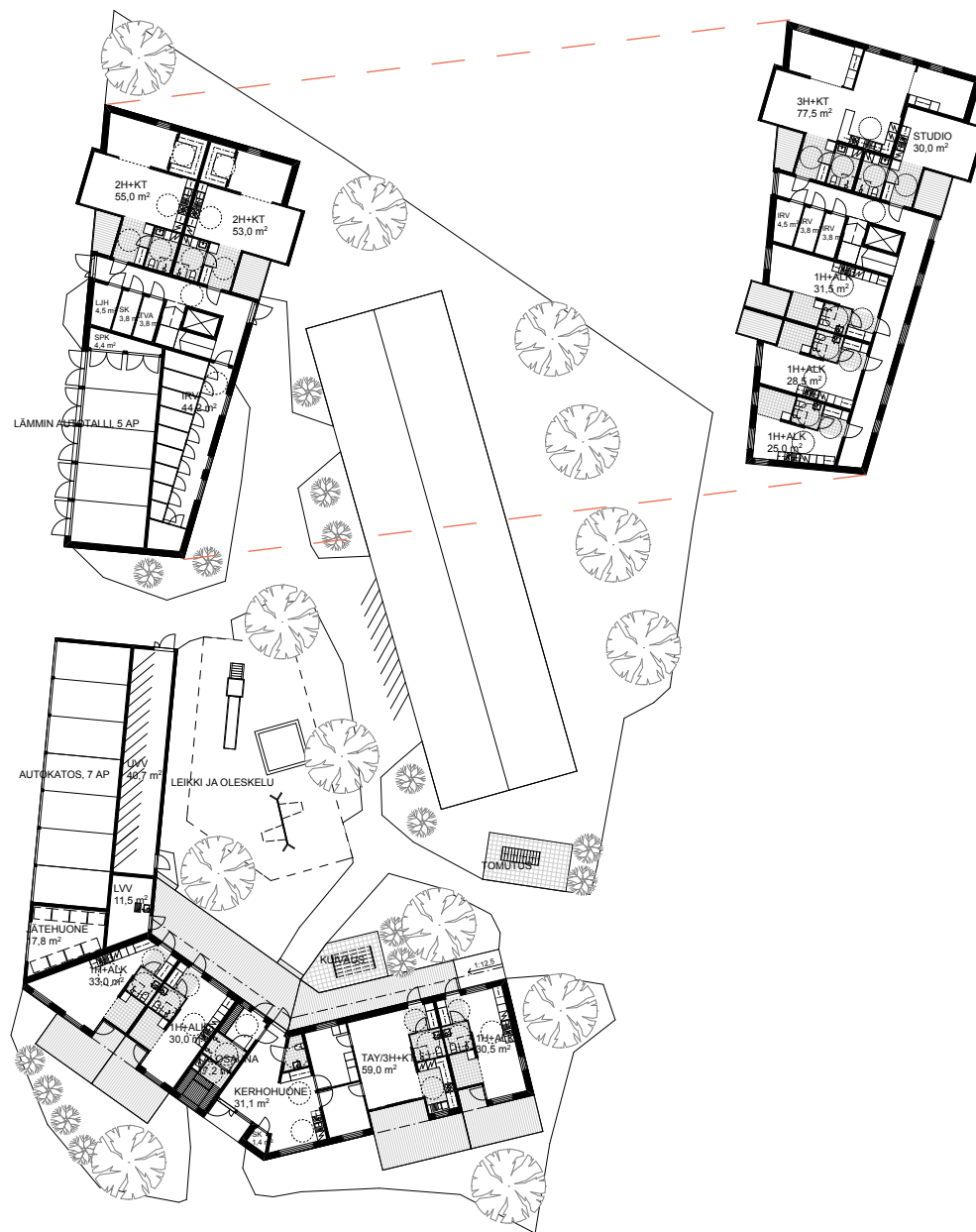
4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Eteläreunan korttelin ensimmäisen kerroksen pohjapiirros, 1:500

5 / 10 / 15 / 20 / 25 / m

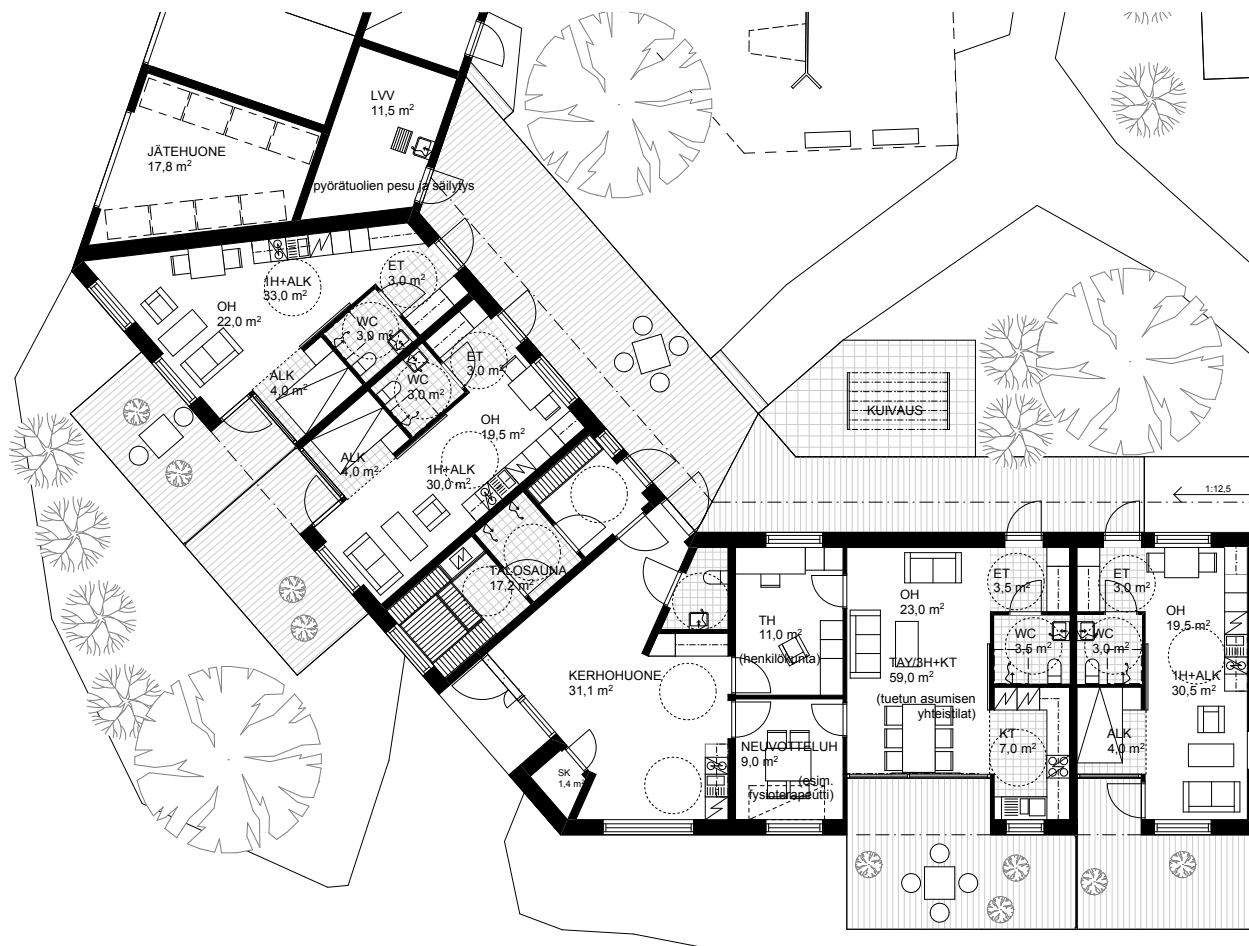
Suunnitelma koostuu kahdesta korttelityypistä. Kaskentien korttelit ovat sulkeutuneempia ja rakentuvat olemassa olevien rakennusten ympärille, kun taas eteläreunan korttelit avautuvat voimakkaasti etelään ja rajautuvat lähinnä yhden polveilevan rakennusmassan avulla. Yhteistä kortteille on puutalokaupungin jäljittely ja pieni mittakaava. Kulku asuntoihin tapahtuu intiimin asuin- ja piharakennusten rajaaman pihan kautta. Kortteiden yhteistilat sijoittuvat alueen halkaisevan kulkuväylän varteen.

Kaskentien korttelin ensimmäisen ja toisen kerroksen pohjapiirroksset, 1:500

— 5 / 10 / 15 / 20 / 25 / m

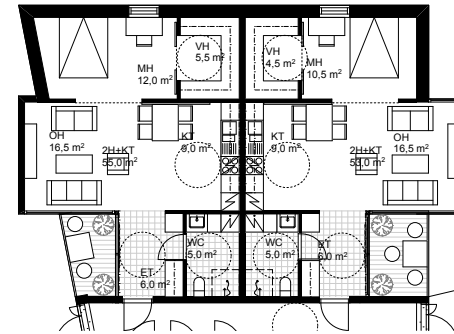
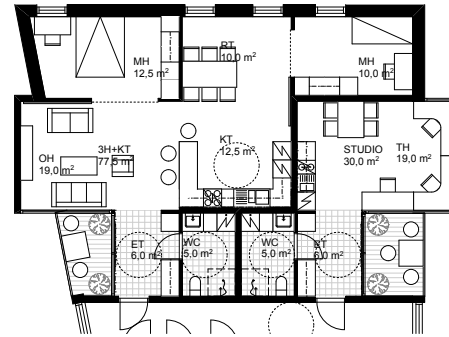

Asuntojen ryhmä on yhdistetty ulkoterasilla, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Asuntojen suunnittelukonseptin ajatus on muodostaa tulevista asukkaista asukasprofileja. Koska alueella sekoittuvat erityisasuminen ja muu asuminen, on profileja muodostettaessa otettu huomioon erityisesti asukkaiden vaihteleva ikä, asumisyhteisö ja tuen tarve. Kartoitettuani erilaisia asukasprofileja ja niihin liittyviä tarpeita päädyin kolmeen asuntotypologiaan: 1. Townhouse-asunnot omalla pihalla soveltuvat erityisesti nuorille perheille 2. Sarja erikokoisia kerrostalomaisia asuntoja, joita voidaan jakaa tarpeen mukaan isommiksi tai pienemmiksi asunnoiksi. Asunnot sopivat väljän mitoituksensa ansiosta hyvin myös liikuntaesteisille 3. Ensimmäisessä kerroksessa sijaitseva asuntojen ryhmä, joiden sisäänkäynnit on yhdistetty ulkoterassilla toisiinsa. Asunnoista suurin voi toimia alueen tuetun asumisen keskuksena jolloin viereiset asunnot soveltuvat paljon tukea tarvitseville asukkaille.

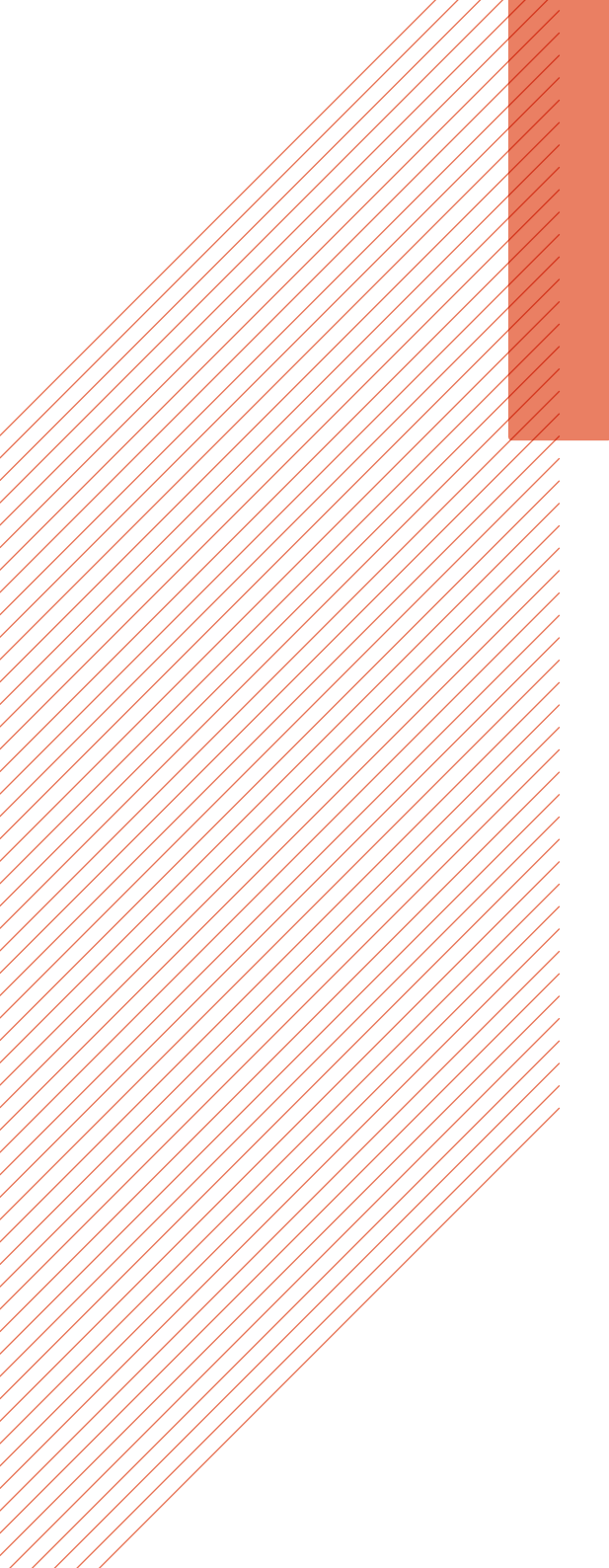
Asuntojen muunnelmia, 1:250

2,5 / 5 / 7,5 / 10 / 12,5 / m

Roe-Bose Hazel Diabaig

REACH

Seinäjäki

Suunnitelman tavoitteena on kokonaisvaltainen asuntoverkosto, joka nivoo yhteen Pohjan aluetta ollen kaikkien asukkaiden saavutettavissa tuen tarpeesta riippumatta.

Rakennusten julkisivumaailma on melko yhtenäinen, josta kuitenkin julkisemat alueet erottuvat. Rakennukset sidotaan

yhteen isolla keskeispihalla ja rakennusten välisillä pienemmillä viherpihoilla, jotka tarjoavat toiminnoiltaan ja äänimaailmaltaan erilaisia virkistyspaikkoja. Julkisivut ovat puuverhottuja, mikä sitoo uudet rakennukset osaksi ympäristön rakentamista.

Rakennusten sijoitus ja massoittelu luo keskipisteen ja uuden maamerkin Pohjan säännönmukaiseen kortteli-ruudukkoon. Siirtämällä toisen lähes samansuuntaisesti tontin ohi kulkevan bussilinjan reittiä pystytään luomaan entistä paremmat julkisen liikenteen yhteydet kaikille alueen asukkaille. Tarkoitus on, että ulkoalueet ja julkiset sisätilat, joihin kuuluu monikäyttöinen opetus- ja oppimistila, kylpylä, kahvila ja hallinnolliset tilat ovat kaikkien Pohjan alueen asukkaiden käytettävissä. Runsaat vapaa-ajantilat mahdollistetaan ja niiden toimintaedellytykset turvataan sijoittamalla tontille asuntoja riittävän tehokkaasti.

Aluesuunnitelma, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Jokainen rakennus koostuu eri asuntotyyppien monipuolisesta yhdistelmästä, lukuun ottamatta kaupunkipientalojen rakennuksia tontin lounaisreunalla. Kerrostalot rakentuvat keskeisesti sijoitettujen liikennetilojen ympärille. Aulat ja liikennetilat on mitoitettu tilaviksi. Keskikäytävä on ratkaisuna tehokas niin liikkumisen kuin toimintojen sijoittamisen suhteen. Palvelutilojen määrä vaihtelee rakennuksittain, mahdollistaen vaihtelut tuotettujen palvelujen määrässä. Kahdessa suurimmassa rakennuksessa varastotilat on sijoitettu kerroksiin.

Pohjapiirroksia kerroksista, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Ajatus yksityisyysasteen mukaisesta tilahierarkiasta on ohjannut asuntojen suunnittelua. Yksityisyysasteen vaihtelevalla käsittelyllä syntyy eriluonteisia asuntotyyppejä palvelemaan yksilöllisiä tarpeita. Kaikki asunnot koosta riippumatta voidaan kalustaa täysin varustellulla keittiöllä. Keittiökalusteiden järjestys voidaan kustomoida asukkaan tarpeiden mukaan. Pienimmissä asunnoissa pyykinpesujärjestely on myös jätetty asukkaan valittavaksi: pyykkihuolto voidaan integroida osaksi säilytystiloja tai vaihtoehtoisesti voidaan hyödyntää rakennuskohtaisia yhteistiloja.

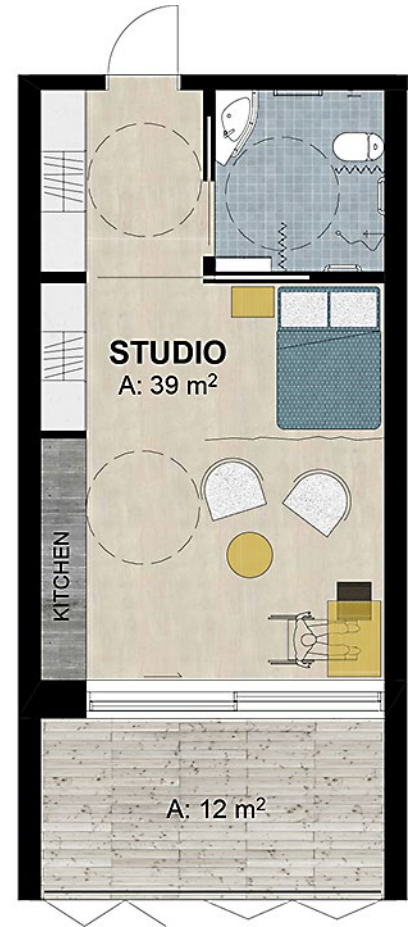
Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Yksiön muunnelmia, 1:100

1 / 2 / 3 / 4 / 5 / m

Paul Texereau

VOLCANO

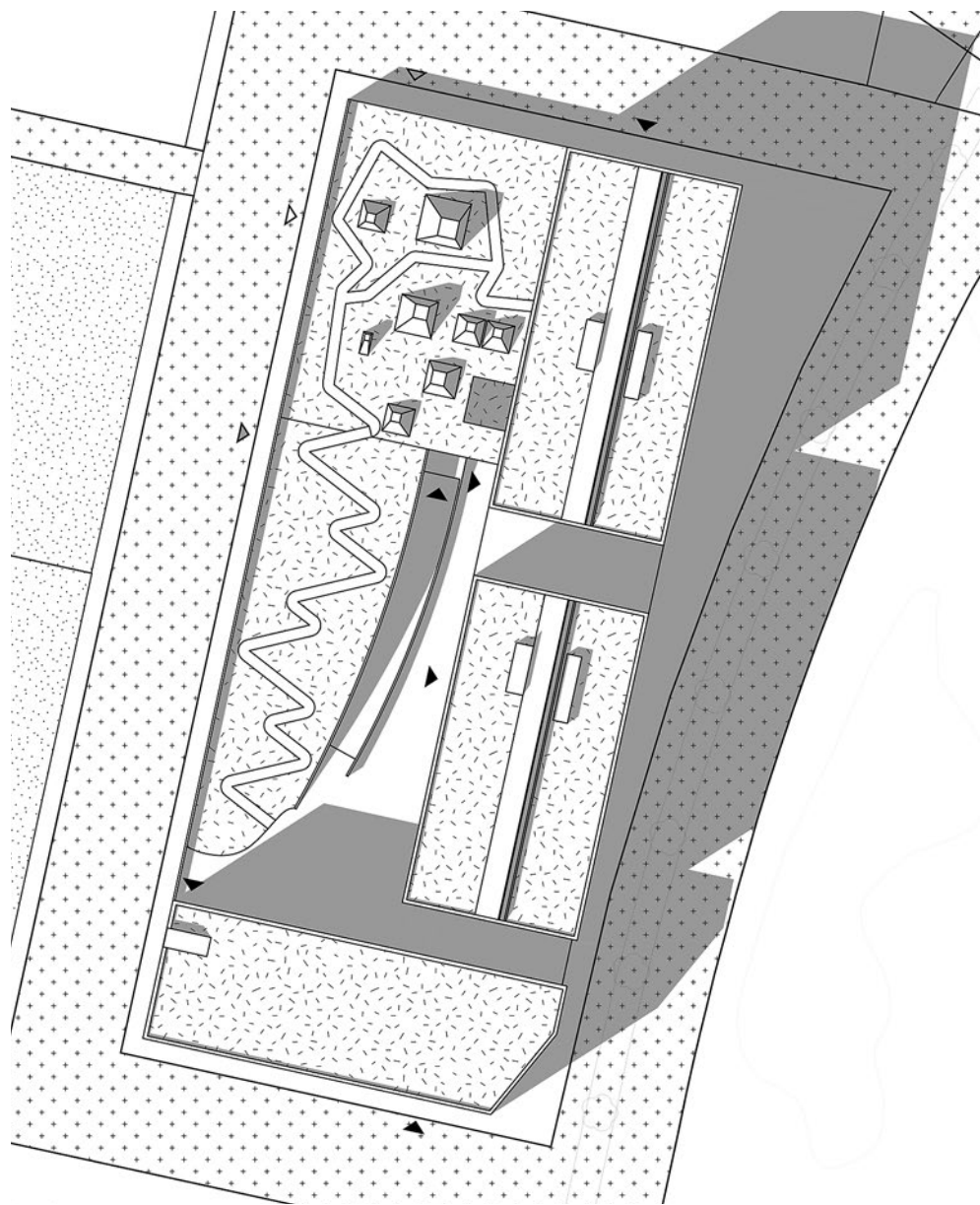
Tampere

Suunnitelmassani pyrin kehittämään kehitysvammaisten asumista suuntaan, jossa asuminen osana lähiyhteisöä on mahdollista. Suunnitelma tarjoaa eri asuntotyyppejä ja runsaasti yhteistiloja, kuten saunan, verstastiloja, yhteisen olohuoneen ja keittiön talon asukkaiden käyttöön.

Suunniteltu rakennus tulee olemaan keskeisessä asemassa uudella asuinalueella, joten halusin luoda sille vahvan oman

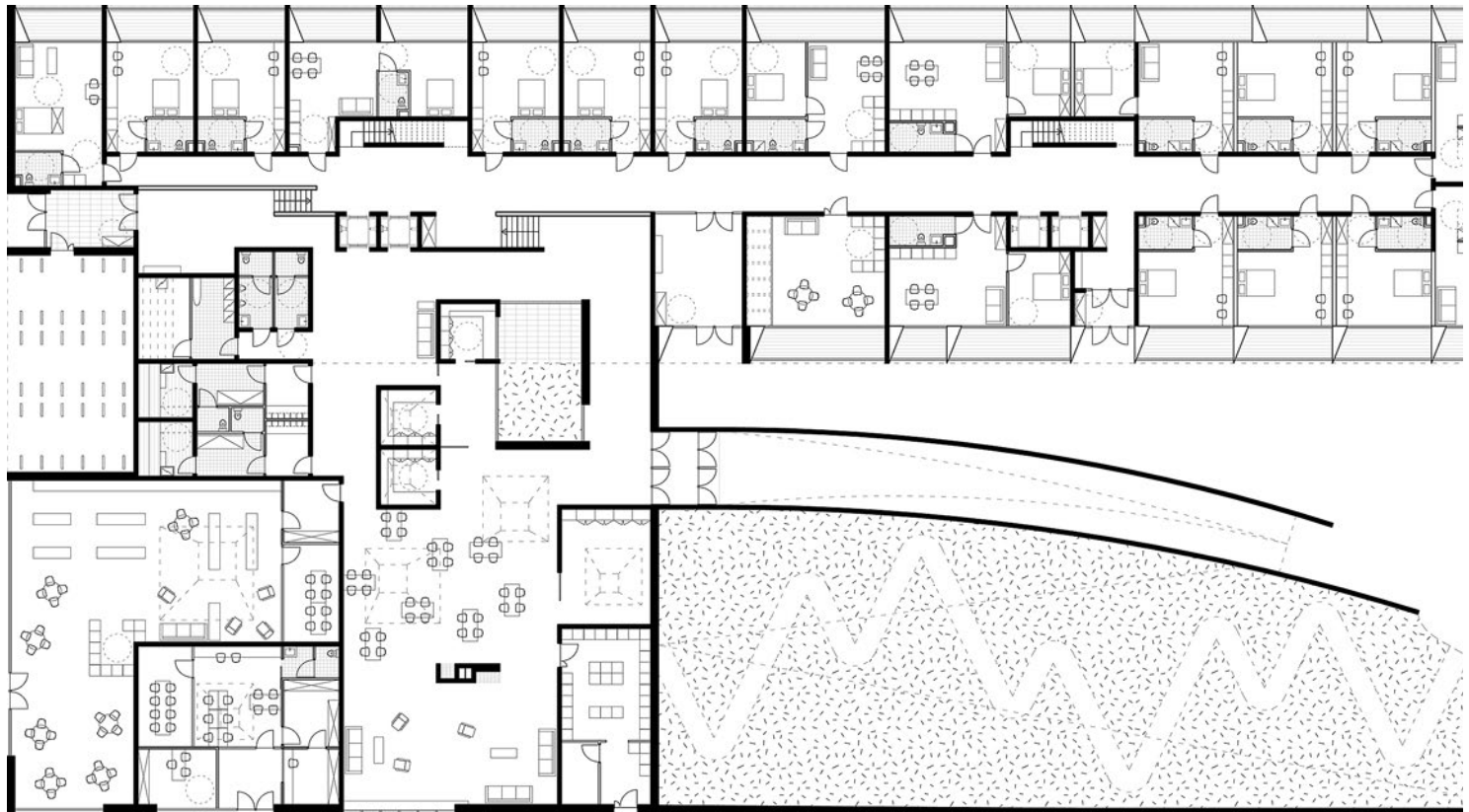
identiteetin, joka syntyy Suomessa tyypillisten lasitettujen parvekkeiden uudelleentulokinnasta. Nämä puulla sisäpuolta verhotut ja betonikehyksen reunustamat parvekkeet tarjoavat jokaiselle asunnolle tilavan ulkotilan ja luovat puskurivyöhykkeen lämpimälle tilalle. Parvekevyöhyke julkisivujen keskeisenä elementtinä sitoo yhteen koko suunnitelmaa.

Sisäpihan suunnittelussa on hyödynnetty puolen kerroksen tasoeroja. Puoliksi maan alle viety kellarikerros nostaa pihan 1,2 metriä katutasoa korkeammalle, mikä antaa pihalle yksityisemmän luonteen osana asumista. Keskeiset yhteistilat sijoittuvat katutasoon jolloin ne ovat helposti saavutettavissa. Yhteistilojen päälle luodaan kattopuutarha, joka on saavutettavissa niin asuinrakennuksesta kuin pihalta. Erikokoiset kattoikkunat, ”tulivuoret”, rytmittävät kattopuutarhaa ja päästävät ylävaloa yhteistiloihin. Muotokieleltään ne vastaavat parvekkeiden puukehystä.

Asemapiirros, 1:800

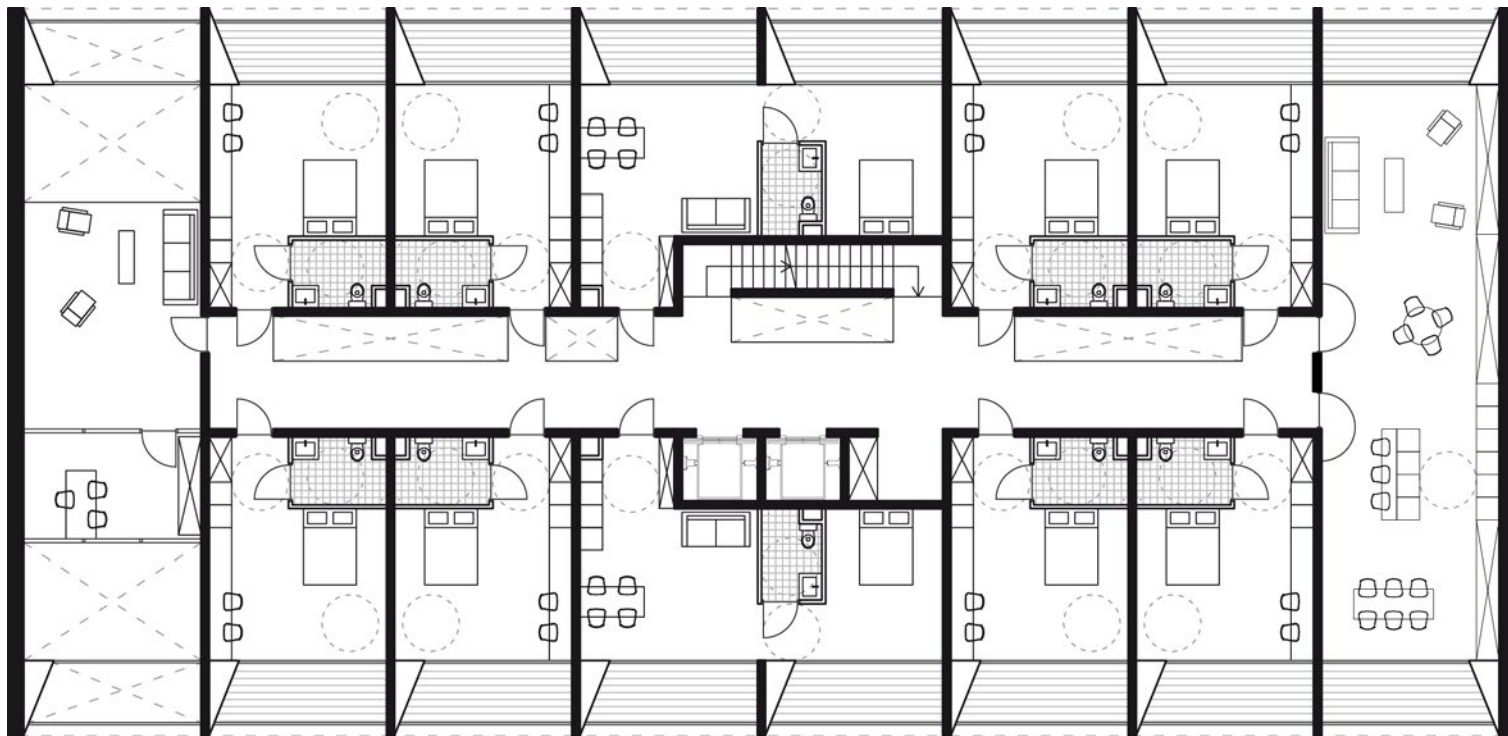
8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

Ote ensimmäisen kerroksen pohjapiirroksista, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

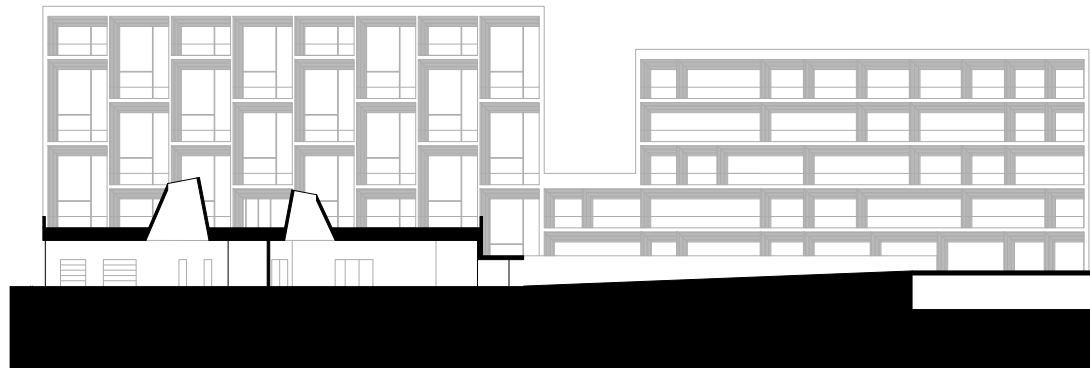
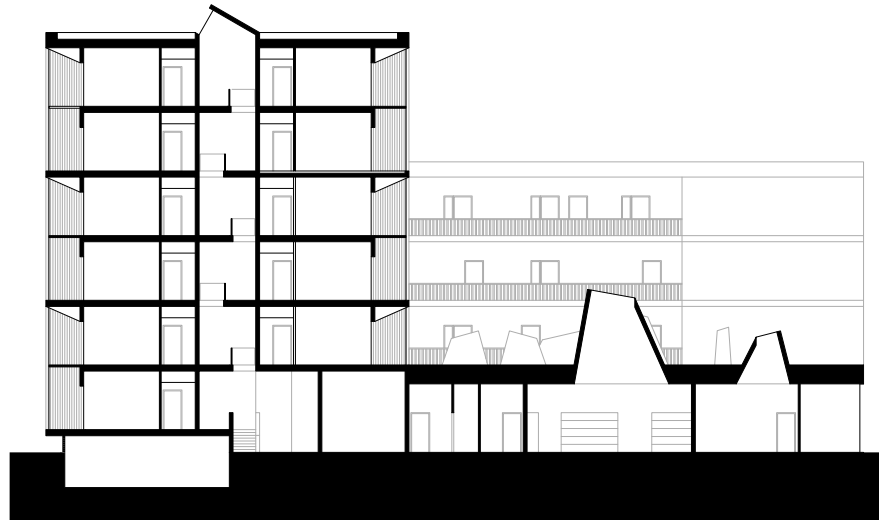

Ryhmäkohti, 1:200

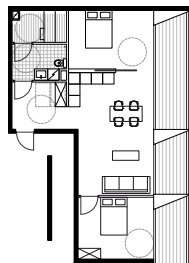
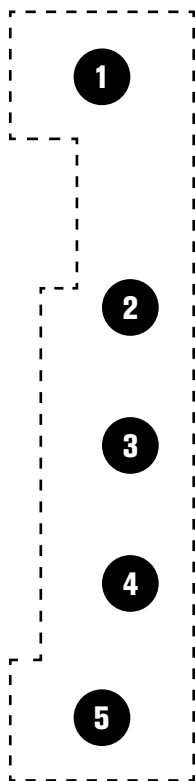
2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Vaikka erityyppiset asunnot on sijainniltaan ryhmitelty eri asukasryhmien tarpeiden mukaan, ei julkisivussa tehdä minkäänlaista eroa eri asuntotyyppien osalta. Näin erityistarpeita omaavien asunnot integroituvat osaksi kokonaisuutta. Enemmän tukea tarvitseville on sijoitettu pieniä yksioita ensimmäiseen kerrokseen, yhteistilojen ja hoitajien tilojen välittömään läheisyyteen. Muissa kerroksissa kahdeksan pienasuntoa jakaa yhteisen olohuoneen, keittiön ja toimiston, tarjoten sekä itsenäisyyttä että kontakteja muihin.

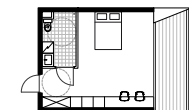
Leikkaukset, 1:600

6 / 12 / 18 / 24 / 30 / m

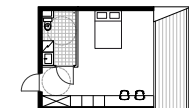
1

2 BEDROOMS
+ LOUNGE
+ SAUNA
73 M²

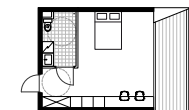
2

STUDIO
30 M²

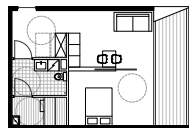
3

STUDIO
30 M²

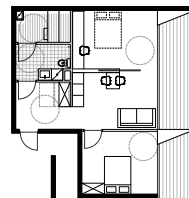
4

STUDIO
30 M²

5

1 BEDROOM
+ SAUNA
45 M²

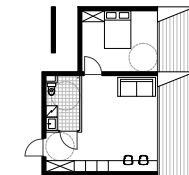
1

1 SPARE ROOM
+ 1 BEDROOM
+ SAUNA

-

1/2

60 M²

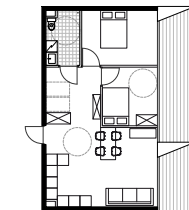
2

1 BEDROOM
+ LOUNGE

+

1/2

45 M²

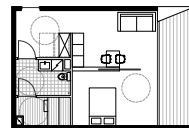
3

2 BEDROOMS
+ LOUNGE

+

4

62 M²

5

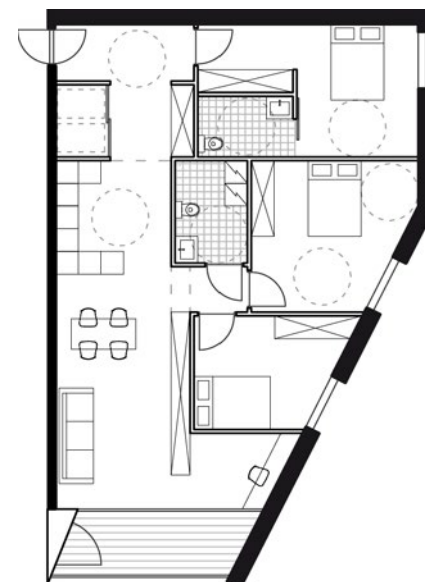
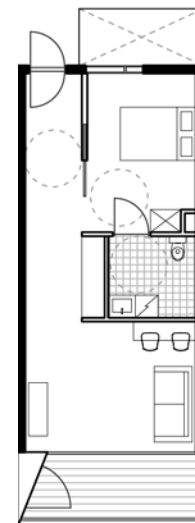
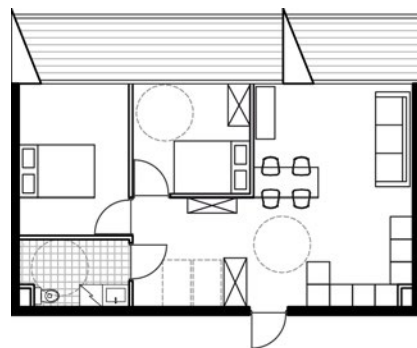
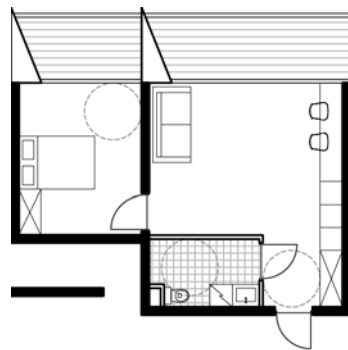
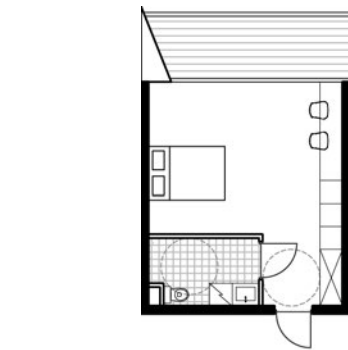
1 BEDROOM
+ SAUNA
45 M²

Asuntojen muunnelmia, 1:400

/ 4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Muut rakennuskokonaisuuden asunnot vaihtelevat kooltaan yksiöistä kolmen makuuhuoneeseen asuntoihin. Asunnot on suunniteltu joustavuutta ajatellen, mikä tarkoittaa, että asuntojen tilajako ja koko voi muuttua. Asunnon ydinosan molemmille puolille jäävää makuuhuonevyöhykettä voidaan jakaa eri tavoin. Eteläpuoleisessa massassa asunnot avautuvat molempiin suuntiin. Sivukäytävän ja asuntojen välillä on hyödynnetty kasvillisuutta turvaamaan asuntojen yksityisyys.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Ilari Viljanen

HAITARI

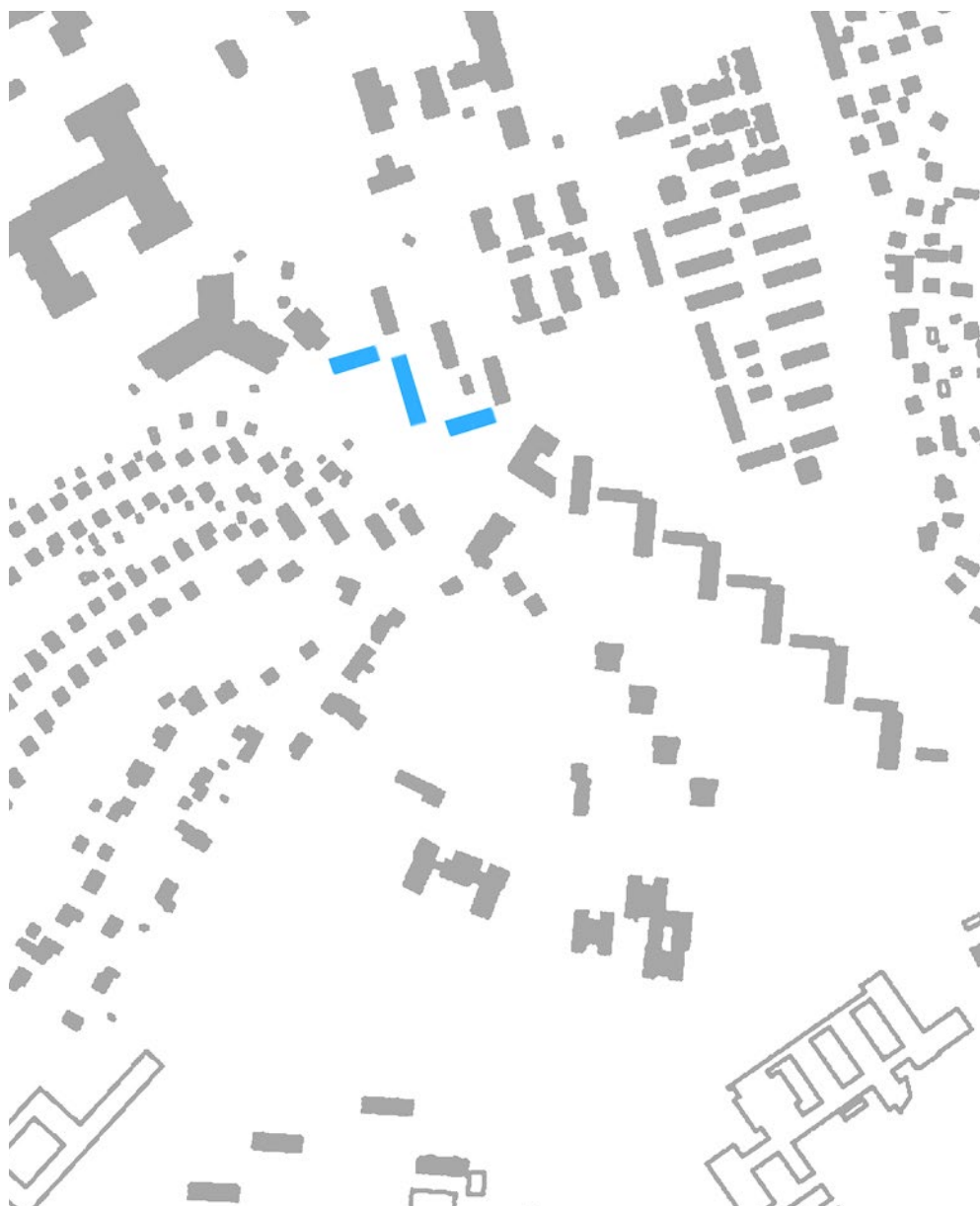
Turku

Haitari on soitin, jota soitetaan suurilla eleillä. Se on elävemmän näköistä kuin vaikkapa huilun soitto. Suuret liikkeet ovat välttämättömiä, eikä niitä mielletä luonnottomiksi. Yleisö suorastaan keinuu harmonikan soittajan tahdissa. Suunnitelma Haitari pyrkii esikuvansa mukaisesti luomaan ”suuria luonnollisia eleitä”, jotka tekevät arjesta nautinnollisempaa kaikille – tuen tarpeen määräst riippumatta.

Kolme luhtitaloa on aseteltu tontille pitämällä mielessä laitosmaisten mittasuhteiden karttaminen, ja julkisivut tukevat tätä. Talojen ollessa pitkiä yhtenäiset massat on rytmitetty pystysuuntaisiin osiin, joissa on syvennyksiä ja eri materiaaleja. Nämä luovat vaihtelua kiinnittämällä huomion yksittäisiin alueisiin. Ensimmäinen kerros on kuitenkin hyvin yhtenäinen ja ohjaa asukkaat vaivattomasti sisätiloihin.

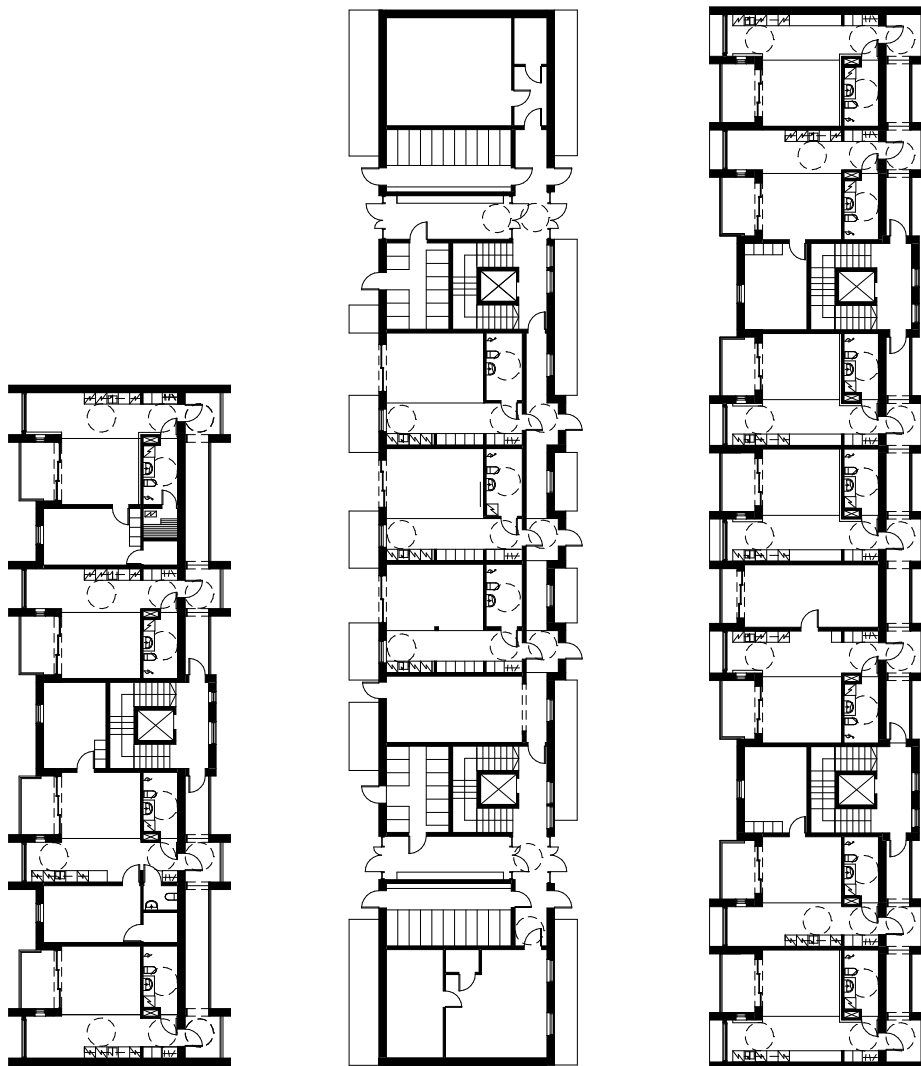
Tontti sijaitsee omakotitaloalueen, kerrostaloalueen ja laitoskorttelin risteyksessä. Haitari pyrkii sulautumaan ympäristöön massoittelemalla keinoilla jatkamalla ympäristön rakennusten suuntia. Mahdollisuus kevyelle liikenteelle on otettu huomioon pihasuunnitelmissa. Sen tarkoituksena on yhdistää ja jatkaa kerrostalojen puistomaisia pihvoja.

Rakeisuuskaavio, 1:2000

20 / 40 / 60 / 80 / 100 / m

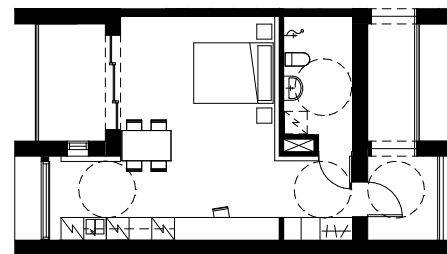
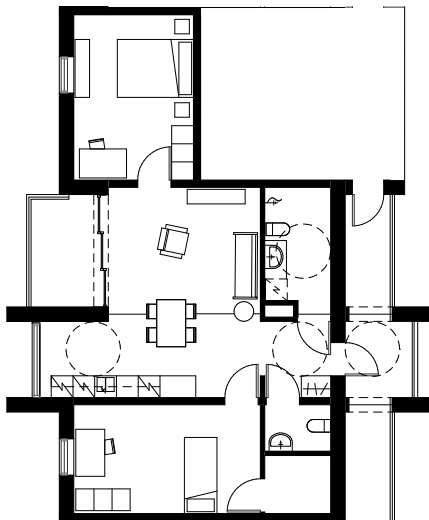
Keskimmäisessä rakennuksesta löytyy kolmen asunnon tuettu ryhmäkoti. Asujasta (asiakkaasta) riippuen asunnoissa on tarpeeksi tilaa avaralle tunteelle tai tilat voidaan jakaa väliseinillä tai huonekaluilla. Asuntoihin on mahdollista käydä etu- ja takaovista, etuoven ollessa samanhenkinen kuin muissa asunnoissa (ulkoeteinen).

Pohjapiirrokset kerroksista, 1:400

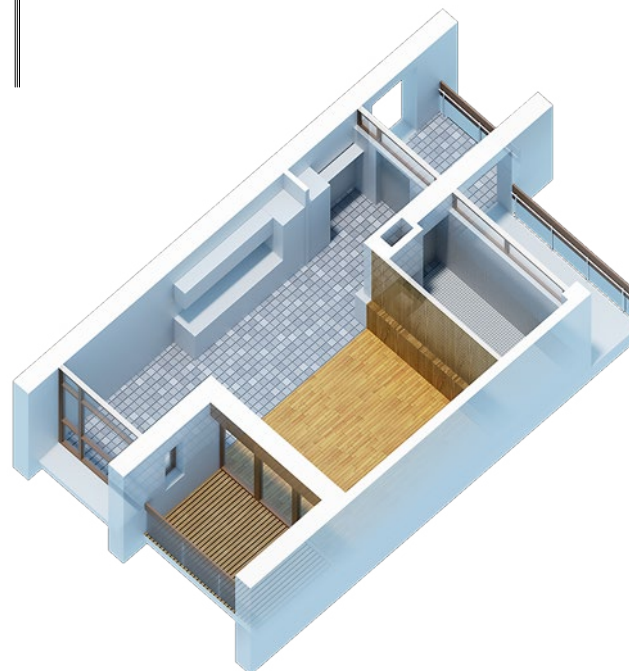
4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Asunnot on jaettu toiminnallisiin alueisiin. Näitä alueita voidaan ajatella värikoodauksen pohjalta, jossa värit auttavat hahmottamaan esimerkiksi koulun tai sairaalan eri siivet. Vaikka väriä voidaan käyttää taitavastikin, asunnot on jaettu materiaali-alueisiin, ettei syntyisi sairaalamaista mielikuvaa.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

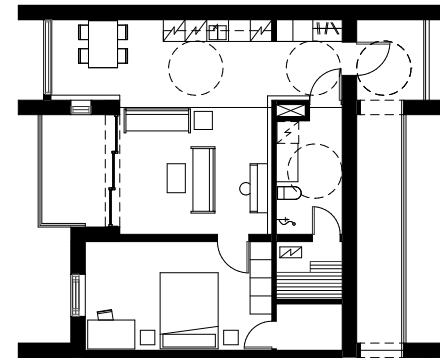
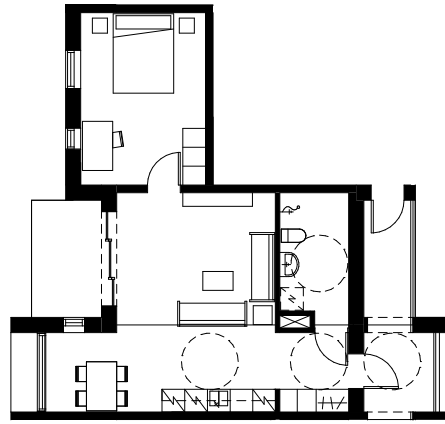
2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Aksonometria asunnosta

Asunnoissa on 90 cm korkea muurikaide seinää vasten, joka helpottaa liikkumista ja tarjoaa hylly- tai esittelytilaa. Muita asunnon etuja ovat ulkoeteinen ja sen lattiakuvio. Ulkoeteinen toimii oman persoonallisuuden esittelijänä. Se edistää kohtauksia antamalla puheenaiheita kukista, pöydästä, pyörästä... Lisäksi luhtikäytävä tarjoaa sopivan mittaisen etäisyyden naapurin ulkoeteiseen. Ulkoeteisessä on lattiakuvio, joka jatkuu sisätiloihin ikään kuin opas edistäen oman asunnon tai kaverin asunnon löytämistä.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

2 / 4 / 6 / 8 / 10 / m

Perspektiivikuva luhtikäytävästä

Tommi Teronen

TETRISH

Lahti

Lahden Asemantaustan alueelle suunniteltu Tetrish on asuinkortteli, joka yhdistää erilaisia asumismuotoja, palveluja ja liiketiloja. Ensisijaisena tavoitteena on vastata nykyiseen tarpeeseen erityisasumisesta, kun yhteiskunta vuoteen 2020 mennessä pyrkii kokonaan pois laitosmaisista asuinmalleista, ja tarjota ihmisille heidän omien tarpeiden mukaan räätälöityjä asuntoja ja

palvelukokonaisuuksia. Suunnittelualue muodostuu puoliympinlaisesta korttelirakenteesta, joka avautuu koillis- ja luoteiskulmista ympäröiviin puistoalueisiin. Kaarikadun julkisivu on umpinainen ja luo urbaanin seinämän puistoa vasten. Korttelin eteläinen julkisivu on niinikään umpinainen ja ottaa kantaa naapurikorttelin tulevaisuudessa rakennettavaan asuinkortteliin.

- Studio
- Kaksio
- Kolmio
- Yhteistila
- Varasto
- Käytävät
- Liikahuoneisto
- Henkilökunta
- Ryhmäkoti
- Päiväkoti

Pihasuunnitelma ja ensimmäinen kerros, 1:800

8 / 16 / 24 / 32 / 40 / m

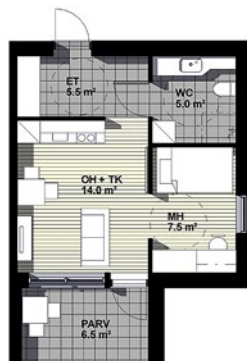
Maantasokerrokseen Uudenpellonkadun ja Kaarikadun varteen on suunniteltu pääosin liiketiloja ja kahvila-ravintola. Keskukseen pohjakerrokseen on sijoitettu pieni ryhmäkoti vaikeasti kehitysvammaisille, avustetun asumisen keskus ja ankkuripaikka alueen palveluasuntojen asukkaiden yhteiseen, päivittäiseen käyttöön. Keskuksen toinen ja kolmas kerros sisältävät asuntoja, jotka ovat porrashuoneen kautta kytköksissä ankkuripaikkaan. Myös täysin yksityinen palveluista riippumaton asuminen rakennuksessa on mahdollista. Jokaisesta porrashuoneesta on oma, ankkuripaikasta riippumaton uloskäynti. Toisessa kerroksessa sijaitsevat yhteiset saunaosastot, liikuntasali ja ulkotiloissa kattoterassille suunniteltu puutarha-alue.

Pohjapiirros toisesta kerroksesta, 1:400

4 / 8 / 12 / 16 / 20 / m

Asuinrakennuksissa toisesta kerroksesta neljanteen kerrokseen on asuntoja. Asuntopohjat ja rakennuksen arkkitehtuuri muotoutuvat tetrismäisestä palikasta. Muoto mahdollistaa useat erilaiset asuntopohjat ja luo samalla julkisivuihin polveilevaa rakennetta. Asuntojen pohjaratkaisut ovat osittain muunneltavissa vastaamaan eri asukkaiden muuttuvia tarpeita ja elämäntilanteita ilman kalliita, mittavia rakenteellisia muutoksia. Osa asunnoista on suunniteltu pohjaratkaisultaan hyvin kustannustehokkaasti, kun taas toisten asuntopohjat lähentelevät luksusasumista. Näin mahdollistetaan mahdollisimman heterogeenisen asukas ympäristön syntyminen alueelle. Osa asunnoista voi tarvittaessa toimia myös satelliittiasuntoina.

Pohjapiirroksia asunnoista, 1:200

／ 2 ／ 4 ／ 6 ／ 8 ／ 10 ／ m

Julkisivumateriaalina käytetty sävytetty vaneri antaa alueelle yhtenäisen ja ihmisläheisen tunnelman. Parvekkeet ja suuret ikkunapinnat jäsentävät julkisivuja ja antavat runsaasti valoa sisätiloihin. Matalalle laskettu ikkunapenkki mahdollistaa komeat puistonäkymät myös perheen pienimmille tai esimerkiksi pyörätuolissa istuvalle.

Perspektiivikuva alueesta

Kasmir Jolma

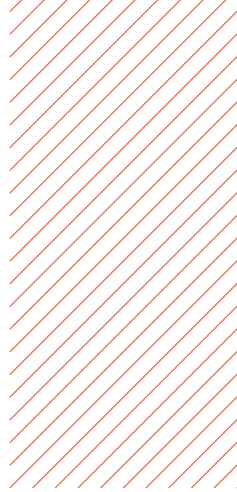
DIY

Lahti

DIY on lyhenne sanoista do it yourself, tee se itse. DIY haastaa ajatuksen kaikkitietävästä arkkitehdista, joka voi suunnitella kaiken etukäteen. Sen sijaan arkkitehti luo puitteet ihmisten osallistumiselle. DIY:n ajatus on antaa asukkaille mahdollisuus muokata omaa elinympäristöään eri mittakaavoissa. Osallistuminen ja yhdessä tekeminen luovat yhteisöllisen elinympäristön, jossa kaikki asukkaat voivat vahvistaa identiteettiään ja ilmaista itseään.

Tontin mittakaavassa DIY-periaate toteutuu mahdollisuutena harrastaa monipuolisesti hyödyllisiä aktiviteetteja

toimintakyvystä riippumatta. Tontin tärkein ominaisuus ovat intiimit pihat, joilla kullakin on oma identiteettinsä. Keskimäinen rakennus toimii keskuksena, johon on sijoitettu eniten apua tarvitsevien asuntoja ja yhteistiloja. Sen ympärillä sijaitsevia kukka- ja kivipuutarhoja voidaan käyttää terapian apuna. Hyötykasvien viljely ja pyykkipiha antavat kaikille mahdollisuuden harrastaa merkityksellisiä aktiviteetteja lähiympäristössä. Kadun varrella sijaitseva aukio liiketiloineen tarjoaa lähipalveluja, ja esimerkiksi leipomo ja lähikauppa voivat toimia työpaikkana kehitysvammaisille asukkaille.

Kehitysvammaisten asukkaiden tarpeet on huomioitu rakennusten muodossa ja koossa. Pienet, tähdenmuotoiset rakennukset luovat tiiviitä ryhmiä ja yhteisöjä, avaavat asunnot hyvin ilmansuuntiin ja tarjoavat hyvän ääneneristävyyden. Parvekkeiden ympäri mutkittileva pinta tarjoaa suojan pyörille, sisäänkäynneille ja autoille. Samalla se muodostaa mielenkiintoisia tiloja parvekkeille, luo porttimaisia sisäänkäyntejä ja rajaa pihoja. Julkisivun tasolla DIY-visio toteutuu mahdollisuutena muokata julkisivua lisäämällä siihen itse tehtyjä osia. Jokaisessa asunnossa on ikkuna, jonka vieressä olevan lasilevyn taakse asukas voi asentaa itse tekemänsä maalauksen tai muun esineen. Näin asukas voi muokata rakennuksen julkisivua vastaamaan persoonaansa ja hahmottaa asuntonsa sijainnin ulkoa päin.

Julkisivu itään, 1:600

6 / 12 / 18 / 24 / 30 / m

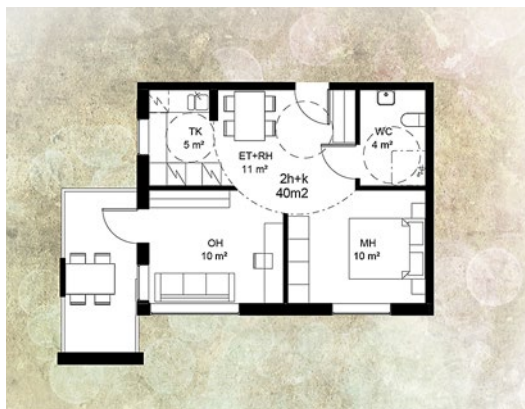

Julkisivuote, 1:50

0,5 / 1 / 1,5 / 2 / 2,5 / m

Asunnoissa DIY-periaate toteutuu liukuoven luomana mahdollisuutena muokata vapaasti asunnon pohjaratkaisua. Asunnot ovat joustavia ja helposti muokattavia erilaisia elämäntilanteita ja kehitysvammaisia asukkaita varten.

Asuntojen pohjapiirroksia, 1:200

∕ 2 ∕ 4 ∕ 6 ∕ 8 ∕ 10 ∕ m

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO